دارهەناری سەرگردەکە

PDF4Kurd

دارهەناری سەرگردەکە

نووسینی

یەشار کەمال

وەرگێڕانی

خالید فاتیحی

وەزارەتی رۆشنبیری و لاوان بەڕێوەبەرایەتی
گشتی رۆژنامەنووسی و چاپ و بڵاوکردنەوە
بەڕێوەبەرایەتی بڵاوکردنەوەی هەولێر

دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

- **دارهەناری سەرگردەکە**
- **نووسینی: یەشار کەمال**
- **وەرگێڕانی لە فارسییەوە:** خالید فاتیحی
- **نەخشەسازی ناوەوە:** گۆران جەمال رواندزی
- **بەرگ:** جێگر عەبدولجەبار
- **نرخ:** ٢٥٠٠ دینار
- **چاپی یەکەم** ٢٠١١
- **تیراژ:** ١٠٠٠دانە
- **چاپخانە:** وەزارەتی ڕۆشەنبیری و لاوان
- **لە بەڕێوەبەرایەتیی گشتیی کتێبخانەکان ژمارەی سپاردنی(٢٧٢٨)ی ساڵی (٢٠١١) پێدراوە.**

زنجیرەی کتێب (٦١٩)

ئەو کتێبە و کتێبەکانی وەزارەتی
رۆشنبیری لەسەر ئەو ماڵپەڕە بخوێننەوە
www .Kurdchap.com

ماڵپەڕ: www.mukiryani.com
ئیمەیل: info@mukiryani.com

بەرایی:

دارهەناری سەرگردەکە، دوا کورتە ڕۆمانمە، کە پێش هاتنم بۆ ئەستەمبوڵ لە(قەدیرلی) نووسیبووم و لێم ون ببوو، لە قەدیرلی لەناو باولی دایکمدا دیتبوویانەوە. ساڵی ١٩٦٦ئامۆزایەکم لەگەڵ خۆی بۆی هێنامەوە. مێژووی تەواوکردنی ڕۆمانەکەم یاداشت کردبوو، چوارشەممە ١٩٥١/١/٣١ پێنج لاپەڕەی کۆتاییەکەی لێکرابۆوە، دووبارە پێنج لاپەڕەکەم نووسییەوە، تەقریبەن بێ ئەوەی هیچ ئاڵوگۆڕێکی بەسەردابێنم چاپی دەکەم.

ئەگەر ئەمڕۆ ویستبام، دارهەنارەکە بنووسم بەجۆرێکی تر دەمنووسی. بەڵام بە تەڕ و پاراوی و ناسکییەکەی نەدەگەیشتم.

لە ساڵانی ١٩٤٩-١٩٥٠ تراکتۆر گەیشتە چوکوراوا، ئەو جوتیارانەی لە کێڵگەی ئاغاکاندا کاریان دەکرد و نیوەی بەروبوومەکەیان دەست دەکەوت، لەسەرکار دەرکران و بۆ ئەو کرێکارانەش کە لە کوێستانەکانڕا دەهاتن هیچ کارێك نەمابووەوە و نەشیان دەتوانی خۆیان لەبەر ئەو لەرزوتاو نۆبەتێیە ڕابگرن و دەمردن.

من لە دار هەناری سەرگردەکەدا هەوڵم داوە پەیوەندیی نێوان هێرشی تراکتۆر و بێکاری لەڕادەبەدەر نیشان بدەم. یەکێك لە باشترین بەرهەمەکانی من، کە پەیوەندیی نێوان مرۆڤ و سروشتم تێدا وێنە کێشابێ، ئەم ڕۆمانەیە.

یەشار کەمال

ژنەکەی (حەمەد) لەناوەڕاستی دەشتە کاکی بە کاکییەکەدا، ڕەق ڕامابوو. داهاتەوەو زەوییەکەی هەڵکۆڵی. پاش ماوەیەکی زۆر چەند دانە تۆوێکی دیتنەوە. دەنکەکانی بە قامکان ڕێککگوشین و پاشان بەددانی تاقی کردنەوە و لە گیرفانی هاویشتن.

لەبەرخۆیەوە گوتی: (وەی! قورم وەسەری بوو، هەموو ڕزیون، وەی ماڵمان خرابوو.)

دووبارە زەوییەکەی هەڵکۆڵییەوە، چەند دەنکێکی دیکەشی دۆزییەوە، دووبارە بەددان تاقی کردنەوە، پاشان بە ڕقەوە تفی کرد و گوتی: پەکو، چەندەم کوێرەوەری پێوە دیت.

لەکێڵگەکەدا بچووکترین سەوزایی نەدەبینرا، سەرتاسەری ئەو زەوییە خاکێکی خۆڵەمێشی بوو، هیچ شتێکی زیندووی تێدا بەدی نەدەکرا.

گوتی : (دەمرین. ئەو ساڵ دەمرین... وەی چ بەڵایەکمان بەسەرهات.)

پاشان دانیشت و دۆش داما. تەماشای دەشتە کاکی بەکاکییەکەی کرد. سەری لەگێژەوە دەهات. جارجار دەیگوت:

(وەی وەی چ کوێرەوەرییەکمان پێوەدیت... .)

تا لای ئێوارێ لەو جێگایەی لێی دانیشتبوو، نەبزووت. حاڵەتێکی سەیری هەبوو، دەتگوت لەگیانەڵا دایە. پاشان هاتەوە سەرخۆو وەڕێکەوت. سێبەر شۆڕ ببوونەوە کە گەیشتەوە ماڵێ. بە نێوچاوان گرژیی و تووڕەییەوە لە پەنا ئاگردانەکە دانیشت.

حەمەد گوتی:

- کچێ ئێمە بەیانی دەڕۆین. هەر کە گەیشتمە چوکوراوا، بەپۆستدا پارەت بۆ دەنێرمەوە. ئەتۆ دوای دە ڕۆژان بچۆ لای جەمال ئەفەندی دووکاندار، پارەکە لە ڕێگای ئەو دەنێرمەوە.

ژنە وڵامی نەدایەوە. حەمەد گوتی:

- چ بووە کچێ؟

ژنە لەناکاو هەموو قەهر و تووڕەیی خۆی بەسەر ئەودا ڕشت و گوتی:

- بڕۆ. بڕۆ چوکوراوا. تەواوی تۆوەکان ڕزیون. باشە لەو دە ڕۆژە دا چی بخۆین؟ خوێش تەواوبووە. لە ئاردی هەر گەڕێ، خوێش تەواوبوو. لەو دە ڕۆژەدا چی بخۆین؟ تەواوی تۆوەکان ڕزیون...

لە ناوەڕاستی ژوورەکەدا دوو کاریلە یارییان دەکرد. چوار منداڵ بە کراسە شڕەکانیانەوە، لە گۆشەیەك وەستابوون. تەنیا منداڵە بچووکەکەیان کە کراسەکەی لە بەریەك هەڵوەشابوو، لەشی خستبووە دەرەوەو چڵمە شۆڕەوەبووەکەی هەڵدەلووشی.

حەمەدگوتی:

- ئافرەت بزنەکووری دەفرۆشین. تەنەکە گەنمێکی پێ دەکڕین، بەباقی پارەکەش خوێی پێ دەکڕین.

ژنەگوتی:

- بیفرۆشە، ئەوتاقە بزنەش بفرۆشە، ئەوەندە دۆیەشمان ببڕە.

حەمەد:

- کاتێك لەچوکوراوا گەڕامەوە، لەجیاتیان دوو بزنان دەکڕم. چوارانت بۆ دەکڕم.

ژنە گوتی:

- بیفرۆشە، بیفرۆشە با لە کەوڵ و پێستیش بین !

حەمەد تورە بوو گوتی:

- دەیفرۆشم، زۆر باشیش دەیفرۆشم.

ژنە:

- بیفرۆشە، بیفرۆشە بابمرین.

بۆ سبەینێ حەمەد بزنەکەی بە(دۆران ئەفەندی) فرۆشت، کە خەڵکی گوندێکی دیکە بوو. دەتگوت لەو ماڵەدا کەسێك مردووە. ژنە بۆ بزنەکووری زووڕ زووڕ دەگریا. حەمەد نەڕۆیشتەوە ماڵێ. نەیدەتوانی تەماشای ژنەکەی بکات. هەر بۆیە لەدەرێ دەهات و دەچوو.

شنەبایەك کشپلی بزنەکەی بۆ بن دیواری ڕادەدا. لەدووریڕا سەروکەللەی حەمەدی دەرکەوت، دوایی (هۆسۆك) یش هات. لەقونەبانی خانوویەك دانیشتن وکەوتنەباسی چوکوراوا. قەراربوو تاریك و ڕوونی بەیانی وەڕێکەون.

هۆسۆك گوتی:

- درۆ دەکەن؟ چما دەکرێ لەو چوکوراوا گەورەیەی. . . !

حەمەد بە تووڕەییەوە گوتی:

- درۆیە درۆ. لەچوکوراوا کار دەست نەکەویٚ؟ هەمیشە بە دوای پیاواندا دەگەڕێن. درۆیە. . . هەر ئەوەندە بەسە لاقت بگاتە چوکوراوا.. . ئێستا لە چوکوراوا لە بەر کرێکاران دەپاڕێنەوە.

پاش کەمێك (وسوو)ش پەیدا بوو. هەردووك پێکەوە گوتیان:

- ئەوە هات.

- ئیٚ کوڕینە.. . بیستم کە.. . بیستم کە دەچنە چوکوراوا، بیستم کە.. .

هۆسۆك گوتی:

- بە تەماین بچین. ئەمن و حەمەد و ئاشق عەلیشمان لەگەڵە.

وسوو گوتی:

- کوڕە بابە لەکەللەی داون. ئێوە دەتانەویٚ بەپێر مەرگەوە بچن. بەپێر نەخۆشی و نۆبەتیٚ. ئەقڵتان بۆ کویٚ چووە؟ چوکوراوا گاڵتە نییە. لەمن بپرسن تاپێتان بڵێم چوکوراوا یانی چی؟ دەردوبەلاٚی چوکوراوا لە من بپرسن. من چوکوراوای دەناسم شێتینە. لەبرسان بمرن، بەلاٚم مەچوونە چوکوراوا. شێتینە!حەیف نییە بۆ گەنجیتان حەمەد تۆ چوار منداڵی وەك دەستەگوڵت هەن، وەرە و دەست لەو کارە هەڵگرە. هەرچی لێرە بڕوا جارێکی دیکە ناگەڕێتەوە. ئەگەر بشگەڕێتەوە وەکو من بە نەخۆشییەوە دەگەڕێتەوە.

حەمەد گوتی:

- هیچ چارەیەکمان نییە.

هۆسۆك گوتی:

- ئێمە هەموو ئەوانە دەزانین برالە. بەلاٚم هیچ چارەیەکی دیکەمان نییە.

وسوو گوتی:

- تەنیا ئەوانەی چوکوراوایان دیتوە دەزانن. من شارەزای چوکوراوام.. . لەویٚ ئاگر دەباریٚ. پڕ لە کرم و گەرمایە، هەر تەپۆیەکی گورگێکی خوێن خۆرە.. . وەکو هەور دێن. یەك دڵۆپە خوێن لە لەشی بنیادەمدا ناهێڵن. چوکوراوا تەندوورە.. . تەندوور.. . وەرن دەست هەڵگرن. حاڵ و ژیانی من ببینن.. . لەپێش چاوتانم. وەرن و مەڕۆن. ئاوەکەی کرماوییە. شلویٚ وەکو خوێن.. . مەڕۆن برادەرینە، ئەمن برایانە پێتان دەڵێم، باوکانە ئامۆژگاریتان دەکەم. حاڵ و ڕۆژگاری من ببینن.. . وەمێنن و لەبرسان بمرن، بەلاٚم مەڕۆن.. . تەنانەت ئەگەر لەبرسانیش مردن.. .

لەوێ کار هەیە، پارە هەیە، سەری مار و مێرووی لێیە، ئەوەی بتانەوێ لێیەتی. بەڵام مردنیشی لێیە. پەرێشانی و نۆبەتێشی لێیە. حاڵی من ببینن. چوکوراوا تەندوورە، تەندوور، . . وەرن و مەڕۆن.

هۆسۆك:

- هیچ چارەیەکمان نییە، دەبێ بڕۆین. ئێ مردین، مردین.

حەمەد:

- دەڕۆین.

هۆسۆك:

- مردن لە نەبوونیی باشترە. نۆبەتێ لە نەبوونیی باشترە. هەتا سیلیش لە نەبوونیی باشترە.

حەمەد گوتی:

- دەڕۆین.

وسووگوتی:

- حاڵ و ژیانی من ببینن. ئەمن نایەم، ئەگەرجارێکی تر بچمەوە ئەوێ، بە زیندوویی ناگەڕێمەوە. خودا بە نسیبمان نەکا، ئیدی ناچم، خەڵفی داران دەخۆم. توێکڵی داران دەخۆم، بەڵام ناچم.

حەمەد گوتی:

- ئێمەدەچین.

هۆسۆك گوتی:

- مردن لەنەبوونی باشترە. ئێمە دەچین.

وسووگوتی:

- حاڵ و ڕۆژگاری من ببینن.

بەدەستی ڕاستی لێکدا لێکدا ورگی نیشان دەدان. ورگی وەك ورگی ئافرەتی دووگیان وابوو. ملی وەك داوەدەزوو باریك بوو، لێوە گەورەکانی داچۆڕابوون. لەبێ خوێنیان ڕەنگی بە ڕوانەوە نەمابوو. جلکەکانی شڕوپینەکراو بوون. لاقە پێخواسەکانی قەڵشێکی گەورەیان تێ ببوو. وەك لاستیکی ئۆتۆمبێل.

هۆسۆك:

- مردن هەیە و گەڕانەوە نییە.

وسوو:

- ئەمن برایانە پێتان دەڵێم، هەر تەپۆیەکی.. . .

هۆسۆك:

- توخوا لێوەبڕە، وسوو.

وسوو ئیتر زاری هەڵنەپچڕی.

لێفە تێکەوە پێچراوەکانیان بەکۆڵدادا بوو، داسەکانیان دەپشتێوە کردبوو و چاوەڕوانی حەمەدیان دەکرد. حەمەد لەگەڵ ژنەکەی خەریکی قسەکردن بوو. سەرەنجام گوتی:

-بەخوام سپاردی.

-وەڕێکەوت.

ژنە لە پشتەوەڕا گوتی:

- تۆوەکان هەموویان ڕزیون.

دنیا خەریك بوو ڕووناك دەبوو، وەدرەنگ کەوتبوون. وەڕێکەوتن. تا ئەوکاتەی گڵەسپیی سەربانە نزمەکانی ئاواییان لێڕا ون بوو، ناوەناوە ئاوڕیان دەدایەوە. بەڕێ کەوتن و دوورکەوتنەوە. وا دەڕۆیشتن کە خاکی ژێر پێیان دەبوو بە تەپوتۆز. لە دواوە گوێیان لە دەنگێك بوو، ڕاوەستان. وسوو بە غاردان و هەناسەسواری خۆی گەیاندنێ. گوتیان:

- ئیشاڵڵا خێرە، وسوو.

وسووگوتی:

- خێرە.

لەسەر زەوی دانیشت، سینگی وەکوو کورەی ئاسنگەران دەهەندمی، گوتی:

- کەمێك ڕاوەستن. با کەمێك بحەسێمەوە. لەگوندی ڕا تائێرە غارم داوە.

بەسەر سەری وسووەوە ڕاوەستان. پاش ئەوەی هاتەوە سەرخۆ هەستایە سەرپێ و بە هەناسەبڕکێوە گوتی:

- دانیشتم بیرم کردەوە و پاشان دواتان کەوتم. کورد گوتەنی:(مردن جارێکەو شیوەن جارێك!).. . مردن.. . بابڕۆین.

لە ئاسمان بچووکترین پەڵەهەور دیار نەبوو. خۆڵی ژێر پێیان خۆڵەمێشی دەنواند. بەتەنیشت کێڵگەیەکدا تێپەڕین، داهاتنەوەو زەوییەکەیان هەڵکۆڵی و گوتیان:

- بەکەڵك نایە. نابیتیٚ. .

- تازە ئەگەر بشبیێتیٚ، بەچی دەچیٚ؟هەتا ئەو بستە گیایەی هەڵیدەکەنی، نە پەنجەت پیٚوە دەمیٚنن نە نینۆك. سەرەنجام ئەگەر دوو مشتت دەست کەویٚ، بەکەڵکی چی دیٚ؟

هۆسۆك:

- پیٚم خۆشە هەر نەبیٚتیٚ.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەگەر بووبایە زۆرباش دەبوو، بەهەرحاڵ لە هیچ هەر باشتر بوو.

وسووگوتی:

- یارەبی چوکوراوا کاول بیٚ.

هەموو پیٚکەنین.

گەیشتنە (ئاق پینار-کانییە سپی) دانیشتن و حەسانەوە. دەست و چاویان شردو ئاویان خواردەوە. پاش کەمیٚك حەمە چکۆل، شوانی کەکلیك ئۆغلۆویان دیت، هاتە بەر دەمیان و لەبەرامبەریان ڕاوەستا.

هۆسۆك گوتی:

- ها حەمەد تۆ لیٚرە چ دەکەی؟

حەمە چکۆل گوتی:

- دەمەویٚ بچمە چوکوراوا، بیستم کە بڕیارە ئیٚوەش بچن. دوو ڕۆژە لیٚرە چاوەڕوانتانم. من ئیدی دەمەویٚ بڕۆم، ئیٚستا با ئاغا بگەڕیٚ و شوانیٚکی وەك من پەیدابکا. سەری خۆم هەڵدەگرم و دەڕۆم.

حەمە کوڕیٚك بوو، دریٚژو ڕەقەڵە، بەڵاٚم دەست و پیٚی بەشیٚوەیەکی باوەڕ پیٚنەکراو گەورەبوون.

ئاشق عەلی گوتی:

- حەمەد کاریٚکی باشت کرد، لەوەتەی بەبیرم دیٚ تۆ لەماڵی کەکلیك ئۆغلۆوی.

هۆسۆك گوتی:

- هیچ هەق وکریٚیەکیش. وانییە؟

حەمە چکۆل گوتی:

- ئیدی ماندووبووم. لەژیان بیٚزاربووم.

هۆسۆك:

- هەموو ڕۆژێش داركاری.. .

ئاشق عەلی:

- گیانی خۆت نەجات دا.. .

حەمە چكۆل:

- لەچوكوراوا هەقی خۆم دەدەنێ؟

ئاشق عەلی:

- چوكوراواش ئی كەكلیك ئۆغلۆویە.

هۆسۆك گوتی:

- ئێستا بابزانین.

حەمە چكۆل:

- كرێیەكەم.. . .

حەمەدی دیكە گوتی:

- مەترسێ.

حەمە چكۆل گوتی:

- جووتەگایەكی شاخ درێژ دەكڕم.

وسوو گوتی:

- یاڕەبی چوكوراوا وێران بێ.

ئاشق عەلی:

- باشە، بگەڕێوە!

- خودا سەبەبكاری كوێركا.

حەمەدی گەورە، واتا حەمەدەكەی دیكە گوتی:

- من ئاغاژنێكم هەیە، هەموو چوكوراوا دێنێ. عەرزی بەخزمەت و بكەم، ئاغاژنەكەم هەموو چوكوراوا دێنێ. نازانن ئاغاژن چەندە منی خۆشدەوێت.. . یەكسەر دەچینە سەر كێڵگەی ئەوان. خۆتان دەبینن كە ئاغاژنم لە سەرانسەری چوكوراوادا وێنەی نییە. تا پایز لەوێ كاردەكەین.

ڕۆیشتن. شەوێك لە(چامووڕلوو)نووستن. كاتێك لەوێ ڕۆیشتن گوتیان:

- ئەوگوندەی چاموورلوویە لە دنیادا تاکە، بۆ غەریبان هاوتای نییە.. .

لە دەشتەکە تێپەڕین و لەگردەکە سەرکەوتن و شۆڕبوونەوە. لەسەرکانییەك دانیشتن، کە پڕبوو لە وردە بەردی سپی، نان و پەنیریان خوارد. بۆنی پنگ مەستی کردن. لەسەر گیای قەیتەران درێژبوون. بۆحەسانەوە سیگارێکیان پێچایەوە. لە(مازقاچ) تێپەڕین. لەمازقاچ گوڵە زەردە هەموو شوێنێکی پڕکردبوو. لێرەوار وژە وژی دەهات. لە(چیچەك داغی) ڕەشماڵی هەوارچیانیان چاوپێکەوت، دووکەڵیان لەسەر هەڵدەستا. کیژەکان بە بەرهەڵبێنەی سوورەوە، مەشکەیان دەژەند. لە(سێرین قاچ) توشی کوردێکی سەر ڕووت و پێخواس بوون. کەرێکی وەپێش خۆیدا بوو، ژن و پێنج منداڵەکانیشی لەدواوە دەڕۆیشتن. منداڵەکان و ژن و کابرا کوردە، ئەوەندە کزو دژوێن بوون، ئەگەر فوت لێکردبان بەلادا دەهاتن. سەروسیمایەکی پەرێشانیان هەبوو. دەتگوت لە گرانییە ڕزگاریان بووە. سلاویان کردو تێپەڕین. بەکورتی پاش دوو ڕۆژان گەیشتنە چوکوراوا. ئاوە زولاڵەکەی (ساوروون) بەجۆش و خرۆشەوە دەڕۆیشت.

لەپشت (دیکرلی) لەژێر دارێك بە ئاسوودەیی لێی نووستن. کاتێك خەبەریان بووەوە، نیوەڕۆ بوو. حەمە چکۆل بەچاوی خەواڵووەوە، هاتە لای حەمەدی دیکەو بەگوێیدا چرپاند:

- مام حەمەد، لەوێ هەقی من ناخۆن؟

حەمەدگوتی:

- مەترسێ.

حەمە چکۆل بەخۆشحاڵییەوە گوتی:

- بەڕاستیتە، لەوێ هەقی خۆم بەتەواوی دەدەنێ؟

حەمەدگوتی:

- دەڵێم ترست نەبێ.

حەمە چکۆل:

- دووگا جووتی شاخ درێژ دەکڕم.. . زۆر کاردەکەم.

حەمەد:

-مەترسێ، لەوێ هیچ کەس وەك ئاغاژن نییە.

لێفەکانیان بەکۆڵ دادا. ئاشق عەلی سازە گوڵینگەدارەکەی هەڵگرت.

حەمەد:

- کێڵگەکە لەو خوارەوەیە. ئێستا دەگەینێ. ئاغاژن کە چاوی پێکەوتم، لەخۆشیان سەری سوورڕدەمێنێ. لە منداڵەکان دەپرسێ، لە خێزانم دەپرسێ. چەند ساڵ لەمەوبەر دوو کراسی دان بە خێزانم، ئێستاش هەرلەبەریان دەکات. کەوایەکی زۆرچاکیشی دا بە من.. . ئێستاش هەرکە گەیشتینە ئەوێ دەستم دەگرێ و دەڵێت: (فەرموو.. .) باشترین کارم دەداتێ. هەتا پایز کار دەکەم.

هۆسۆك:

- ئاغاژنی تۆ لەچوکوراوادا وێنەی نییە؟

حەمەد:

- بەئاغا دەڵێت، کە یەك بەرابەرو نیوی خەڵکی کرێمان بداتێ، دەڵێ ئەوانە برادەری حەمەدی منن.

ئاشق عەلی:

- خوا بکا وابێ.

حەمەد:

- هیچ کەس ناگاتە ئاغاژنی من. ئێستا بۆ خۆتان دەیبینن. هەرکە گەیشتین یەکسەر سفرەمان بۆ ڕا دەخات.

حەمە چکۆل:

- هەقی منیش.. .

حەمەد:

- مەترسێ.

حەمە چکۆل:

- ئی شاخ درێژ.

حەمەد:

- ئەمن دەبەر ئاغاژنێ خۆ مرم. ئاغا ئەگەر غیرەتی هەیە، با هەقی کەسێك بخوات. ئاغاژن لەپێشی ڕادەوەستێ و دەڵێ: (لەخوای بترسە. چما دەکرێ هەقی ئەو بەستەزمانانە بخۆی.. .؟) ئاغاش دەستبەجێ کرێی هەمووان بە تەواوی دەدات.

ئاشق عەلی:

- ئەگەر وابێ، ئەمنیش دەبەر ئەو ئاغاژنەی مرم.

حەمە چکۆل:

- ئی شاخ درێژ.

هۆسۆك:

- قۆچەکانی بە.. . هەی قۆچەکانی، هەی قۆچەکانی!.. .

حەمەد:

- ئازاری مەدە، بەستەزمانە لەوەتەی لەدایك بووە لەمالآن گەورەبووە.

ئاشق عەلی:

- کارت بەکاری کوڕەکە نەبێ.

حەمە چکۆل:

- زۆرکاردەکەم.

حەمەد:

- دوو گاجووتم هەبوون، وەکو چاوی خۆم دەمپاراستن، ئاغاژن دەیگوت: (حەمەد لەنێو هەموو کاردارەکاندا، هیچیان ناتوانن وەکو تۆ خزمەتی گایەکان بکەن. ئەدی ئاغاژن وای دەگوت. کاتێك ویستم بگەڕێمەوە گا زەرد دەگریا.

ئاشق عەلی:

- با بزانین.. . با بزانین حەمەد!

حەمەد:

- کوڕم بمرێ ئەگەر درۆبکەم. کاتێك خەریکی گەڕانەوە بووم، ملی بەلاوەنابوو و خۆی دەلستەوە. ئێستا بۆ خۆتان دەیبینن. گازەرد هەر کەچاوی پێکەوتم دەمناسێتەوە. لەخۆشیان شێت دەبێ. دەبۆڕێنێ. ئێستا بۆ خۆتان دەیبینن.

ئاشق عەلی:

- خوا بکا وابێ.

حەمەد:

- تەنیا ئاغاژن.. . لەژێر سێبەری ئاغاژن کاردەکەین و پارە پەیدادەکەین.

حەمە چکۆل:

- من جووتێك گا دەکڕم. وەکو گازەرد خۆشی بوێم.

هۆسۆك:

- دەیکڕی، دەیکڕی.. .

ئاشق عەلی:

- واز لە کوڕەکە بێنە. لە تەمەنی خۆیدا ڕۆژێکی خۆشی نەدیوە. ئێستاش منداڵە.. .

هۆسۆك:

- زۆر باشە، وازی لێدێنم.. .

حەمەد:

- کاردارەکانی دیکە ساڵ دوازدەی مانگ بەشۆربا و خواردن زگیان بای دەکرد. بەڵام ئاغاژن بابۆڵە ڕۆنەکەرەی دەدا بە من، ئەوەندەی خۆشدەویستم.

گەیشتنە کێڵگەکە. حەوشەی خانووە دوو نهۆمەکە پڕبوو لە تراکتۆری شین و سوورو زەرد. دەڕاسەو گالیسکە، گەلاّبەو جێب، کە لەژێر تیشکی خۆردا دەبریسکانەوە.. . (مسی-هەریسۆن) و(فۆرگسن) و چەندان مارکەی دیکە.. .

چەند کەسێك بە سەروسەکوتی ڕۆناوییەوە بە دەوری تراکتۆرەکاندا دەهاتن.

حەمەدگوتی:

- ئەوەش ئاغاژن.

چووەپێش. ژنە پانتۆلێکی خۆڵەمێشی لەبەردابوو، دەستووری بەنانکەرەکان دەدا، کە نانیان دەکرد. ژنێکی قەڵەوی ورگ زل بوو. قۆڵی پڕبوون لەبازنەی زێڕ. حەمەد لێی چووەپێش و لەپەنای ڕاوەستا. ژنە هیچ گوێی پێ نەدا. حەمەد کەمێکی تریش لێی چووەپێش. بەپێکەنینەوە چاوی تێبڕیبوو.. . ژنە هیچ گرنگییەکی پێنەدا. حەمەد سەری سووڕمابوو، هێشتاش خەندە ئاشناییەکەی هەر لەسەر لێوان بوو.. . هەر چوار برادەرەکەشی کەمێك دوورتر وەستابوون. هەر سەیرێکی حەمەد و سەیرێکی ئاغاژنیان دەکرد. حەمەد نەیتوانی پێش بە خۆی بگرێ وگوتی:

- ئاغاژن! منم، حەمەد!

ژنە تەماشایەکی سەرتاپای کرد. حەمەد گوتی:

- ئاغاژن ئەمن حەمەدم. هەمان کاردار.. . ئەوەی کە بەگازەرد جووتم دەکرد. ئێستاش بۆ دروێنە هاتووین، ئاغاژن، ئەمن حەمەدم.. .

ژنە سەری بەرزکردەوەو بێئەوەی تەماشای بکا، ڕووی کردە ئەو ژنەی نانەکانی لەسەریەك دادەنان گوتی:

- نانێکی بدەیە با بڕوات.

ژنە نانێکی دا بە حەمەد. نانەکەی بەدەستەوەبوو، لەجێی خۆی ڕەق ڕامابوو، دەتگوت تەنەکە ئاوێکی گەرمت پێداکردووە، خوێنی لەشی وشك ببوو. ڕەنگی ڕوخساری ڕەش داگەڕا. لەسەرخۆ گوتی:

- ئاغاژن، ئاغاژن، ئەمنم، حەمەد. حەمەدی کاردار.. . گازەرد.. . ئەوەی کاتێك ڕۆیشتم ملی بەلاوەنا.. . گازەرد لەکوێیە.؟

ژنە گەڕایەوە بێ ئەوەی تەماشای بکات، لەپلیکانەی باڵەخانەکە سەرکەوت.

حەمەد کە نەیدەزانی چی ڕوویداوە، گێژببوو بەلارەلار، نانەکەی بەدەستەوەگرتبوو، گەڕایەوە لای هاوڕێکانی. هاوڕێکانی هیچیان پێنەگوت. پاش ماوەیەك ئاشق عەلی گوتی:

- بەهێندی مەگرە حەمەد گیان. ئێرە چوکوراوایە. ئێمە دەزانین. بەهێندی مەگرە، بریا توانیبات گازەردی ببینی. خوا دەزانێ بەستەزمانە چەندە خۆشحاڵ دەبوو.

بەرەو ئەولای کێڵگەکە ڕۆیشتن و پشتیان وەدیواری داو دانیشتن. هۆسۆك پیاوێکی بەخۆوە و بەهەیکەل بوو. ئاشق عەلی کزو باریکەلەو حەمەدیش بالأبەرزبوو.

کوڕێکی موو زەرد، کە جلوبەرگێکی دڕاوو ڕۆناوی لەبەردابوو حەمەدی دیت و بەغاردان هاتەلای. حەڤدەساڵان دەهاتە بەرچاو، دەستی حەمەدی گرت و گوتی:

- ئۆی.. . ی ی ی.. . مام حەمەد، بەخێربێی، بەخێربێی، نازانی چەندم وەڕەزی کردبووی. لەدڵی خۆمدا دەمگوت دەبێ ئەو مام حەمەدە لەکوێ بێ؟دوو ساڵ دەبێ دیارنیی وانییە؟ دڵم خەبەری دابوو، لەبەرخۆمەوە دەمگوت، هەرچۆنێك بێ ئەو ڕۆژانە پەیدا دەبێ. بەخێربێی، بەخێربێی. کوڕە لەخۆشیان وەهەناسەبڕکە کەوتبوو.

- شکور بۆ خوا، کە ئەوجاریش هاتییەوە. شکور بۆ خوا کە چاوم پێتکەوتەوە. لە دڵی خۆمدا دەمگوت حەتمەن لەو یەك دوو ڕۆژانەدا پەیدا دەبێ، ئەوە بوو هاتی.

حەمەد گوتی:

- ئێستا وەرە با دانیشین.

کوڕە دانیشت. حەمەد گوتی:

- (ساری) دیتت ئاغاژن چی لەگەڵ کردم؟ هەرگیز چاوەڕوانم نەدەکرد. لە دایکی خۆم چاوەڕوان دەکرد، بەڵام لەویم نەدەکرد. کاتێك کرێکارەکانی دیکە شۆرباویان دەخواردو زگیان هەڵدەمسا، ئەو بابۆڵەی ڕۆنەکەرەی دەدا بە من.

سەری ڕاوەشاند:

- هەرگیز چاوەڕوانم نەدەکرد.. . ئەگەر بە خەونیش دیتبام چاوەڕوانم نەدەکرد. هیچ سەرم لێی دەرناچێ؟ گێژبووم ساری.. .

ساری گوتی:

- هەر مەپرسە مام حەمەد. هەر مەپرسە. ئەگەر بزانی چی ڕوویداوە، سەرت سووڕدەمێنێ و وشك دەبی. ئاغاژن ئەو ئاغاژنەی جاران نییە. لەوکێڵگەیەدا تەنیا من ماومەوە. ئەوانی دیکە هیچیان نەماون. ئاغاژن هەمووی دەرکردن.

حەمەد گوتی:

- چاوەڕوانم نەدەکرد. هەرگیز چاوەڕوانم نەدەکرد.

ساری گوتی:

- دەڵێن ئاغاژن جادووی لێکراوە. ئەشق لەسەری داوە.

حەمەدگوتی:

- چی ی ی؟

ساری گوتی:

- لەکەللەی داوە. لەو ڕۆژەی ئەو تراکتۆرانە هاتوون، ئاشق و شێتی ئەو تراکتۆرانە بووە.

حەمەدگوتی:

- وەی ئاغاژنی بەستەزمان!

ساری:

- هەموو ڕۆژێ بەیانی زوو کە لە خەو هەڵدەستێ، ستڵە ئاوێك و پاروە سابوونێك هەڵدەگرێ و دەچێتە کن تراکتۆرەکان. تایەکانیان دەشوات، هەموو شوێنێکیان دەشوات و خاوێنیان دەکاتەوە. ئەگەر تۆزقاڵێك تەپوتۆز، یان قور ببینێ شێت دەبێ. هەموو ڕۆژێکی خوای دەیانشوات. دەڵێن ئاشق و شێتی تراکتۆرەکان بووە. لەکەللەی داوە.

حەمەدگوتی:

- وەی ئاغاژن وەی!

ئاشق عەلی گوتی:

- زۆر دژوارە، خوا بە نسیبمان نەکات، ئاشقیی زۆر دژوارە.

ساری:

- لەوەتەی تراکتۆر هاتوون، نە زستانێ ڕادەوەستێ نە هاوینێ، لە باخەڵ دەستی شۆفێر سواردەبێ و دەچێتە کێڵگە.. . هەموو ڕۆژێکی خوای.. . .

حەمەدگوتی:

- نەیناسیمەوە. بەستەزمانە. ئاغاژن بڵێ ئاوایە؟ کەواتە ئەو شتەی پێی دەڵێن ئەشق زۆر دژوارە.. . بەستەزمانە.. .

ساری:

- شێت نییە، هەر هەمان بنیادەمەکەی جارانە. تەنیا ئاشق بووە.. . . چۆن دەکرێ تۆ نەناسێتەوە.

حەمەدگوتی:

- هەرگیز چاوەڕوانم نەدەکرد: تەنانەت بیریشم لێنەدەکردەوە. کەواتە تێکنەچووە، بەلاّم ئاشق بووە. خوا بە نسیب.. . .

ساری:

- ئەگەربزانی چی ڕوویدا! هەموو ڕۆژێ بە هەزاران کرێکار دێن و دەڕۆن. کرێکار وەك خیزو خۆڵ هەڵدەقولێن. ئاغاژنیش گێژبووە.. . نە بە ئاردی ڕادەگەن نە بەنان.. . هەر دەڵێ بیاندەنێ، بیاندەنێ.. .

ئاشق عەلی گوتی:

کەواتە ئاوایە؟ هێی ی.. .

ساری ڕووی لەحەمەدکردو گوتی:

- ئەگەر بزانی چی ڕوویدا.. . ئەگەر بزانی.. . (وەلیە زلە) (دووڕسوونە شەل).

حەمەدپرسی:

- چما کاك وەلیە زلە چی بەسەرهات؟

ساری:

- مەپرسە، هەر مەپرسە. ئەوەی نەدەبوو ڕووبدا ڕووی دا.

حەمەدگوتی:

- نوور لەنێو چاوانی دەباری، ئەوەندە بەگوڕکاری دەکرد، دەتگوت گەنجێکی بیست ساڵەیە.

ساری گوتی:

-ڕۆیشت هەموویان ڕۆیشتن. تەنیا من مامەوە. لەکاك وەلیە زلەی مەپرسە.. .
نیگەرانت کردم، بلێ بزانم چی بووە؟
ساری گوتی:
- مام حەمەد کاتێك تراکتۆرهاتن، ئاغا هەموومانی دەرکرد. هەموو ملی ڕێیان گرت و ڕۆیشتن. کاك وەلیە زلە چوو لەپێش ئاغا ڕاوەستاو گوتی: (ئاغا، لەخوا بترسە. چل و پێنج ساڵە لەو ماڵەم ئاغا، شەرم لەخوا بکە، ئەمن ڕیشم لەو ماڵەدا سپی کردووە. پشتم لەوماڵەدا چەماوەتەوە. بەو تەمەنە بچمە کوێ؟ چی بکەم؟ لەگۆڕستانی ئێرە ژنەکەم نێژراوە. سێ کوڕم لێرە نێژراون، ئاغا. خودا لەئاسمانڕا بەردبارانت دەکات. ئەو تاوانەم لەگەڵ مەکە.. .
وەگوتی:(ئاغای بێدین! من تۆم بەباوەشی خۆم گەورەکردووە.. .لایەلایەم بۆ کردووی..
ئێستاش گووی تۆ دەبن نینۆکەکانمدا ماوە. ئەمن دوای ئەو هەمووساڵە بچمەکوێ؟..)بەلێ مام حەمەد وای گوت. گریاو ناڵاندی، زۆری قسە پێگوتن. دوو ڕۆژی تەواو لەسەر ئەو بەردە دانیشت. مووی ڕیشی ڕنینەوە. دەگریاو تووکی دەکرد. بێفایدە بوو، سەری خۆی هەڵگرت و ڕۆیشت، ئیدی هیچ خەبەری پەیدانەبوون. ڕۆیشت کە ڕۆیشت.
حەمەد گوتی:
- چەند پیاوی چاك بوو، ئەدی دوورسوونەشەل.؟
- ئەو ئێستا لە زیندانە. کارەکەی گەیاندییە زیندان.
حەمەد:
- شەلەو زیندان. هیچ شتی وای لێنەدەوەشایەوە.
- ئاغا هەموو کرێکارەکانی کۆکردەوە و گوتی: (ئیدی هیچ کارێکمان بە ئێوە نەماوە، بەخێرچن.. . .) هەموو ڕۆیشتن. شەلەش ڕۆیشت. یەکدوو مانگ تێپەڕیبوون، ڕۆژێك سەیرمانکرد تراکتۆری (مسی هەریس) دینەمۆکەی پێوەنەماوە، لێکرابۆوە. پاترییەکەی مردبوو. ئاغاشێت بوو، چووە لای دەوڵەت، چووە لای پارێزگار، چووە ئەنکەرە. پاشان شەلە لەجێگایەك گوتبووی، واو وامکردووە. دەوڵەتیش یەخەی گرتبوو، شەلە گوتبووی: (لەڕقی ئاغا ئەو کارەم کردووە. سوپاس بۆ خوا کە تۆڵەی خۆم لێکردەوە. لێم کردەوە و لەقووڵترین شوێن کە لە (ئاناوارزا) یە، لەوێم هاویشت.. . قووڵترین گۆمی جەیهان ئێستا ئەگەر بشمرم خەمم نییە.)

ئێستاش ئەوە لەزیندانی (ئەدەنە)یە. ئاغا ناردی هەموو ڕووبارەکە گەڕان، بەلاّم نەیاندۆزیەوە. تراکتۆری (مسی هەریسۆن) مرد.

حەمەدگوتی:

- خەڵك كاری چۆنیان لەدەست دێت. شەلە هیچ قسەی نەدەکرد. لەگژ فکرانڕا دەچوو.. .

ساری:

- هەموو ڕۆیشتن. بەتەنێ مامەوە. منیش خەریکبوو بڕۆم بەلاّم وەستا گوتی:(بەکەڵك ئەوکارەی دێت.) ئێستاش دەمەوێ ببمە شۆفیر لەکن وەستای کاردەکەم.

حەمەدگوتی:

- ئەدی گازەرد چی بەسەرهات.؟

ساری:

- ئاغا هەمووگاکانی فرۆشتن. گازەردی تۆی لەگەڵ گابۆری کردنە قوربانی، ئەو ماشێنەی دەبیبنی؟ ئەو زلە پێیدەڵێن دەڕاسە. ئەو ڕۆژەی کە هێنایان ئاغا گازەردو گابۆری لەپێش تایەکانی کردنە گاوکەردوون و خوێنەکەی بە تایەکانی هەڵپژاند. بەڵێ گازەردیان کردە قوربانی بۆ ئەو دەڕاسەیە.

حەمەد دەگژفکرانەوە ڕاچووبوو، بێدەنگ بوو.

ساری:

- ئەو دەڕاسەیەی دەیبینی؟ هەم دەدروێتەوەو هەم دەیکوتێ و هەم لەگونیانی دەکات و دەیخاتە بەردەست. ئیدی کارێك بۆ ئێمە نەماوەتەوە. هەموو ڕۆژێ کرێکار دێن و دەڕۆن. مرۆ زگی پێیان دەسووتێ.. . . وەستایەکەم ئەوەندەی پەرۆشن هەر مەپرسە.. . وەستاکەم دڵی زۆر بەو خەڵکە دەسووتێ.

ئاشق عەلی گوتی:

-پیاوی چاکە. هەموو کەسێك دەکرێ خەڵکی دەوڵەمەندی خۆشبوێت. بەلاّم گرنگ ئەوەیە پیاو خەڵکی هەژاری خۆشبوێت.

ساری لەجێی خۆی هەستاوگوتی:

- ئێوە ئێستا برسیتانە. با بچم نانتان بۆ بێنم. یانی چێشت و بۆ بێنم.

پاش کەمێك بەقاپێکی گەورەی پڕ لەشۆرباو حەوت هەشت نووردوە نانەوە گەڕایەوە.

- ئەگەر شاگردی چێشتخانەکە لێرە بایە، هەڵواشم بۆ دێنان. بەلاّم لێرە نییە.

گوتیان:

- خوا بتپارێزێ. وەکو ئەوەی وایە هێنابت.

دوای ئەوەی نانەکەیان خوارد لەکێڵگەکە دوورکەوتنەوە. لێفەکانیان وەبن سەریداو یەکسەرخەویان لێکەوت. ساری بەیانی زوو نان و شۆربای بۆ بردن و گوتی:

- مام حەمەد، وەستا پیاوێکی زۆر باشە. لەبەری پاڕامەوە ئەگەرکارێکت بۆ وەبینێ، بەڵام نەبوو، کارنییە.

حەمەد:

- خوا ئاگادارتبێ. ئێمەش هەرچۆنێك بێ کارێك بۆ خۆمان پەیدادەکەین.

ساری ملی بەلاوەناو گوتی:

- ئیشاڵڵا.

خۆر وەکو پارچەیەك ئاگری سوورەوەبوو، هەڵکشابوو تیشکە بەتینەکانی بە هەموو لایەکدا بڵاوەکردەوە. بە جادەکەدا، گەڵابە بارهەڵگرەکان، ئەو تراکتۆرانەی سەرپۆشی پلاستیکیان بەسەرەوەبوو، داشقەو دەڕاسەو جێب و ئۆتۆمبێلی دوامۆدیلی ئاغاو دەستەدەستەی بچووکی ئەو کرێکارانەی ملیان کۆمکردبوو، تێدەپەڕین. گرۆهوڕێك بوو، کە پێشتر لە چوکوراوا نەبیسترابوو.

سێبەرە درێژەکانیان لەپێش خۆیانەوە بەسەر خاکی جادەکەدا درێژببوونەوە. لەلای ڕاستی جادەکە ژنێکیان دیت کە سەروچاوی بە کۆنەپەڕۆ داپۆشیبوو. ژنە ئەسپێکی کزو مردەلۆژەی بە جەنجەڕەکەوە بەستبوو، کە پەراسووەکانی دەرپەڕیبوون. بە هێواشی بە دەوری خەرمانە چکۆڵەکەدا، دەسووڕایەوە. نە هەرزاڵی هەبوو، نە سێبەرێك. بەدرێژایی جادە هەورێك لە تەپوتۆز ڕاوەستابوو. ئەوان بەنێو تەپوتۆزدا دەڕۆیشتن. خۆڵەکە تا گوێزینگیان دەهات، لاقی دەسووتاندن. ڕقیان هەستابوو، هەر یەکە وجنێوێکی تەڕیان حەواڵەکرد. وسوو وردە وردە حاڵی خراپتردەبوو. گوتی:

- یاڕەبی چوکوراوا کاول بێ.

سێبەرەکانیان کورتتربببوونەوە، گەیشتبووە سەر نووکی پێیان. تینوویان بوو، لەهاوینی چوکوراوا ئاو کوا پەیدادەبوو.زمانیان بە مەڵاشوویانەوە نووسابوو. بەهیوای ئەوەی ئاوێك پەیدابکەن وەڕێکەوتن. شوێنەواری هیچ گوندو ئاوەدانییەك دیارنەبوو. دەستە دەستە لەکرێکارانی بێکار بە تەنیشتیاندا تێدەپەڕین. پیاوە ماندوو و بێئومێدەکان، مل کۆم و لاچاو

تێك قوپاو دەستیان بەخۆدا بەردابوونەوە، تەنیا چاوو ددانیان لەنێو تەپوتۆزدا دەبریسکان. گۆرەوی پڕ نەخش و دڕاویان لەپێدابوو، ئارەق لەپشتی کراسەکانیانەوە هاتبووەدەرێ.. . هەر سلاّویان کردو سلاّویان سەندەوە.

خۆر لەناوەڕاستی ئاسمان بوو، مێشکی دەبرژاند، گێژببوون. لەلایەك تینوێتی و لەلایەکی دیکەش گەرماو لەلایەکی تریشەوە دڵتەنگی. لەدوور لەپێش خۆیانەوە گڕەگڕی دەڕاسەیەکیان گوێ لێبوو. پیاوێکیشیان چاوپێکەوت، سەرگەرمی گێرەکردن بوو، ئاشق عەلی گوتی:

- وەرن با بچینەوێ.لای ئەو کابرایە ئەگەر ئاوی هەبێ دەمانداتێ.

بەنێو پەرێزێکدا تێپەڕین، کە دەڕاسە درووبوویەوەو لاسکەکانی فڕێدرابوون. خۆر بەسەر کێڵگەکەو بەسەر لاسکە گەنمەکاندا تیشکی داویشت و هەموویان لەژێر ئەو تیشکەدا ڕەق ڕامابوون. نەیاندەتوانی چاوهەڵێنن و پێش خۆیان ببینن.

پیاوەکە لەگەڵ ژنەکەی و دوو کچی دوازدە ساڵە، ئەسپەکانیان لەسەر جێخونەکە ڕاگرتبوو، خەرمانەکەیان بەبادەکرد. دەم وچاویان بە تەپوتۆز ڕەش داگەڕابوو، تەواوی لەشیان نوقمی کاو تەپوتۆز بوو، پیاوەکە بەرۆکی لێ ئاوالاکردبوو و خەرمانەکەی وردە وردە بەبادەکرد، ئەوانی دیکەش کایەکەیان هەڵدەدایەوە سەرێ. ئەسپەکانیش لمۆزیان دەنێو کایەکە رۆکردبوو کرم کرم دەیانخوارد. پیاوەکە شەنەکەی لە خەرمانەکە چەقاندو هاتەلایان. مووی درێژی سینگی سپی بوون، دەماری باسکەکانی دەرپەڕیبوون. بە پشتی دەستی ئارەقەی نێوچەوانی سڕییەوە.

ئاشق عەلی گوتی:

- تینوومانە.

پیاوەکە لەو تۆنگەیەی لەناو عارەبەکەدابوو، قەدەڵەیەکی پڕکرد لەئاو وێیدان. ماوەیەکی باش بە ئیشتیاوە خواردیانەوە.

ئاشق عەلی گوتی:

- لەتینوان خەریکبوو بخنکێین.بەلاّم نەمانویست بچینەلای ئەو پیاوانەی دەڕاسەکە لێدەخورن، داوای ئاویان لێبکەین، پێموایە ئەوانە جۆرێکی وان، دەڵێی چاویان ئێمە نابینێ.

کابراگوتی:

- فەرموو دانیشن.

ئاشق عەلی گوتی:

- خودا عافووت بکا.

هۆسۆك گوتی:

- زەحمەت نەبێ ناوی جەنابت.

کابرا گوتی:

- خەلیل.

هۆسۆك گوتی:

- ئەوە ئاشق عەلییە. ئەوەشیان ناوی حەمەدە، ئەوەی دیکەشیان هەر حەمەدەو ئەوەش وسووە، منیش هۆسۆکم.

کابراگوتی:

- کار دەست ناکەوێ.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئێمەش تازە هاتووین، ئەوە بەدوای کاردا دەگەڕێین.

حەمەدگوتی:

- ئیشاڵڵا پەیدای دەکەین.

کابرا:

- تازە ئێمە نامان پێ پەیدانابێ.

ئاشق عەلی:

- پێم سەیرە.

کابرا:

- ئاغا خەبەری ناردووە،کە: (ئیدی بەسە، تا ئێستا لەکن من ژیاون.) گوتبووی: (سی ساڵە زەوییەکانی من ڕەنێودێنن، دەڵێی ماڵی بابیانە، دەبێ بەجێی بێڵن. ئیدی بەسە، ئەوەی بەدەستیشیانەوە چێشتوومە.. .) تازە کارێك بۆ ئێمە نەماوەتەوە، ئەوە نەبێ تووڕەکە بەردێکی لەملی خۆمان بکەین و خۆمان لە چۆمی باوێین.

ئاشق عەلی گوتی:

- پیاو سەری لێدەرناکا.؟

کابرا:

- من سی ساڵە ئەو کێڵگەیەی دەکێڵم. لەهەر بستێکی ئەو زەوییەی، قاپێك ئارەقی نێوچاوانمی لێڕژاوە. وامدەزانی دۆخەکە هەروا دەمێنێتەوە و هەمیشە دەتوانم کاری لەسەربکەم و نیوە بەنیوە لەگەڵ ئاغا هاوبەش بم. بەو سەمەرگییەی ڕازیبووم. ئێستاش جگە لەوەی خۆمان لەداربدەین، هیچ چارەیەکی دیکەمان نییە.. . زۆرداریيە.. . تاوانە.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- تاوان کە هیچ.. . مردنە.

کابراگوتی:

- شیوەنە.. . شیوەنی مەرگە.. . بەیانی مەکینە سووری دێنێ و لە زەوییەکەی بەردەدا.. . لە هەر بستێکی لوێچێك ئارەقی نێوچاوانی منە.

ئاشق عەلی گوتی:

- زۆر ڕاست دەکەی.. . لە مردنیش خراپترە.

کابرا گوتی:

- لەدوای ئەوە من چیم پێدەکرێ.. . لە جوتیاری زیاتر دەتوانم، چ کارێك بکەم، تاوانە.. . ستەمە.. . ئێوە زەویتان هەیە، با بێ بەرهەمیش بێ. لانی کەم ماڵ و ژیانێکتان هەیە.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- هەمانە.

هۆسۆك گوتی:

- خۆزگە نەمانبایە.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەو قسانە مەکە، هەمانە.. .

کابرا سەری ڕاوەشاندو گوتی:

- بریا منیش کاولە خانوویەکم هەبایەو بستە زەوییەکم هەبا، با لە برسان مردباین.. . ئاخ بریا منیش.. . ئێستا ئەمن چی بکەم؟.. . ئاخ ئەو کافرە ئەمریکاییە.. . ئەو مهەندیسە(مارشاڵ).. . تاوانە.. . ستەمە.. .

ئاشق عەلی:

- خودا ئەگەر دەرگایەکی دابخا، دەرگایەکی دیکە دەکاتەوە.. .

کابرا گوتی:

- ئەی بابە.. . چ دەرگایەك؟.. .

ئاشق عەلی:

- نا، هەرچۆنێك بێ دەیکاتەوە.. .

کابراگوتی:

- دەرگایەك نەماوە بکرێتەوە.. . هەموو دەرگاکان داخراون.. .

ئاشق عەلی:

- دەکرێتەوە.. .

کابرا:

- ئەو ڕێگایەی پێیداهاتن، بینیتان. ژنێك هەیە بەتاقی تەنێ، گێرەی دەکات.. .

ئاشق عەلی:

- دیتمان.. .

کابرا:

- سێ ساڵ لەمەوپێش، دەڕاسەکەی ئاغا، لاقی مێردەکەی پەڕاند. ژنە بەخۆی و سێ منداڵی نۆبەتێ دار، گرفتارو سەرگەردان ماوەتەوە. ئێستاش ئاغا دەیەوێت ئەویش دەربکات. دە وەرەو دەرگایەکی دیکەی نیشان بدە.. . تازە هیچ دەرگایەك نەماوەتەوە.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- وەڵڵاهی بڵێم چی. سەری بێ ڕزق لەبن گڵدایە.

کابرا:

- کام ڕۆزی؟.. .

هۆسۆك:

- باشە خۆ بەبێ ڕۆزیش نامێنێتەوە.. .

منداڵێکی ساوا لەسووچێك، کە گوونییەکیان پێدادابوو، دەنگی گریانی هەستا.

کابراگوتی:

- ئافرەت وەرە وەیژیرێنە.. .

ژنە لەگەڵ دوو کچەکانی، شەنەکانیان داناو هاتنە بن هەرزاڵەکە. ڕوخساری کچەکان وەکو ئاور دایسا. دوای ئەوەی، ئەوەندەی توانیان ئاویان خواردەوە دانیشتن. ژنە منداڵە ساواکەی هەڵگرت، پشتی لەوان کردو مەمکی دا بە منداڵەکە.

ئاشق عەلی گوتی:
- هەستن کوڕینە، با هەندێك یاریدەی کاکمان بدەین.
بێجگە لەو سوو، هەموویان هەستان. لەماوەی کاتژمێرێکدا، خەرمانەکەیان سوورکردو هاتن لەژێر هەرزاڵەکە دانیشتن. کابرا گوتی:
- دەستتان خۆش بێ براینە.
ژنە لەو تووربێنەی کە بەچەڵەگی هەرزاڵەکە هەڵواسرابوو، ماستی چۆڕاوەی دەرهێناو ماستاوی سازکرد. هەموو خواردیان. کاتێك دەیانویست بڕۆن، کابرا گوتی:
- خوا ئاگادارتان بێ.. . ئیشاڵلاٚ کارتان دەست دەکەوێت.
کاتژمێرێك دەبوو، لەلای ئەو کابرایەڕا وەڕێکەوتبوون. خۆر لەگەڵ ئەوەی بەرەو ڕۆژئاوا شۆڕدەبووەوە، واش پریشکی داویشت. لە خوار جادەکە دارتوویەکی کۆنە ساڵی لێبوو، گەڵاٚیەکانی بە تەپوتۆز سپی ببوون. لەژێر دارتووەکە تراکتۆرێکی خۆڵاٚوی لێ ڕاوەستابوو،کە سەرپۆشێکی پلاستیکی بەسەرەوەبوو. کن تراکتۆرەکە، کەسی لێنەبوو، هاتن و لەپێشی ڕیزبوون. هۆسۆك لەماتۆڕەکەی نزیك کەوتەوە، ویستی دەستکاری بکا، ئاشق عەلی گوتی:
- هۆسۆك مەکە، لێی نزیك مەبەوە، وریای بە.
هۆسۆك کشایەوە. ماوەیەکی باش بەدەوری تراکتۆرەکەدا، هەڵسووڕان و تەماشای ئەملاو ئەولایان کرد.
حەمە چکۆل گوتی:
- تەماشاکەن.. . تەماشاکەن. چ چاوێکی گەورەی هەن. بڕوانن چۆن دەبریسکێتەوە.
هۆسۆك گوتی:
- خودا لەناوی بەرێ.
ئاشق عەلی بە ڕقەوە گوتی:
- تفوو.. . خودا لەناوی بەرێ.
تفێکی پڕ بە زاری بە تراکتۆرە خۆڵاٚوییەکەداکرد. تفەکە بۆ خوارێ خزی و خەتێکی سووری لەسەر تراکتۆرەکە دروست کرد. وسوو گوتی:
- یاڕەببی چوکوراوا وێران بێ.. . یاڕەببی تراکتۆر لەقوڕێ ڕۆچن. تفوو.. .
حەمەدگوتی:
- یاڕەببی پارچە پارچەبن و هەر پارچەیەی، بۆ شوێنێك بچن.. . تفوو.. .

حەمە چکۆل پاش ئەوەی کەمێك لە تراکتۆرەکە دوورکەوتبۆوە، گەڕایەوەو گوتی:

- خەبەری مردنت.. . ئیشاڵڵا دەمری.. . تفوو.. .

تفەکەی حەمە چکۆل نەگەیشتە تراکتۆرەکە. پیاوێکی کزو ڕەقەڵە، پانتۆڵێکی فشی خوری لەبەردابوو، کە تا سەرئەژنۆیانی هەڵدڕ ِهەڵدڕ ِببوو، بەپێخواسی بەرەو ڕوویان دەهات. دەسرِەیەکی کۆنی لەسەری بەستبوو، پشتی لەژێر ئەو لێفەیەی لەکۆڵی نابوو، دوولا هاتبۆوە. هەر هەنگاوێکی هەڵی دێنا، دەتگوت پێ لەسەر ئاسنی سوورەوەبوو دادەنێ. دەستبەجێ هەڵی دێناوە. زۆر بە سەیری دەڕۆیشت.

هۆسۆك گوتی:

- دەچییەکوێ برالە.؟

کابرا دەتگوت لەخەو ڕاپەڕیوە، بە بێزاریەوە گوتی:

- بۆ جەهەننەم. !

هۆسۆك گوتی:

- باشت زانیوە.. . ئەو ڕێگایە یەکسەر بۆ جەهەننەم دەچێ.

کابرا یان گوێی لێنەبوو، یان گوێی لێبوو خۆی کەڕکرد. تێپەڕی و ڕۆیشت.

ئاشق عەلی گوتی:

- مەکە هۆسۆك، گوناهە. چما حاڵ و وەزعت نەدیت، لووتت گرتبا گیانی دەردەچوو. تۆ چت لەگیانی ئەو فەقیرو هەژارانە دەوێت.؟

هۆسۆك:

- بۆ چم گووتووە.

ئاشق عەلی گوتی:

- کارێکی باشت نەکرد. ئەگەر بەو خەڵکانە بڵێی (گیان) دەڵێن: (گیانت دەرچێ).

پاش کەمێك ئەو تراکتۆرەی دیتبوویان، لە پشتیانەوە بە تەپوتۆز تێپەڕی.

هۆسۆك ددانی لەچیرەوەبردن و گوتی:

- برِۆ، برِۆ نانی خەڵکی ببرِە، برِۆ ماڵێ خەڵکی خەراکە.. . برِۆ.. .

حەمەدگوتی:

- ئیشاڵڵا کارێکمان دەست دەکەوێ. دڵم خەبەری داوە، چما دەکرێ کارێکمان دەست نەکەوێ. هەر دەبێ پەیدای بکەین.

وسوو زۆر بەجێ مابوو. حەمەد گەڕایەوەو تەماشای کرد. وسوو لەسەر خۆڵی جادەکە دانیشتبوو، دەتگوت نوێژدەکا، دادەهاتەوە و ڕاست دەبۆوە.

حەمەدگوتی:

- وسوو چتە؟.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- بریا نەهاتبا، بەستەزمانە حاڵی باش نییە.

هۆسۆك توڕەبوو:

- پیاو ئاوا لێك هەڵوەشێ دێتە چوکوراوا؟ ناپیاو هێندەی جنێو بە چوکوراوادا، واش هەر وەدوامان کەوت.

ئاشق عەلی گووتی:

- ئەو قسانە مەکە هۆسۆك. ئەو قسانە مەکە براله، چ بکا. وەدوای پاروە نانێکی کەوتووە، بیری کردۆتەوە ڕەنگە چەند قرۆشێکی چنگ کەوێ، بۆیە پێی بە جەرگی خۆیدا ناوەو هاتووە. چما ئاگای لەحاڵی خۆی نییە؟چ قوڕێك وەسەری خۆی بکا. ماڵی نەبوونیە خەرابێ.

- با نەهاتبایە، سەگبابە.. .

گەیشتنە لای وسووی.

ئاشق عەلی گوتی:

- هەستە سەرپێ براله. ئەوە چت بووە.. ؟

وسوو ناڵاندی:

-(تا)م لە ئەژنۆیاندایە. ناتوانم بڕۆم. دڵم وا بەتووندی لێ دەدا، هەر مەپرسە.. .

ئاشق عەلی چوو بن پیلی گرت وگوتی:

- هەستە براله. هیچ نییە، هێندەش ناسك و نازدار مەبە.

وسووگوتی:

- هیچ نییە. زۆرجاران وام لێدێ. پیاو هەموو دەمێ.. .

پاش ماوەیەك هەستایە سەرپێ. ئێوارەبوو، خۆر دەچوو لەپشت کێوەکان ئاوابێ. لەلای ڕۆژئاوا دامێنی هەورەکان سوور دەچوونەوە. کەمێك لەولای خۆیانەوە، مەرەزەجاڕبوو. لەنێو مەرەزەکەدا، لەك لەکەکان لەسەر یەك لاق ڕاوەستابوون و دەگژ فکران ڕاچووبوون، لەوانەبوو خەویشیان لێکەوتبێ. چەڵتووکەکە، بە ئەندازەی قامکێك لە گۆلەکان هاتبوونەدەر. ئاوێکی

زەرد بەبن لاقەکانیاندا دەڕۆیشت و دەچووە ناو چالاوێك، کە لەخوار مەرەزەجارەکە بوو. ئاوێکی زەردو پیس بوو.

هۆسۆك لەسەر چالاوەکە درێژبوو، قورتەقوورت ئاوەکەی خواردەوە. وسوو نەڕاندی:

- هۆسۆك، هۆسۆك، لەو ئاوەی مەخۆرەوە براله، ژەهرێکی تەواوە. مەیخۆوە. دەمری. مەکە براله مەکە. منیش لەو ئاوەم خواردەوەو تووشی ئەو حالەی بووم.

هۆسۆك گوێی نەدایە. تێری لێخواردەوە. پاشان ئاشق عەلی، حەمەد، حەمە چکۆل، هەموو ئاویان خواردەوە. وسووش هەروا لەبەریان دەپاڕایەوەو دەیگوت (ژەهرە) دەیگوت (مەرگە) دەیگوت (ژن و مندالمان هەیە). بەلام بێ سوود بوو. پشتیان وەچالاوەکەدا و دانیشتن. وسووش نەیتوانی دان بەخۆیدا بگرێ، سەرەنجام ئەویش لەسەر چالاوەکە دەستی دادان و قوورتە قوورت، ئاوی خواردەوە.

هۆسۆك گوتی:

- وسوو ئەتۆ بۆچی؟.. .

ئاشق عەلی قسەکەی پێ بڕی وگوتی:

- کارت پێی نەبێ، ئەو بەستەزمانە ئازار مەدە.

حەمەد:

- ئیشاللا کارێکی پەیدادەکەین. دلم خەبەری داوە.. . دەبێ کارێکی پەیدا بکەین.

هۆسۆك:

- پەیدای دەکەین. کارێکی باشیش پەیدا دەکەین.. . خەونت دیوە؟

حەمەد:

- دلم خەبەری داوە.

حەمە چکۆل:

- دلی منیش.. . گاجووت.. . ئی شاخ زەرد.

هۆسۆك:

- بێدەنگ بە، بێدەنگ سەگباب.

ئاشق عەلی:

- کارت بەکاری کوڕەکەی نەبێ.

هۆسۆك:

- پیاوی شێت دەکا. ئەوە نان نییە بیخۆین، ئەویش هۆش و بیری بووەتە گاجووت.
ئاشق عەلی:
- گەنجە.. . مندالّە، ئەقلّی پێ ناشکێ. بۆ ئەتۆش جحێلّ نەبووی؟
هۆسۆك:
- بووم، بەلاّم گاجووت هیچ، بە تەمەنی خۆم تەنانەت گوێلکیشم بە خۆمەوە نەدیوە.
ئاشق عەلی:
- باشە، ئەویش وەکو تۆ.؟
هۆسۆك:
- ئەی بابە ئاشق. ئەتۆش وازمان لێ بێنە.
ئاشق عەلی:
- بەهەرحالّ.. .
شەوداهات، تاریکی بالّی کێشا. ئاسمان دەتگوت بۆتە فەرشێکی پڕ لە ئەستێرە. ئەوەندە پڕ لە ئەستێرەبوو، کەوا دەهاتە بەرچاو لە ئەستێران دروست کرابێ.
هەموو بۆقەکانی نێو مەرەزەکە، دەیان قیڕاند و چەقەلّەکانی دەشتێش دەیان لووراند.
لێفەکانیان وەبن سەری داو لێی درێژبوون. تەپۆش بەکۆمەلّ و وزە وز، وەکو هەورێکی ڕەش، هێرشیان هێناو بەسەریاندا بارین. درێشووکەکانیان وەکو دەرزی، لەسەر جلکەکانیانەوە پێوەی دەدان. هەرچەند ئەم تەنیشت و ئەو تەنیشتیان کردو تەپۆیان لەخۆ دەرکرد، بێسوودبوو.
تەپۆ بەهەر شوێنێکی وەدەدا، بلۆقی دەکرد، ئەوانیش کرەکرِ خۆیان دەخوراند.
وسووگوتی:
- گوێ بگرن. بەو شێوەیە ناتوانین بنووین. ئەوانە تابەیانی لەبەریەکمان هەلّدەوەشێنن، تەپۆی ئێرە وەکو سەگ بنیادەم دەگەزن. بێسوودە، ئاوری بکەنەوە، کاتێك ئاگر هەبێ نایەن. لەبەر دووکەلّێ هەلّدێن.
هۆسۆك:
- ڕاست دەکا، منیش دەزانم. منیش هاوینێکی لە چوکوراوا بووم.
هۆسۆك باوەشێك قالۆری هێنان و لەنێوەڕاستێی دانان. شقارتەیەکی لێدا، ئاورەکە بلّێسەی سەند. کوێرەڕێیەك کە لەولای ئەوان بوو، وەکو گوریسێکی سپی ڕووناك بوو. ئاوی

چاڵەکەش ڕووناك بوو. کاتێك وسوویان لەبەر ڕووناکییەکەدا بینی، ترسان. زەردو ئیشك بوو، دەماری دەموچاوی دەرپەڕیبوون. زاری داپچڕیبوو.

هۆسۆك گوتی:

- تەپۆ لەبەر ڕووناکی هەڵدێن. تا بەیانی ناهێڵین ئاگرەکە بکوژێتەوە.

ئاشق عەلی:

- ناهێڵین بکوژێتەوە.

هۆسۆك:

- تەپۆی چوکوراوا.. .

ئاشق عەلی:

- دەزانم.. . ڕۆژێك ڕۆژگارێك کوڕە هەژارێك هەبوو.. . .

هۆسۆك گوتی:

-بیڵێ ئاشق بیڵێ. لەوەتەی هاتووینە چوکوراوا، نە ئاوازێکت گوتووەو نەسازێکت لێداوە.

ئاشق عەلی:

- ڕاست دەکەی.

وسوو ناڵاندی:

- ئای.. . ی ی ی.. .

ئاشق عەلی:

- ئیشاڵڵا چاك دەبییەوە براله.

هۆسۆك باوەشێکی دیکەشی قالۆرهێنان و خستییە سەر ئاگرەکە. لەبەرگەرمای هاوین و گڕی ئاگرەکە، بە جۆگەلە ئارەقیان دەڕشت. هۆسۆك دەستی لەسەر شانی ئاشق عەلی داناو گوتی:

- ئاشق عەلی، براله، دە تەواوی کە.

ئاشق عەلی سازەکەی هەڵگرت، خۆی گرمۆڵەکردو داستانەکەی دەست پێکرد:

- کوڕە هەژارێك هەبوو، خەڵکی دەوروبەری ئێمەبوو، ئاشقی کچێك بوو، بابی کچە ڕازی نەدەبوو، دەیگوت: (دوو هەزار لیرە شیربایی بێنەو کچەی بەرە.. .) کوڕەش، هەژارو پەرێشان، موحتاجی پارەی نانێکی بوو. ساڵەهای ساڵ وەکو سێبەر، بەدوای کچەوە بوو. کچەش ئەوەندە هۆگری کوڕەی بوو، هەرمەپرسە. شەوێکی کوڕە دەستی کچەی گرت و گوتی:

(وەرە بابڕۆین بۆ چوکوراوا.) هاتنە چوکوراوا، کوڕە گەنجێکی بێ ئەزموون بوو. لەترسی پیاوانی دەوڵەت، نەکا بیانبیننەوەو لێکیان دابڕن، بەڕۆژ خۆیان دەشاردەوەو شەوانەش دەڕۆیشتن. بابی کچەی کابرایەکی دەوڵەمەندبوو، لە هەموو جێگایەك پیاوی خۆی هەبوون. کوڕە بەڕۆژ کچەی دەشاردەوەو بۆ خۆیشی، بۆ ئەوەی پاروە نانێکی پەیدابکا، دەچووە دێهاتەکانی دەوروبەر. ڕۆژێك کچەی لەپەنا مەرەزەجاڕێك، لەنێو قوولکەیەك دەشارێتەوەو بۆخۆیشی وەدوای نانی دەکەوێ.

کاتێك دەگاتە ئەو شوێنەی کچەکەی لێ شاردبۆوە، تاریك دادێ، سەیر دەکا کچە نەماوە. هەموو جێگایەك دەپشکنێ، بەلأم شوێنەوارێك لەکچە پەیدا ناکا. تا بەیانی لەو دەوروبەرانە دەگەڕێت و دەخولێتەوە. تا بەیانی ئەشکی سوور هەڵدەوەرێنێ و هاواردەکا:(جەننەت، جەننەت!) جوابێك نابیستێ. کاتێك هەوا ڕوون دەبێتەوەو چاو چاوی دەبینێ، دەگاتە جێگایەك تەماشادەکا لەناو قوولکەیەك، مشتێك ئێسکی سپی دەبینێ.. . لەولاش کەزییەکانی وەکو دوو ڕەشمارو لەلایەکی دیکەش جلکە ونجڕ ونجڕەکانی ئەو.. . کوڕەش کاتێك چاوی بەوانە دەکەوێ، ئەقڵی لەدەست دەداو شێت دەبێ.. . دەیانگوت کچە تەپۆ، پارچە پارچەیان کردبوو، خواردبوویان. ئۆباڵ بەستۆی ئەوەی لێم بیستووە.. .

هۆسۆك گوتی:

- ڕاستە. ئێستا ئەگەر ئەو ئاگرە نەبایە، ئێمەشیان پارچە پارچە دەکرد.. .

حەمەد:

- هەر بەزیندوویی کەوڵیان دەکردین و دەیانخواردین.

ئاشق عەلی:

-کوڕە لەپەنا ئێسکەکان دانیشت و کەزییەکانی کچەی بەدەستەوەگرت و سەردوولکەیەکی دەستپێکرد.. .

هۆسۆك گوتی:

- بیڵێ، دەبەرتمرم ئاشق بیڵێ.

ئاشق عەلی سازەکەی بە سنگیەوە نووساندو بەسەریدا نووشتایەوە، سازەکە وەزمان هات و ئاشق تێیهەڵکرد. دەنگێکی هەبوو، دەتگوت دەنگی ئاشق فەیسەڵە. ئاوری لەدڵی بەردەدا، ئاشق دەیچڕی و حازریانیش سەرتاپای لەشیان ببوونە گوێ. تەنیا ئاخیان هەڵدەکێشا. گۆرانییەکە تەواوبوو، ئاشق عەلی گوتی:

- کوڕە کەزییە ڕەشەکانی بەدەستەوە گرت و ڕۆیشت. دێ بەدێی چوکوراوا گەڕا، تووشی هەرکەسێك با، چیرۆکی خەم و پەژارەی خۆی بۆ دەگێڕایەوەو لاوانەوەی دەست پێدەکرد، خەڵك دڵیان دەبوو بە ئاو. خوا بە نسیبی دوژمنی ئینسانیشی نەکا.. .

پاشان ئاشق وەژان کەوت. سازەکەی بە سنگییەوە ناو زیاتر کۆمبۆوە، بوو بە گلۆڵەیەك. هەموو لەشی بە ئەندازەی، منداڵێکی پێنج ساڵەی لێهات. دەنگە بە سۆزو زەنگوڵەکەی، شەپۆل شەپۆل سەرتاسەری چوکوراوای پڕکرد. دەنگەکە کزدەبوو، بەرزدەبۆوە، خەمناك دەبوو و دەگریا. لە کوێرەوەری دەدوا، لە ئەشق، لە مەرگ و نەبوونی، لە سیل و نۆبەتێ دەدوا. لەمنداڵی شیرەخۆرەو لە تەنیایی و ئاوارەیی دەدوا. لە(قیزل ئیرماق) و سەیحان و جەیهان و چوکوراوا دەدوا. لە تەپۆو لە تراکتۆری بێدین و ئەو دنیا وێرانە دەدوا. لەکێوە پڕ لە بەفرو پڕ لە سونبول و ئاسکە چاو ڕەشەکان و لە زەوی و لە زۆرداری دەدوا. تا سیوادی بەیانی دا هەر چڕی. لەلای ڕۆژهەڵات ئاسمان سوورهەڵگەڕاو نەسیمی بەیانی هەڵیکرد. سازەکەی بە هێواشی لە پەنا خۆی دانا. ئیدی لێوی لێك نەکردنەوە. ڕوخساری هێمن و دڵنیاو ڕووناك بوو.

گوتیان:

- ئاشق، ئاشق، خودا دڵشادت بکا. یارەببی نەبوو نەبی و ئەوەی دەستی بۆ دەبەی ببێتە زێڕ.

لەوێ وەڕێکەوتن. لەدوای خۆیان ئەو ئاگرەی هەڵیان کردبوو، هەروا دایسا. وردە وردە ئاورەکە، لەبەرچاوان ونبوو، لەدوور ڕا دووکەڵێکی باریکی لێهەڵدەستا. ئەو گوندەی پێیدا تێپەڕین(ئاق کوی) یان پێدەگوت. دیواری خانووەکان تەپاڵەیان پێدادابوون. سەربانەکان گیای وشك و قامیشیان، لەسەر بلاوکردبوونەوە. خانووەکان لە بناری کێوەکە، لێك بلاو ببوون. لەپشت سەری وانیشەوە، ڕەوە سەگێك بە وەڕینەوە دەهاتنە پێش. کاتێك بە پێش کاولەخانوویێکدا تێدەپەڕین، پیرەپیاوێکی پشت چەماوەی چاوڕیپۆقاوی بانگی کردن و گوتی:

- سەلام.

گوتیان:

- سەلام.

پرسی:

- لەکوێرا هاتوون و بۆ کوێ دەچن؟

حەمەد ولامی دایەوە:

- له(ئوورۆم) ڕا هاتووین وبه دوای کاردا دەگەڕێین.
- کار بەری چ دارێکە.. . ئەگەر دەتوانن بڕۆن پەیدای کەن.
حەمەد:
ئیشاڵلا پەیدای دەکەین.
پیرەپیاو:
- چوکوراوا ئیدی چوکوراوای جاران نییە. تراکتۆر هەموو جێگایەکی پڕکردووە.
ئاشق عەلی:
- خوا بۆ خۆی بە هانای فەقیرو هەژارانەوە بێ.
پیرەپیاو:
- ئامین، ئامین. خودا ڕەحم بە هەموومان بکا.
- خوداحافیز.
پیرەپیاو پێشی پێگرتن و گوتی:
- ئەوە(وەلی) کوڕم، کێڵگەیەکی هەیە، لاسکەکانی بەسەریەکدا کەوتوون. دەڕاسە ناتوانێ بەرهەمی بەسەریەکداکەوتوو، بدروێتەوە. ئێوەی خەڵکی کوێستانێ دروێنەکەری باشن.
حەمەد:
-بەڵێ. دروێنەکەری باشین.
هۆسۆك:
- دروێنەی دەکەین.
حەمە چکۆل:
- ئەمنیش دروێنەی دەکەم. ئی شاخ زەرد، وەکو تیشکی مانگ.. .
ئاشق عەلی:
- دیارە تۆش دروێنەی دەکەی. چما تۆ چت لە ئێمە کەمترە؟
پیرەپیاو وەرگێڕکەیەکی ڕەگەڵ خستن و ناردنییە ماڵی وەلی. وەرگێڕکەکە گوتی:
- کاك وەلی، ئەوانە بابت ناردوونییە لای تۆ، دروێنەکەرن. بابت گوتی زۆرباش دروێنەی دەکەن. ڕاست وەکو دەڕاسە.. . ئەدی.. .
پاشان لەکاتێکدا پانتۆڵە ڕەشە دڕاوەکەی هەڵدەکێشا، لەوێ دوورکەوتەوە.
وەلی گوتی:

- چەندم لێوەردەگرن.

ئاشق عەلی:

- با جارێ چاومان بە زەوییەکە بکەوێ.

پاش ئەوەی ئاویان خواردەوە، چوونەسەر کێڵگەکە. گەنمێك بوو تەقریبەن بیست دۆنمێك دەبوو. هەموو گەنمەکە وەکو حەسیر بەسەر زەوییەکەوە ڕاخزیبوو. تەنانەت لاسکێکیشی بە پێوەنەبوو.

ئاشق عەلی گوتی:

- حەیف، لەبەین چووە.

وەلی گوتی:

- کاتێك خودا نەیدا نابێ. داهاتێك بوو پڵینگ نەیدەتوانی لێی دەرچێ، نسیبیش ئەوەبوو. لاسکە گەنمەکان دەتگوت قامیشن. هەموویان بەسەریەکداکەوتوون، باش بوو هاتن.

درونەوەی بیست دۆنم زەوییەکەیان، بەبیست لیرە خەملاند. دەست بەجێ داسەکانیان سوین و وەنێوی کەوتن.

حەمەد گوتی:

- نەمگوت؟ نەمگوت کارمان دەست دەکەوێ؟ نەمگوت دڵم خەبەری داوە؟ تەماشای ئەو چوکوراوایەی کەن.. . بڕوانن چەند گەورەیە؟چما دەکرێ لێرەکار دەست نەکەوێ. هەر ئەوەندە بەسە کارت پێبکرێ.

هەموویان سەرگەرمی کارکردن بوون و خێرا خێرا، دەیان دروو. وسوو لەسەر بەردێك دانیشت بوو، خۆی گرمۆڵە کردبوو. داسەکەی ئەو حەمە چکۆل دروێنەی پێدەکرد. کاتێك وەلی بەرەومالێ دەڕۆیشتەوە تا خواردنیان بۆ بێنێ، حەمە چکۆل بە هێواشی لێی نزیك بۆوە، تفی زاری قووتدایەوەو گوتی:

- مامە هەقی منیش دەدەی؟.. . دوو گاجووتی شاخ زەرد.. . وەلی پێی سەیربوو. ڕووی لە دروێنەکەرەکان کردو گوتی:

- ئەوە دەیەوێت بڵێ چی؟ شێتە.؟

ئاشق عەلی:

- گوێی لێ ڕامەگرە، مناڵە.

حەمە چکۆل بە تورەیی گەڕایەوە ناو گەنمەکە.

هۆسۆك گوتی:

- چت بە كاك وەلی گوت كوڕە؟.. . تووتكە سەگ.. .

ئاشق عەلی گوتی:

-دەتەویست بڵێ چی. حەتمەن پرسیویە چوكوراوا چەندەی تراكتۆر لێن.. . دەتەویست چی لێ بپرسێ!.. . وانییە حەمە؟.. .

حەمەچكۆل گوتی:

- بەڵێ ئەوەم لێ پرسی.

تا ئێوارێ بێ ئەوەی پشت ڕاست بكەنەوە، دروێنەیان كرد. خۆر تیشكی بەسەردا دەباراندن.

دروێنەكردنی بەرهەمی ڕاخزیو، زۆر بەزەحمەتە. پشتی ئینسانی دەشكێنێ. ئێوارێ وەلی لە ستلێكدا شێوی بۆ هێنان. دانیشتن و بە ئیشتیاوە نانەكەیان خوارد. تەنیا وسوو هیچی نەخوارد. ئەوەندەی لەبەری پاڕانەوە بێسوود بوو.

دوای ئەوەی نانەكەیان خوارد، هیچ ڕانەوەستان و دەستیان پێكردەوە. وا وەنێوی كەوتبوون و دەیان دروویەوە، كە دەڕاسەش پێیان ڕانەدەگەیشت. لای ڕۆژئاوابوون دیتیان وسوو هات. بە توڕەییەوە داسەكەی لەدەست حەمە چكۆل دەرهێناو دەستی پێكرد. تەواوی لەشی دەلەرزی. پێیان گوت:

- تۆ نەخۆشی وسوو، خراپتر دەبی. مات و پەرێشان لە نێوەڕاستی چوكوراوا دەمێنییەوە. ئەتۆ مەدروو. ئێمە لەداهاتەكەمان بەشی تۆشی لێدەدەین. خۆكەرنین. هەرچۆنێك بێ ئێمەش پیاوین.

وسوو گوێی نەدانێ. هەروا بێ ڕاوەستان، بێ ئەوەی سەرهەڵێنێ بە لەرزو هەناسەبڕكێوە دروێنەی دەكرد. لەناكاو بەلاداهات و داسەكەی لەدەست بەربۆوە. ئاشق چوو وسووی ڕاستكردەوەو گوتی:

- مەكە برالە، تۆ نەخۆشی.

وسووی بردە دەرەوەی پەرێزەكەو بۆ خۆی گەڕایەوە.

هۆسۆك ئاوری گرتبوو:

- كاتێك ئاوا خۆی تووش كرد، لەدڵەوە دەمگوت ئەو داسەی لەسەری ڕاكێشم. ئاخر سەگباب، كاتێك دەزانی نەخۆشی و خەریكە دەمری بۆچی وەدوامان كەوتی؟.. . لە شوێنی

خۆت کەوتبای.. . لەدێی مابایەوە. نەك هاتبایە ئێرەو بووبای بە بەلاّی گیانی ئێمەو خۆمان پێهەلّواسی. ئێمە بۆ خۆمان.. .

ئاشق عەلی توڕەبوو گوتی:

- هۆسۆك، تۆ چیت لەگیانی ئەو بێ نەوایەی دەوێ؟.. . خۆ بە نان و ئاوی ئێمە نییە. چیت لەگیانی بنیادەمێکی نەخۆش دەوێت براله.؟ بۆ خۆت دەبینی کە خوا گرفتاری کردووە، ئێمەش گرفتاری بکەین؟.. .

هۆسۆك گوتی:

- لانی کەم وەك بنیادەمان لەسەرپێی خۆی ڕاوەستێ. بەو حالّەوە دێ دروێنەی دەکا. ئەوە خەریکە دەمرێ واش دروێنەی دەکا.. . . چما ئەو نەبوو پێشی پێگرتین و دەیگوت چوکوراوا جەهەننەمە مەچوون. ئێستاش.. .

تا خۆرئاوابوو دروێنەیان کرد. بەلاّم نەیانتوانی تەواوی بکەن. داسەکانیان دە پشتێوەکردو بەرەو ئاوایی گەڕانەوە. ڕۆژبایەکی تووند هەلّیکردبوو. وەلی بەرەیەکی لەپێش دەرگا ڕاخست و لەسەری دانیشتن. لەولایان مانگایەك گۆلێك گیای تەڕو تازەی لەدەمدابوو، گوێلکەکەشی بە گوانەکانییەوە نووسابوو، ڕایدەکێشاو شیری دەخوارد. بۆنی توندی گیا بلاّوبۆوە.

وەلی لەقاپێکی گەورەدا بڕوێشی هێنا، لەنێوەڕاستی دانا. بڕوێشەکە بێ ڕۆنبوو. گوێیان نەدایە، بەپارووی گەورەوە خواردیان.

ژنەکەی وەلی زەیستان بوو، لەژوورێ لەنێو جێگادا درێژ ببوو. مندالّە ساواکەی لەپەنا خۆی لەسەر بێژینگێك، درێژکردبوو. وەلی سێ مندالّی دیکەشی هەبوون، هەر سێکیان نۆبەتێیان لێ بوو هەلّدەلەرزین. حەمە چکۆل کاتێك وەژوورکەوت هەمووی چاوپێکەوتن.

وسوو شەوێش نانی نەخوارد. دانەچۆقەیەکی گرتبوو، هەر مەپرسە. دەتگوت لەڕێگایەکی پڕ لە بەرد، ئەسپ چوارنالّیان لێ دەکرد. بێپسانەوە دەینالاّند.

هۆسۆك گوتی:

- باشە بلّێ ئەمن ئێستا چی بکەم؟ئەو پیاوە خەریکە شێتم دەکا. لەنێوەڕاستی چوکوراوا گیرمان خواردووە، بە نەخۆشێکی پەککەوتەوە.

ئاشق عەلی گوتی:

- پێش بە چارەنووس ناگیرێ. ئەوەی دەبێ ببێ، هەر دەبێ. دەبێ دان بەخۆماندا بگرین براله. چ کارێکی دیکەمان لەدەست دێت.؟ .. .

وەلی جێوبانی ژنەکەی هێنایەدەرو لەپێش دەرگا ڕایخست، بێژینگی منداڵەکەشی هێناو لەپەنای دانا. ڕۆژبا هەڵی کردو تەپوتۆزی بەسەر جێوبانەکاندا وەرکرد.

کرێکارەکانیش لێفەکانیان لێك کردەوەو لەسەر بەڕەکە لێی درێژبوون. ئەوانی دی کە نووستبوون، ئاشق عەلی و وەلی بە یەکەوە قسەیان دەکرد. وەلی گوتی:

- لێگەڕێ با بێو زەوییەکەم لێوەستێنێ. لێم وەستێنێ و نەجاتم بێ.. . تۆ وەرەو کوێرەوەری ببینە، نە دەستت بمێنن، نە نینۆك و نەددان و نە پێ، ئەوکاتیش نیوەی داهاتەکەت دەمستێ کەسێکی کەی، کە دڵۆپە ئارەقێکی لەسەر نەڕشتبێ. ئاخر شتی وا دەبێ؟ ئەگەر مرۆڤ هیچی نەبێ هەزار جار باشترە. لەبرسان بمری باشترە. زەوییەکەم لێوەستێنێ و نەجاتم دات.

ئاشق عەلی وڵامی دایەوە:

- ئەو قسانە مەکە برا. تۆ بە هەڵەچووی، زەوی شتێکی دیکەیە.

وەلی:

- بەمەرجێك ئی خۆت بێ. بەڵام ئەگەر ئی خەڵکی دیکە بێ ئاوا ئەسیرت دەکا. لێرە ئەمن گیانی خۆمی لەسەر دادەنێم، ئاغا هەر ئاگاشی لێ نییە. تەماشاکە، بۆ خۆت حاڵ و ڕۆژگاری من دەبینی.. . لێگەڕێ بابێ زەوییەکەم لێوەستێنێ و نەجاتم دات. سەرەنجام درەنگ یا زوو لێم دەستێنێتەوە. لەوەتەی تراکتۆر هاتوون، ئەوانەی وەکو من نیوەی داهاتیان وەردەگرت هەموویان لەبەین چوون. تەنیا من ماوم، بمرم و نەجاتم بێ، هەرچی بەسەرم بێ لەو ژیانەی باشترە.. .

وەلی هەروا قسەی دەکردو جنێوی دەدا، بەڵام ئاشق کە زۆر ماندوو ببوو خەوی لێکەوتبوو هیچی نەبیست.

ڕۆژی دوایی لای نیوەڕۆیە، لەدروێنەکە بوونەوە. داوای پارەی وردەیان لە وەلی کرد، پارەکەیان برایانە لەنێو خۆیان دابەش کرد. وسوو پارەکەی وەرنەدەگرت. ئاشق عەلی ڕەنگە سەعاتێك زیاتر لەبەری پاڕابێتەوە، تاتوانی پارەکەی پێوەربگرێ و لەگیرفانی هاویشت.

حەمە چکۆل هەرکە پارەکەی خۆی وەگرت، حاڵەتێکی سەیری پەیداکرد. پارەکەی بەدەستەوە گرت و هەڵی دەسوڕاندو تەماشای دەکرد. لە گیرفانی هاویشت و هێنایەوە دەرێ وتەماشای کرد. پاشان وە حەمەدی دا. ماوەیەك لێی وەرگرتەوە. دووبارە وێی دایەوە.

ئەوجاریش لێی وەرگرتەوە، پاشان لە گیرفانی هاویشتەوە. بە هیچ جۆرێك دەستی لەناو باخەڵی نەدەهێنادەر.

تەنیا جارجار پارەکەی دەردێناو تەماشای دەکرد. دەچووە پەنا حەمەدو دەیگوت:

- مام حەمەد. جووتێك گا دەکڕم، ئی شاخ درێژو دەیبەمەوە گوندەکەی خۆمان.. .

هۆسۆك لەدەست حەمە چکۆل تووڕەببوو، خەریك بوو لێی بدا، بەڵام ئاشق عەلی نەیهێشت.

پاشان گەڕایەوە سەر حەمە چکۆل و پێی گوت:

- ها حەمەد، ئەتۆش هێندە نەدی بدی مەبە.

حەمەدگوتی:

- ئەمن پێم نەگوتن کارمان دەست دەکەوێ و پارە پەیدا دەکەین. ئەمساڵ پارەی باش پەیدا دەکەین؟ ئەمن دڵم وایخەبەرداوە.

نەشی دەتوانی بەهیچ شێوەیەك، منداڵەکانی و بزنە کورێ لەبیرخۆی بەرێتەوە.

لەوە بەدوا سەرتاسەری چوکوراوایان بەپێ تەیکرد، زۆر شتیان دیت و بەسەر زۆر ڕووداوانیشدا تێپەڕین. دێیەك نەما سەری لێنەدەن و ئاغایەك نەما لەبەری نەپاڕێنەوە. لە چوکوراوا هەڵدەسوڕان و هەروا دەڕۆیشتن.

ڕۆژێك لەناکاو لەقوڕی مێرگێك کەوتن. تازە لە شۆفیری ئەو تراکتۆرەی کە نەجاتی دان، زانیان کە ئێرە زەلە.

کرێکارانی بێکار، دەستە دەستە لەو دەشتە سەرگەردان مابوون. هەموویان وەکو ئەوان هەژارو برسی، هەموویان وەکو ئەوان گێژو خەفەتبار بوون. لەو جادانەی کە خۆڵەکەیان دەگەیشتە ئەژنۆیان، تراکتۆری شین و سوورو قاوەیی و دەڕاسە و گەلاّبەی گەورە، بەتەپوتۆزکردنەوە تێدەپەڕین. بە ئەندازەی ئەنگوستێك تۆزیان لەسەرکەوتبوو، ڕەنگە ئەسڵەکەیان لەژێر ئەو خۆڵەدا زۆر بە زەحمەت لێك دەکرانەوە.

تەواوی ئەو دەشتە لەژێر نۆبەتێدا دەلەرزی. ڕوخساری مرۆڤەکان، زەردو ڕەقەڵە بوون. گیا وشك ببوو، گەڵای لاسکەکان هەڵپڕوکابوون و ڕەنگیان گۆڕابوو. سەرانسەری دەشتەکە ڕەنگێکی زەردی سووتاوی هەبوو. زۆر مردوویان دیتن، کە لەسەر جادەکە کەوتبوون. لەیەکێك لە ئێوارەکان مردوویەکیان دیت، کە خۆڵی جادەکە لەشی داپۆشیبوو، ڕوخساری مردووەکە لەژێر خۆڵەکەدا ڕەنگی کارەبایی دەنواند. بەلەکەکانی هەڵکرابوون و پێیەکانی ڕۆچووبوون.

خەڵکەکە لەدوای هاتنی تراکتۆرەکان، لەناکاو گۆڕابوون وجۆرێکی دیکەیان لێهاتبوو. تەنانەت تەماشای ڕوخساری کەسیشیان نەدەکرد.

ئەو تراکتۆرانە کە نەیاندەزانی چییان لێبکەن، بە ناچاری دەیان پەرستن.

ئاغایەکی گەنجی یەکێك لەگوندەکان، بەبێ هیچ هۆیەك تفی لەڕووی ئەوان کردو بە هەموو ئەوکرێکارانەی کە ئەوساڵ ڕژابوونە دەشتێ، سووکایەتی پێکردن. هۆسۆك، ئەگەر ئاشق عەلی پێشی پێ نەگرتبا، پارچە پارچەی کردبوو. لە تووڕەییان سەری لەقەدی دارتووەکانی قەراخ جادەکە ڕادەکێشا، کە دەتگوت گەلاکانیان لەخۆڵ دروست کراون. هاواری دەکردو دەینالاندو جنێوی بە چوکوراوا دەدا.

دووبارە شتی زۆریان دیت. ڕووداوی باوەڕپێنەکراویان لەدوای خۆیان بەجێهێشت. دوو ڕۆژان بە برسێتی مانەوە. ئەگەر ئاشق عەلی نەبا، حاڵیان شپرزە بوو. چووە دێهاتەکان سازی لێداو نانی وەرگرت. ئەگەر جاری جاران بایە، دێهاتییەکان هەرچەند گرفتاریشبان، ئەویان لەسەر چاوان دادەنا. بەلاّم ئێستا تەنانەت تەماشاشیان نەدەکرد. جاران لەبەری دەپاڕانەوە، کە سازیان بۆ لێدا.

لە تەپو تۆزدا نقووم ببوون، ئارەقی پشتیان خۆڵەکەی کردبووە قوڕ. دەتگوت لەنێو زۆنگاو هاتوونەدەر. ئەوەی نەیان دیتبوو، دیتیان، ئەوەی بەسەریان نەهاتبوو، بەسەریان هات.

ئاشق عەلی زۆری گۆرانی لەسەر ڕەنج و ئازارو جادەی خۆلاّوی و ئاغای زۆردارو ئەو تەپۆیانەی کە وەکو مار پێوەدەن، سازکردن.

دەنگی ئاشق وا خەمناك ببوو، کە هەرکەسێك گوێی لێبایە، دڵی دەبرژاو لەخەم وخەفەتان جینگڵی دەدا.

بەلاّم لەبارەی وسووی. باشتر وایە نە من هیچ بڵێم و نەئێوەش هیچ ببیستن. دڵی هیچ کەس تاقەتی بیستنی نییە؟ دڵی بنیادەم ئەگەر بەردیش بێ، کە چاوی پێبکەوێ دەبێتە ئاو.

دوو حەوتوان بەو حاڵە پەرێشانە، خۆی بەدوایاندا ڕاکێشا. جارجار تەواوی لەشی لە(تا) ئاگری دەگرت و جارجاریش خەریك دەبوو ڕەق بێتەوە. دەتگوت لەنێو بەفری کوێستانێیە.

دوای دوو حەوتوان، ئیدی نەیتوانی یەك هەنگاویش هەڵبێنێتەوە. تەنانەت پاروە نانێکیشی نەخوارد. بە پێچەوانە تا دەیتوانی ئاوی چوکوراوای دەخواردەوە، کە وەك خوێن و ڕەمڵ وابوو.

ببووە پارچەیەك ئێسك و پێست. هاوڕێكانی بە نۆرە، لەكۆڵیان دەكردو لەگەڵ خۆیان دەبرد.

هۆسۆك لە هەموان زیاتری هەڵدەگرت، چونكە لە هەمووان بەخۆوەتر بوو.

وسوو دەیگوت:

- ئەمن بەجێبێڵن و بڕۆن. بوومەتە بار بەسەر ئێوە. لێم گەڕێن با وەك ئەو مردووانە لەژێر خاكی ئەو جادەیە دفن كرێم.

ئەوان هیچ گوێیان بە قسەكانی نەدا.

لەپێش هەمووان‌دا هۆسۆك وەخەبەرهات. دەستەگەورەكانی كردنە مشت و چاوەكانی پێ هەڵگلۆفین. هەموو لەشی دەلەرزی. پاشان ئاشق عەلی وەخەبەرهات، دوای ئەویش حەمەد.. وسوو تا بەیانی بەخەبەربوو، بەردەوام نالاندبووی، ئێستاش بە ئارامی ناڵەی دەهات. ددانەكانی بەسەریەكدا ڕەق ببوون. حەمە چكۆلیش دەستی ڕاستی لەسەرباخەڵی دانابوو لەسەری نووستبوو،دەتگوت هەناسەی لێ بڕاوە ئارام و هێدی وەكو منداڵێك.. .

سەرتاپای لەشیان بە شەونمی بەیانی تەڕببوو. چوكوراوا وەخەبەرهاتبوو، كەڵەشێرەكانی گوندەكەی نزیكیان خوێندیان. پاشان سەروسەكوتی تراكتۆرەكان دەركەوتن. دوایی دەنگەدەنگی خەڵك و دەنگەكانی دیكە ڕۆژیان كردەوە.

پاش كەمێك مژێكی نەرم هەستا. قەسەڵی كێڵگەكە تروسكانەوە. لەدووریڕا، لەپشت كێوی(گاور) تۆپەڵەنوورێك دەركەوت. بێرەیان دەگوت خاكی(یورەییر). خاكی ئەو یورەییرە، وەكو لەشی ئافرەتێكی گەنج گەرم و نەرمە. ئەو خاكە بەردیشی لێ دەڕوێن. بەرهەمێكی دەدا، وەكو دەڵێین پڵنگی لێ دەرناچێ. دەنكە تۆوێك، سی هەتا چل تۆوی دەدا. لە پایزدا كە قۆزاخەكان دەتەقن، سەرانسەری خاكی یورەییر یەكپارچە سپی دەچێ.

هۆسۆك نووكە پێیەكی گەیاندە حەمە چكۆل و گوتی:

- هەستە، تووتكە سەگ! هەتا نیوەڕۆ دەنوێ. ئێستا لەسەر ئێمە بۆتە كەكیك ئۆغلۆو!

ئاشق عەلی گوتی:

- هۆسۆك هەموو ئاكارت باشن، بەلاّم بریا ئەوەشت نەبا.

هۆسۆك گوتی:

- بڕوانە ئاشق. دەبەرتمرم، بڕوانە چۆن نووستووە. پارەكەی لەگیرفانی ناوەو دەستیشی لەسەر داناوەو لەسەری نووستووە. ئێستا وەرەو تووڕە مەبە! وادەزانێ ئێمە هەمووومان دزین.

ئاشق گوتی:

- هەموو ئاکارت باشن. هۆسۆك.. . . کوڕەکە پارەی بەخۆیەوە نەدیوە.. . خۆ بەزۆری نییە.. . نەیدیوە.. .

حەمە چکۆل بە توورِییەوە لەخەو هەستا.

ئیدی بێزارببوون. دەمێك بوو بڕیاریان دابوو بگەڕێنەوە، بەلاّم حەمەد بەهیچ جۆرێك لێیان نەدەگەڕا. تا دەیانویست بەرەو گوندەکەیان بگەڕێنەوە، حەمەد لەدوورەوە گوندێکی دەدیت و دەیگوت: (ئێستا وەرن با سەرێکیش لەو دێیە بدەین، حەتمەن لەوێ کارێکی پەیدادەکەین.)

بە پاڕانەوە دەیبردنە گوندەکە. بەو شێوەیە لەوانەیە دە جارانیش، ئەوکاتەی دەیانویست بگەڕێنەوە بۆگوندەکەیان، حەمەد گێڕابنیەوە. ئەو ڕۆژە ئاخرین ڕۆژبوو، ئیتر گەڕانەوە نەبوو، کارنەبوو. بۆچی بەو حالّە زارو پەرێشانەوە، لە چوکوراوا سەرگەردان بخولێنەوە.

حەمەدیش ئومێدی نەمابوو. ملی بەلاوە نابوو، گوتبووی: (هاوڕێیان با بڕۆین ئیدی هیچ کارێکمان لەدەست نایە. باوەگەڕێین.)

وسوو لەسەر عەرزی لێی تخێلّ ببوو. هۆسۆك ڕاستی کردەوەو لەکۆلّی کرد.

وسوو بە هەولێك کە لێی چاوەڕوان نەدەکرا، بە نالّەوە گوتی:

- دامنێ خوارێ.. . . ئیدی بێزاربووم، لەوەی بەکۆلّی خەلّکییەوە بگەڕێم. بوومەتەبار بەسەر ئێوە.

دامنێ خوارێ. بۆ خۆم دەڕۆم.. . دامنێ خوارێ.

دەست و لاقی ڕادەوەشاند. لێکدا لێکدا لاقەکانی لەڕانی هۆسۆکی دەدان.

- دامنێ خوارێ، دەنا دەمرم.

ئاشق عەلی گوتی:

- مەکە براله. تۆ تاقەتی ڕۆیشتنت نییە. مەکە.. . بڕوانە ئەوە خەریکین دەگەڕێینەوە گوندەکەمان.

وسوو گوێی نەدایە. هەروا دەست و پێی ڕادەوەشاندن. هۆسۆکیش توورەبوو، بەرەلّلای کردو وەڕێکەوت.

حەمەد قۆلێکی گرت و ئاشق عەلیش قۆلّەکەی دیکەی گرت و بەدوای هۆسۆکدا وەڕێکەوتن. وسوو سەری شۆڕکردبۆوەو لەکاتی ڕۆیشتندا، لاقی تێك دەهالاّن و لێکدا لێکدا

هەڵدەنگوت. پاش ئەوەی ماوەیەك بەو جۆرە ڕۆیشتن، یەكسەر ئەژنۆكانی نووشتانەوە. ئەگەر بەریان دابا، بەسەر دەم و چاواندا دەكەوت. حەمەد دەستبەجێ ڕاستی كردەوەو لەكۆڵی كرد.

حەمە چكۆل گوتی:

- ئەگەر بشمكوژن جارێكی دیكە ناچمەوە لای كەكیك ئۆغلۆوی. لەبرسان دەمرم و ناچم. ئەتۆ دەڵێی چی مام ئاشق عەلی.؟

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەگەر منیش سەڵت بام و ژن و منداڵم نەبا، هیچ گرینگ نەبوو، منیش ئەگەر لە جێگای تۆ بام نەدەچوومەوە لای.

حەمە چكۆل:

- كرێی خۆمی نەدەدامێ هیچ، داركاریشی دەكردم.

حەمەدگوتی:

- ئەمن ئێستا چۆن تەماشای ژنەكەم بكەم؟ چی بە منداڵەكانم بڵێم؟

ئاشق عەلی گوتی:

- چتە حەمەد؟ دووبارە دەتەوێت دەست پێبكەیتەوە.؟

هۆسۆك:

- ئەگەر ئێستا، هەر ئێستا كار هەبێ و بڵێن وەرە كاربكە، ئەوجاریش لێرە گیرنابم و دەڕۆمەوە.

ئیدی بەسە. خوا ئاگادارە یەك سەعاتیش گیرنابم. ئەگەر چوكوراوا بە دارو بەردو تراكتۆرەكانییەوە، ئەو تراكتۆرە نەفرەتیانەیەوە بمدەنێ، ئەو جاریش لێرە گیرنابم.

ئاشق و هۆسۆك بە تەنیشت یەكەوە دەڕۆیشتن. حەمەد لەژێر قورسایی وسوودا، دوولا هاتبۆوەو لەپێش ئەواندا دەڕۆیشت. وسوو ملی بەلایەكدا لاركردبۆوەو لە ناڵەناڵ كەوتبوو. ئاشق چوو بەسەر سەری وسوویدا نووشتایەوەو گوتی:

- هۆسۆك، وسوو حاڵی خراپە. ملی لاربۆتەوە.. . خوا دەزانێ كە.. . بریا گەیشتباوە ئاوایی و لەلای ژن و منداڵەكانی.. .

هۆسۆك گوتی:

- لێی هیوا بڕاوم، ئەقڵم نایبڕێ. ناگاتەوە گوندی. دڵم نایە وسووی لە چوكوراوا بەجێ بێڵین و بڕۆین.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- زۆر دژوارە.

هۆسۆك:

- کاتێك ئێمە گەیشتینەوە گوندی، ژنەکەی دێتەلامان. منداڵەکانیشی دەورەمان دەدەن. ئەوکاتی ئەمن چیان پێبلێم.؟ دەڵێن وسوو کوا.. . ؟ ئاخ خۆزگە نەمرێت.. . ئەگەر نەمرێت قوربانییەکی دەکەم.

ئێوارە داهاتبوو، گەیشتنە کێڵگەیەك، کە هەمووی کرابووە پەمۆ. لەقەراغەکانیشی نەمامە پەمۆیان چاندبوون، کە بەرەورۆژ ئاوا درێژببوونەوە.

حەمەد وسووی هێناخوارو لەسەر خاکە کێڵراوەکە، لەسەر پشت درێژی کرد. ئاشق عەلی کەوایەکەی داکەندو لەژێر وسووی ڕاخست و گوتی:

- لانی کەم بەستەزمانە، لەسەر عەرزی ڕەق وتەق و بێڕایەخ با نەمرێ. دەورەیان دا. وسوو هەندێ جار لینگی درێژدەکردن و هەڵدەلەرزی و پاشان خۆی خڕدەکردەوەو وڕێنەی دەکرد. چاوەکانی زەق ببوون.

حەمەد گوتی:

- ئاشق دووعایان بخوێنە، با بەبێ ئیمانی نەمرێ.

ئاشق دەستی کرد بە دووعا خوێندن.

ئەو شەوە ئاگرێکیان کردەوە بێ ئەوەی چاوان لێك نێن، تا بەیانی بە دیار وسووی دانیشتن. وسوو نەمرد. کەمێك حاڵی باشتر ببوو. هۆسۆك وسووی لەکۆڵ کردو گوتی:

- ئیشاڵڵا نامرێ. ئیشاڵڵا بەساغی دەگاتەوە ئاوایی.

ئەو ڕۆژە لای نیوەڕۆ وسوو حاڵی تێکچۆوە.

هۆسۆك گوتی:

- لە کۆڵێی ناهێنمە خوار. ئەگەر هەر دەشمرێ، با بەکۆڵێمەوە بمرێ. ئیدی هێندەمان نەماوە لەچوکوراوا بچینەدەر. ئەگەر بۆنی کێوەکانی بۆ بێت زیندوو دەبێتەوە. تازە لە کۆڵێی ناهێنمەخوار.

سەعاتە ڕێیەك لەلای ڕاستیانەوە لەنێو دارە نارەوەنەکاندا، دێیەك وەدەرکەوت.

حەمەد لە ئاشق نزیك کەوتەوەو قۆڵی گرت و گوتی:

- ئاشق، ئەتۆ گویٚ لەقسەی ئەو شێت و پێتەی ڕامەگرە. وسوو بەکۆڵێیەوە دەمریٚ. ئێمەش ناتوانین وسووی لەناوکێڵگەی پەمۆجارەکەدا بنێژین و بڕۆین. تۆ گویٚ لەقسەی وی ڕامەگرە. وەرە بابچینە ئەو گوندەی.

ئاشق گوتی:

- نا.. نابیٚ، ئەگەر قەرارە هەر بمریٚ، لێگەڕیٚ با بمریٚ.. .

حەمەدگوتی:

- ئاشق ئێمە بۆچی هاتووینە چوکوراوا؟ بۆ ئەوەی کاربکەین. وسوو هەر دەمریٚ. لانی کەم با لەنێو ئاوەدانییەکی بمریٚ.

ئاشق گوتی:

- چ فەرقێکی هەیە لێرە بمریٚ یان لە ئاوەدانی.؟

حەمەد گوتی:

- دێهاتییەکان جەنازەکەی هەڵدەگرن و لانی کەم لەگۆڕستانێك دەینێژن.

ئاشق عەلی گوتی:

- پێم وایە. ئێرە چوکوراوایە، ئەوانە خەڵکی کێوپارەی لە گۆڕستانەکانیاندا جیٚ ناکەنەوە.

حەمەد:

- ئاخر ئەوە چ ڕۆیشتنەوەیەکە. چۆن بەدەستی بەتاڵ بڕۆینەوە. چ بە خەڵکی بڵێین. بەژن و منداڵەکانمان بڵێین چی.؟

ئاشق عەلی گوتی:

- چیان پیٚ بڵێین؟خۆ داهاتەکەمان لە قوومارێ نەدۆڕاندووە. !

حەمەد گوتی:

- ئاشق، کاکە دەستت ماچ دەکەم. بەری پێیانت ماچ دەکەم. ئەو دێیە پڕ لە دارو درەختە. تا ئێستا دێیەکی ئاوات لە چوکوراوا دیتوە.؟ دڵم خەبەری داوە، وەرە با سەرێك لەوگوندەی بدەین. حەتمەن کارێکمان دەست دەکەوێت. ئەگەر لەو دێیە کارمان دەست نەکەوت، لەملم دە.

هۆسۆك گەڕایەوەو بەڕاوێژێکی تووندەوە گوتی:

- حەمەد ئەتۆ دووبارە چاوت بە دێی کەوتەوە.؟ خەریکی ئاشقی لە خشتەدەبەی.؟ تۆ بڕۆ. من نایەم. ئەوەی دەیچێژین هەمووی لەدەستی تۆیە.

حەمەد قۆڵی هۆسۆکی گرت و گوتی:

- بڕوانە برالە. ئەو بەستەزمانەی لە کۆڵی تۆیە، هەر دەمرێ. لێگەڕێ هەر نەبێ، با لەنێو ئاوەدانی و لە گۆڕستان بینێژین. بڕوانە، تا ئێستا هیچ گوندێکی ئاوات لە چوکوراوا دیتوە.؟ پڕ لەدار و درەختە. حەتمەن کارمان دەست دەکەوێت. ئەگەر لێرە کارمان دەست نەکەوت لەملم بدەو خوێنم حەلاڵت بێ.

پاشان ڕووی لەئاشق کردو گوتی:

- ئاشق کاکە، تۆ گوێ لەقسەی ئەو شێت و شوورەی ڕامەگرە. لەو دێیەی کار پەیدادەبێت. بڕوانە چەندەی دارودرەخت لێیە. !

ئاشق عەلی گوتی:

- بڵێم چی حەمەد. ئاخ بڵێم چی. ئای بریا کارێکمان دەست کەوتبایە.

هۆسۆك گوتی:

- دووبارە نەرم بوویتەوە ئاشق. دەی خۆت و ئێمەش لەو چوکوراوایە ئاوارەو سەرگەردانبکە.

حەمەد گوتی:

- دەبەرتمرم هۆسۆك. ئەو دێیە پڕ لە دار و درەختە. لێرە حەتمەن کارێکمان دەست دەکەوێت.

هۆسۆك گوتی:

- ئەمن نایەم، ئێوە بڕۆن.

کاتێك ئەوان وەڕێکەوتن، حەمە چکۆل بەجێما.

حەمەد گەڕایەوەو بەسەریدا شیڕاند:

- زووکە، وەرە ئێرە.

دەنگی پڕ لە تووڕەیی بوو. کوڕەکە دەست بەجێ غاری دا و هات لە پێشی ڕاوەستا.

- ئەوا پێت دەڵێم، ئەو دێیە پڕ لە درەختە، لەو دێیەی کار پەیدادەبێت. ئەتۆ تائێستا لەو چوکوراوا وێرانەیدا، دێیەکی وات چاوپێکەوتووە؟ وسووش ئەوە دەمرێت. لانی کەم با لێرە بمرێت.. . .

دەنگی گڕبوو، کۆڵە گرووی دە ئەوکێ ما. دەتگوت خەریکە پاش نەختێکی دیکە لە نێوەڕاستی ئەو دەشتەی دانیشێ و وسووی لەپێش خۆی درێژبکاو شین و شەپۆڕێ دەست پێبکا.

لەبەرخۆیەوە دەیبۆلاند:

- چما وسوو خەڵکی دێی خۆمان نییە؟ بۆ لەگەڵ وی نان و نمەکمان نەکردووە. ئێستا دەبوو جەنازەی ئەومان لەو دێیەی، لەژێر ئەو دارەفێنکانە.. . . ڕەنگە ئێرە مەلاشی لێبێت. لەو مەلایانەی، کە هەنگوینیان لەدەم دەبارێ و دەنگیان وەکو ئاوی سەرچاوەی(مریەم چیل) دڵ ئارام و فێنك دەکەنەوە.. .

خۆر بەقورسی خۆی هەڵدەکشا. دنیا گەرمتردەبوو، ئەوانیش لەگوندە پڕ لە دارو درەختەکە دووردەکەوتنەوە. حەمەد لاقی لەدوونەدەهاتن.

بەلاّم بەهیچ شێوەیەك نەیدەتوانی هاوڕێکانی ڕازی بکا:

- بەستەزمان وسوو، چەند پیاوی چاك بوو. ئاخر چۆن لەو دەشتە کاکی بەکاکییەدا بمرێ و جەنازەکەی لەو خاکەی، کە دەڵێی خۆڵەمێشی تەندوورە بسووتێ ! ئەو زەردە گەرمایەی تەماشاکە، چۆن هەموو شوێنێکی ئاور تێبەر دەداو ئێسکی بنیادەم داخ دەکاو دەیسووتێنێ. حەیف نییە بۆ وسووی؟ .. .

هۆسۆك:

- ئەتۆ خەمی وسووت نەبێ، ئەمن بەزیندوویی یان بەمردوویی دەیگەیەنمەوە کوێستانە فێنك و پەنا سەرچاوە پڕ لە وردە بەردە سپی و داپۆشراو بە پنگە وەنەوشەیی و زەردەکان.

ئاشق عەلی گوتی:

- حەمەد. برالە حەمەد بڕوانە ئێمە ئەو هەمووە لەو چوکوراوا گەرم و وێرانەیدا، گەڕاین و هیچ کارێکیشمان پەیدانەکرد.

حەمەدگوتی:

- بەلاّم ئەوگوندە پڕە لەدرەخت.. . .

ئاشق عەلی گوتی:

- باشە با پڕ لە درەختیش بێت.. .

- بڕوانە هۆسۆك، بڕوانە ئاشق عەلی، حەمەد ئەتۆش، ئەتۆش گوێت لێبێ وسوو.. .

لەنێوەڕاستی ڕێیە ڕاوەستان. کاتێك ئەوان ڕاوەستان حەمەد لەبیری چوو، کە دەیویست بڵێ چی. ماوەیەك لەفکرەوەچوو.

زەوییەکەی دەوروبەریان، تا نزیکی دەریای سپی زەرد دەچوو، لەدوورتری بە ڕەنگی شینی دووکەڵاوی و تەمومژ دەستی پێدەکرد.

حەمەد ملەدرێژەکەی بەرەو لای وسوو وەرگێڕاو گوتی:

- ئێستا گریمان ئێمە گەیشتینەوە گوندەکەمان، ژن و منداڵەکانمان و خەڵکی ئاوایی هەر لە بستوێڕا، کە چاویان پێکەوتین بە پیرمانەوە دێن؟

هۆسۆك:

- دیارە ئەگەر دێن.

- چیان پێبڵێین.؟

- دەڵێین چوکوراوا کاول بووە.

- حەمەد بەگاڵتە پێکردنەوە پرسی:

- ڕاست ئەوەی بڵێین.؟

ئاشق عەلی بە هێمنی و بە گاڵتە پێکردنەوە گوتی:

- هەردەبێ وا بڵێین؟.. .

- چی بە ژن و منداڵەکانمان بڵێین.

- دەڵێین زەوی قەڵشیووەو چوکوراوای قووتداوە.

- ئەمن چ بڵێم؟.. .

هۆسۆك تووڕەبوو:

- ئاشکرایە دەبێ چی بڵێی!

بەرەو کێوەکان وەڕێکەوتن.

حەمەد لەدواوەڕا هەرای کرد:

- بڕۆ. بڕۆ بە جەهەننەم. با ئەوساڵ ژن و منداڵەکانت لەبەر خاتری تۆ بە برسێتی سەربنێنەوە.

لە نێوەڕاستی ڕێگا ڕاوەستابوو، قۆڵی فش کردبوون و بە هاوارکردنەوە دەیگوت:

- ئەتۆ، دەبیە هۆی ئەوەی وسوو بمرێ. تۆ دەبیە قاتیلی وسووی. لەوانەیە ئەو دێیە مەلایەکی لێ بێ نووشتەیەکی بۆ وسووی بنووسێ. لەوانەیە نووشتەیەکی وای بۆ بنووسێ، ئەو

بەستەزمانە ڕزگاری بێ. ڕەنگە ئەو دێیە کەسێکی لێ بێ دەرزی لێبداو، دەرزییێکی لێبدا. لەوانەیە کەسێك پەیدابێ و حەبێکی بداتێ. لەوانەیە هەر بگەینە ئەو دێیە وسوو چاك بێتەوە. بڕوانە ئەو دێیە چەندەی دار و درەخت لێن. لەوانەیە چالاوێکی لێ بێ ئاوی فێنکی تێدا بێ. ڕەنگە کانییەکی وای لێ بێ ئاوەکەی وەکو تەرزە وابێ. کێ دەڵێ وسوو لەو ئاوە تەرزەیەی بخواتەوە حاڵی باش نابێ.

تا ئەو زیاتری دەگوت، هۆسۆك تووڕەتر دەبوو. وسووی بە کۆڵێ دادابوو بە جۆگەلە ئارەقی دەڕشت.

ئەوان کەمێك دوورکەوتبوونەوە، حەمەد لەناوەڕاستی ڕێگا بە تەنیا مابۆوە. بێ پسانەوە بۆڵەبۆڵی دەکردو هەندێ شتی دەگوت.

سێبەری هەورێکی گەورە بەسەر سەریدا تێپەڕی. دوای تێپەڕبوونی سێبەرەکە، خۆر بە تەواوی هەڵکشی بوو، بە شیدەتی هەرچی زیاترو بە قورسایی قورقوشم بەسەر دەشتەکەدا بلاوببۆوە.

وسوو کە بە کۆڵی هۆسۆکەوە بوو، چووکترین نوزەی لێ نەدەهات. دەتگوت خەوی لێکەوتووە، لاقەکانی وەکو مردووان شۆڕببوونەوەو بەسەرخۆڵەکەدا خشکەیان دەکرد.

تیشکی بە تینی خۆر لەقەسەڵی پەرێزەکەی دەداو تروسکەی چاویانی دەبرژاندەوە. وا چاویان ئەنگوابوون، کە نەیاندەتوانی سەرهەڵبێنن و دەوروبەری خۆیان ببینن. هەموویان شەلاڵی ئارەقە ببوون و لەتینوان وشك ببوون. لە کێڵگەکانی دەوروبەریان، لەکلەکە لاق درێژەکان لەسەرلاقە باریك و سوورەکانیان ملەدرێژەکانیان درێژتر کردبۆوەو بە لۆقەلۆق دەڕۆیشتن.

تراکتۆرێك کە خەرمان کوتێکی بەدوای خۆیدا ڕادەکێشاو بە توندی بەرەو ڕوویان دەهات. بەدوای تراکتۆرەکەشدا سی چل کرێکار، دەتگوت دەیانەوێ لە چۆمی وەپەڕن، لینگیان هەڵکردبوو بە پێخواسی بە ناو بێدەنگیدا دەڕۆیشتن. ماندوو مجرۆ دەهاتنە بەرچاو. ئەوانیش لەکەناری جادە ڕاوەستان، چاوەڕوان بوون تا کرێکارەکان تێپەڕن.

حەمەد پێش ئەوەی وەڕێ بکەوێت گوتی:

- پڕ دارو فێنك.. . لەو دەوروبەرانە، لەو نزیکانە هیچ ئاوێك پەیدانابێ. ئەگەر هەروا بڕۆینە پێش، لەو بیابانەی لە تینوان دەمرین و ئەوەندە گۆشتەی بە لەشیشمانەوە ماوە، هەڵۆ خۆڵە مێشییەکان، دەیخۆن و ئێسکەکانیشمان لەنێوەڕاستی ئەو ئاگربارانەی بەجێ دێڵن.

هۆسۆك بە ئارامییەوە گوتی:

- لێیدەگەڕێن.

حەمەد کە لەو قسەیەی ئەو غیرەتی پەیداکردبوو گوتی:

- دێیەکە لێرەیە، بڕوانە چەندەی دار لێن.. . نابێ کاری لێ دەست نەکەوێت. تەماشاکە ئەو خەرمان کوتەش دەچێتەوە ئەوێ. بەڵکو دووعایەك.. . دەنا وسوو دەمرێ و لاشەکەشی بۆگەن دەکا.. . چما نەتدیت ئەو کرێکارانە کاتێك بە پێشماندا تێدەپەڕین، چۆن تەماشایان دەکردین. بە چاوە دەرپەڕیوەکانیانەوە، دەتگوت لەگیاندارێکی سەیرو عەجیب ڕادەمێنن.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەرێ بەڕاست بۆچی ئاوا تەماشایان دەکردین؟.. .

هۆسۆك گوتی:

- دیاربوو تەماشایان دەکردین.

حەمە چکۆل ماوەیەك بوو دەیویست شتێك بڵێ، بەلاّم بە هیچ شێوەیەك نەیدەتوانی خۆی ئامادە بکا. لەناکاو قیروسیای لێکردو گوتی:

- ئەمن لەتینوان مردم. ئەو دێیەش پڕە لە دارو درەخت، بۆچی نەچین. بەڵکو لەوێ کارێکمان دەست کەوێت.

ئاشق عەلی گوتی:

- حەتمەن پەیدادەبێ. چمادەکرێ لە چوکوراوا دێیەکی ئاوا پڕ لە داری لێ بێت و کارێکی لێ پەیدانەبێ؟ ئەمنیش لەتینوان خنکام.

حەمەد لەپێش ئاشقەوە دەڕۆیشت، گەڕایەوەو بە باوەڕپێنەکراویەوە تەماشای کرد.

ئاشق عەلی گوتی:

- لەتینوان خنکام حەمەد. هاچ بووە؟بۆ ئاوا چاوت تێوەبڕیوم.؟

هۆسۆکیش کە بەجێ مابوو گوتی:

- ماندووبووم.. . بەرەو لای پۆلە گوڵە هێرۆیەکەی پەناجادە ڕۆیشت. لاسکی گوڵە هێرۆیەکە بالاّ پیاوێك بەرزبوون، گوڵە پەمەییەکانی بە ئەندازەی لەپە دەستێك دەبوون، تەپوتۆزیان لەسەرنیشتبوو. وسوو لەنێوەڕاستی پۆلە گوڵە هێرۆیەکە، وەکو پارچە قوڕقوشمێك لەکۆڵی هۆسۆکی خزیەخوارێ و کەوت. ئەوانی دیکەش هاتن و لەپەنای ئەوان دانیشتن.

سێبەری پەڵەهەورێك لەحزەیەك بەسەریاندا كشا، ئەوان تاكەمێك لەشیان دەسڕییەوە، دووبارە خۆرە بەتینەكە، بەهەموو قورسایی خۆیەوە بەسەریاندا بڵاودەبۆوە. لەهیچ لایەكڕا چووكترین پشووەبای نەدەهات. بەرەبەرە زەوییەكە وەكو ئاسن سووردەبۆوە. ئیدی لەوەبەدوا ڕۆیشتن زۆر دژوار بوو.

لەسەر یەكێك لەگوڵە پەمەییەكانی گوڵە هێرۆیەكە، پەپولەیەكی گەورەی شین بەبێ جووڵە نیشتبوو.

حەمەد سەری وەرگێڕاو لەدڵی خۆیدا گوتی:

- سەیرە! ئەو پەپولەیە لەنێو ئەو ئاگربارانە چ دەكا.. . لەو جێگایەی كە یەك دڵۆپە ئاوی لێ پەیدانابێ، چ دەكا.. .

نقوورچێكی لە ئاشق عەلی كوتاو گوتی:

- تەماشا ئەو پەپولەیەی بكە! لە نێو ئەو تەندوورە گەرمەی، ئەو شوێنەی كە هەموو شتێك ئاگری تێبەربووەو دەسوتێ.

ئاشق عەلی بەسەرسوڕمانەوە گوتی:

- ئەی بابە. سەرم لێی دەرناچێ. زۆریش گەورەیە، بەقەدەر باڵندەیەكە.. . خوا دەزانێ لەكوێڕا چ بایەك هێناویەتی و لێرەی فڕێداوە.

هۆسۆك:

- زۆرسەیرە. چلەی هاوین و پەپوولە، ئەویش هێندە گەورە، هیچ ناشجولێت. لەوانەیە مردبێت.

وسوو هاواری كرد:

- نەمردووە. ئەگەر باش تەماشای بكەن، باڵەكانی دەبریسكێنەوە. چۆن دەڵێن مردووە.

زیندووبوونەوەو هاواركرنی وسوو، ئەوەندەی سەریان لێی سوڕما، زیاتر خۆشحاڵی كردن.

- لێرە كەمێك ئەولاتر لای شاخەكانی ئاناوارزا، باتلاغێكی لێیە، كە هاوین و زستان پڕە لەو پەپوولانە.

حەمە چكۆل گوتی:

- ئەمنیش دیتوومن. بەسەرسەرمانەوە، وەكو پەڵە هەورێك تێدەپەڕین. زەردو شین و ڕەنگاو ڕەنگ بوون.

ئاشق عەلی:

- وەك پەڵەهەورێك، شین و ئەستێرە نیشان بوون. بەترووسكانەوە، بەرەو شاخەكانی ئاناوارزا ڕادەخزین. شاخەكان شین دەبوون و ئەستێرەكانیشیان چاویان دەترووكاند. پەپوولەی، نارنجی و سەوز و زێڕی.

هۆسۆك گوتی:

- ئەو پەپوولەیە مردووە.

ئەوانی دیكە بێدەنگ بوون. چاویان لە پەپوولەكەوە بڕیبوو، كە لەسەر گوڵە هێرۆیەكە نیشتبوو، پەپوولەكە لەگوڵەكە گەورەتربوو.

سێبەری چەند پەڵە هەورێك بەسەر سەریاندا تێپەڕی. ئەوانیش بەبێ چاوتروكاندن، لە پەپوولەكە ڕامابوون.

حەمە چكۆل نەیتوانی دان بەخۆیدا بگرێ، ئەوەی لەدڵیدابوو گوتی:

- ئیشاڵڵا نەمردووە.

حەمەد هەناسەیەكی قوڵی هەڵكێشاو گوتی:

- ئیشاڵڵا.

ئاشق عەلی:

- ئیشاڵڵا.. .

هۆسۆك و وسووش گوتیان(ئیشاڵڵا). هیچیان بیریان لەوەی نەدەكردەوە لێی نزیك ببنەوەو بزانن پەپوولەكە زیندووە یان مردوو. لەوانەشە بیریان لێ كردبێتەوە، بەڵام لەخۆیان ڕانەدیبێ.

كەمێك پێش، لەكاتێكدا سێبەرێكی فێنكی ئەوهەورە گەورەی كە بەسەریاندا كشابوو، ئۆتۆمبێلێك بەپێشیاندا تێپەڕی و خۆڵەكە بە تەوژم لەژێر تایەكانی بە دەوروبەری خۆیدا پرژاند. لاسكی گوڵە هێرۆیەكە، كە گوڵە پەمەیی داپۆشیبوو جوولا. پەپوولە گەورەكەش، كە لەسەر گوڵەهێرۆیەكە نیشتبوو، جولا. بەڵام لە شوێنی خۆی نەبزووت.

حەمەچكۆل لەشوێنی خۆی هەستاو گوتی:

- نووستووە، ئەمن هەڵی دەستێنم.

بە پارێزەوە، هێدی هێدی بەرەو لای پەپوولەكە ڕۆیشت. گەیشتە لای پەپوولەكەو دەستی بۆ برد، كە لەناكاو بە دەنگی هاوارێك لە شوێنی خۆی ڕەق بوو. دەستەكەی هەروا لەهەوا ڕاگرتبوو، پەپوولەكە بە هاواری وسوو بە ئەندازەی بستێك هەڵفڕی و دووبارە، دەتگوت هیچ شتێك ڕووی نەداوە لەشوێنی خۆی نیشتەوە.

لەگەڵ هەڵفڕینی پەپوولەکە، هەموویان بەخۆشحاڵییەوە لەشوێنی خۆیان دەرپەڕین. وسوو بەپێکەنینەوە گوتی:

- فڕی.

ئەوانی دیکەش گوتیان:

- فڕی.

حەمەد:

ئەو دێیە پڕ لەدرەختە.. .

هۆسۆك:

- ئەو دێیە زۆر جوان و پڕ لە داروبارە. لێرە کارپەیدادەبێ.

هەموو لێکڕا گوتیان:

-پەیدادەبێ.

بەپەلە بەرەو ئاوایی وەڕێکەوتن.

حەمە چکۆل وەکو سەگێك لەپێشیانەوە دەڕۆیشت. گەڕایەوەو گوتی:

- ئەگەر کارم پەیداکرد، کرێیەکەم.. .

هۆسۆك تێی ڕاخوڕی:

- ملت بشکێنە، ملت بشکێنە.. .

حەمەد بە پێکەنینەوە گوتی:

- تووڕەمەبە.. . بڕوانە وسووش زیندووبۆتەوە.

هۆسۆك گوتی:

- زۆر سەیرە. ئاخر چۆن بوو، ئەو پیاوە یەکسەر چاکبۆوە.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئێستا کەمێك سەبرکە، ئیشاڵڵا وسوو چاك بۆتەوە.

حەمەد گوتی:

- ئیشاڵڵا.

لەڕۆژئاوا، هەورەکان لەسەر دەریای سپی کۆببوونەوە، بە بەرزایی سپی دارێك بەچڕی بەرز دەبوونەوە. شنەبایەك هەڵی کردبوو، بۆنی سوێری دەریایان بەبەر لووتی داهات. تا

گوێزینگیان له خۆڵەکه ڕۆچووبوون، کاڵەکانیان پڕ له خۆڵ بوون. دەتگوت بەسەر پۆلواندا دەڕۆن.

نیوەڕۆ لایدابوو، که گەیشتنه دێیەکه. برسی و ماندووبوون. لەنێوەڕاستی گوندەکه لکی سێ بنه دارتوو، مەیدانێکی گەورەیان داپۆشیبوو، لەپەنا قەدی دارتوویێك تروومپایەکی سووری لێبوو، کەدی چوارگۆشەیی بەردیان لێ ڕیز کردبوون. سەرانسەری ژێر دارتووەکەیان ئاوڕشێن کردبوو، کورسی و نیوتەختیان لێ دانابوون. هەر چوار دەوری تروومپایەکه، ڕەمەندە بەردبوو، دەوران دەوری گوڵ و ڕیحانەو گوڵه بارووداییان لێ چاندبوون. چڵه گوڵێکی سووریش گەلاّو لکەکانی خۆی بەولاولای خۆیدا بلاّوکردبۆوه، بۆنی گوڵه پەمەییه گەورەکان هەوای ئەوناوەیان داگرتبوو.

کاتێك گەیشتنه بن دارەکان، هەناسەیان سواربىوو. حەمەد دەست بەجێ دەسکی توومپایەکەی گرت و دەستی کرد بەتروومپالێدان، هەرکه ئاوەکه هەڵڕژا، بانگی وسووی کرد:

- وسوو وەرە.

وسوو هات.

- سەرت وەبەر تروومپایەکه بنێ.

- جارێ ڕاوەستە، یەك دوو مستان وەخۆم.

حەمەد گوتی:

- نا، ئەوەیان نابێ. پێش کەمێك حەسانەوه ئاوخواردنەوه باش نییه. سەرت وەبەر تروومپایەکه بگرە.

وسوو مله درێژەکەی وەبەر تروومپا نا. ئەو ئاوەی که له تروومپاکه هەڵدەڕژا، دەتگوت ئاوی ئەو کانیانەیه که له پلووسکه دارەکان هەڵدەڕژێ. قووڵپ قووڵپ بەسەریدا دەکرد. له ناکاو وسوو دەروونی پڕ بوو لەشادی و بۆ ماوەیەك نەخۆشییەکەی لەبیرچۆوه.

لەدوای وسوو هۆسۆك چوو، دوای ئەویش ئاشق عەلی، ئەوجار حەمه چکۆڵ، سەریان وەبەر ئاوەکه نا، که به تەوژم لەتروومپاکه هەڵدەڕژا. لەدواییدا ئاشق عەلی تروومپاکەی لێداو حەمەدیش سەری وەبەر ئاوەکه نا. پاشان لوێچیان وەبەر ئاوەکه ناو بەئیشتیاوه هەتا زگیان هەڵمسا، ئاویان خواردەوه.

کاتێك لەسەر سەکۆی پەنا چاڵەکەی تەنیشتیان دانیشتن و لەدەوروبەری خۆیان ڕووانی، تازه چاویان بەو چوار پیاوه کەوتبوو، که لەسەر نیوتەختەکان پاڵیان دابۆوەو دانیشتبوون.

پیرەمێردەکان لەحالێکدا ڕیشیان بەسەر سینگیاندا پەرش وبلاوبۆوە، جارجار ئەو مێشانەیان دەردەکرد، کە لەسەر دەم و چاویان دەنیشتن و وەنەوزیان دەدا.

لەولای تر پێنج شەش منداڵ لەنێو ئەو خاك و خۆڵە، بە هەراو هەنگامەو قیژەوە یاریان دەکرد. دەرگای هەموو خانووە خشتەکانی بەرامبەریان داخرابوون. لە حەوشەی ماڵەکان لەژێر سێبەری تراکتۆرە مۆدیل جۆراوجۆرەکاندا، گەورەو بچووك، مریشکەکان بە قرتەقرتەوە جووچکە خەپەتۆڵەکانیان وەدوای خۆیان دابوو.

وسوو چاوی بە عەلیشیشێکی گەورە کەوت، کە پەڕەکانی گیف کردبوونەوەو دەگەڕا.

کاتێك ڕۆژبا هەڵی کردو هەورە تێکچڕژاوەکانی سەر دەریای سپی بەرەو سەرو هەڵکشان، ئەوان هەروا بە بێدەنگی لە پەنای یەکتر دانیشتن.

تراکتۆرو دەڕاسەو گەلابەو گالیسکەکان، بەنێوە ڕاستی گوندیدا تێدەپەڕین. جگە لەوانە هیچ مرۆڤ و چوارپێیەك لەنێو دێیدا نەدەبینران. دەتگوت هەمووشتێك لە خەودایە. کاتێك ڕۆژبا هەڵیکرد، ولات فێنك داهات. چەند ژنێك بۆ ئاوهێنان سەتڵەیان تاودایەو هاتنە سەر تروومپاکە، بەبێ ئەوەی قسەیەك بکەن سەتڵەکانیان پڕ لە ئاو کردو گەڕانەوە ماڵەکانیان. دووکەس لەپیرە پیاوەکان لە دوو لاوە ماوەیەك کۆخین. لە حەوشەی ماڵەکان سەلکە گوڵەبەڕۆژەی گەورە، گوڵەکانیان لێك کردبوونەوەو سەریان بەرەو خۆر هەڵبڕیبوو، خۆر بۆ هەر لایەك چووبا ئەوانیش لەگەڵی دەسووڕان. هەریەك لە سەلکە گوڵەبەڕۆژەکان بە ئەندازەی دەفرێك دەبوون.

ڕاست لەو کاتەیدا وسوو بەناڵە ناڵەوە گوتی:

- خەریکە دەمرم. ئەمن خەریکە دەمرم. ڕەق بوومەوە.

لەسەر سەکۆیەکە خۆی هاویشتە خوارێ و لەنێو خۆڵ و قوڕەکە دەستی کرد بەتلانەوە.

-سەرمامە، ئەوە ڕەق دەبمەوە، خەریکە دەمرم. گۆشتی لەشم خەریکە دادەڕزێ.

هۆسۆك چوو لەسەر سەری ڕاوەستا. دەستی لێك گرێدابوون و بەهەموو هێزی خۆیەوە بەخۆیەوە دەگوشین: گوتی:

- ئەو کارانە مەکە وسوو، ئەتۆ ئەورۆ حاڵت زۆر باشتر ببوو، دیتت چەندە خۆشحاڵ بووین. ئاوا ئازارمان مەدە، هێندە نارەحەتمان مەکە.. . . هاوارە لە من، هاوارە لە ئێمە.. . .

چاوی تروکاندو تەماشای دەوروبەری خۆی کرد. دەتگوت بەدوای کەسێکدا دەگەڕێ قسەکانی بۆ بسەلمێنێ.

- وەرە وسوو، سەرت وەبەر تروومپایەکە بگرە، بەڵکو هێوربببیەوە. وەرە.

هۆسۆك تووڕەبوو:

-دە بمرە، بەجەهەننەم دەمری. ناپیاوی شێت. باشە بۆچی بەو حاڵەوە هەستای هاتیە چوکوراواو بوویە بەلاّی گیانی ئێمە!بمرە، بمرە، بمرە.. . . بمرەو برۆ جەهەننەمێ.. . لەوێ ئیدی قەت سەرمات نابێ.

- سەرمامە، ئەوە دەمرم.. . ئاگرم تێبەربوو.. . .

هۆسۆك بە تووڕەییەوە چوو دەستی کرد بە تروومپالێدان. تروومپاکە بە ڕێژەو ئاوی لێ هەڵدەڕژا و لەخوارێ دەچووە ناو بادییە بەردەکەوە. ماوەیەك ئاوا وەك شێتان تروومپای لێدا. هەناسەی سواربوو، پاشان هات و بەحاڵەتێکی تووڕەییەوە پشتی لە وسووی کردو بەرامبەر بە حەمەدی دانیشت.

پیرەپیاوەکان بە قورسی لەسەر نیوتەختەکانان هەستانە سەرپێ و هاتن لەسەر سەری وسوو ڕاوەستان. بەسەرسووڕماویەوە تەماشای ئەو پیاوەیان دەکرد، کە لەسەر زەوی دەست و پێی ڕادەوەشاندن.

- نۆبەتێیەتی. ڕاست حەوت ساڵاَن ئەمنیش ئاوا هەڵلەرزیم و سووتام. تا ئاخرەکەی (مستەفا گۆدە) هات و چاکی کردمەوە. مستەفا گۆدە ئەفەندی بۆ نۆبەتێ هەم شەربەتی دەداو هەم دووعاشی دەخوێند. هەم دەرمانەکانی باش بوون، هەم دووعاکانی. کاتێکیش دەیزانی نە دەرمانەکانی سوودیان هەیەو نە دووعاکانی، دەیان بردنە ئەوێ.. .

پیرەمێردەکە یەك دەندە قسەی دەکرد. لەقسەکانیڕا بۆت دەرنەدەکەوت کە(ئەوێ) کوێیە. بەلاَم هەر دەیگوت ئەگەر ئەو پیاوەی نەگەیەننە(ئەوێ) دەمرێت.

- ئەو پیاوە دەمرێت. !

هۆسۆك گوێی هەڵخست بوو، بە وردی گوێی لەقسەکانی ڕاگرتبوو.

لەو ماوەیەدا ژن و پیاوو منداڵ دەوروبەری نەخۆشەکەیان پڕکرد. گوتیان:

- وەی، وەی. بۆخەڵکی کوێستانێ کە هیچ بەرگەی نۆبەتێیان ناگرن. لێرە ئێمە لەحەوتساڵەی ڕا هەتا حەفتا ساڵەمان، بە نۆبەتێیان مردین و زیندووبووینەوەو نەشمان گوت وەی.. . ئەوانەش لەگەڵ یەك(تا) ڕووحیان دەردەچێ.

- ئەو کوێستانیانە ئەوەندە ناسکن.. . بەستەزمانانە چ بکەن.. .

ژنێکی گەنج کە کەزییەکانی هۆندبوونەوەو بە دەسماڵەکەیڕا دیاربوو تازەبووکە، گوتی:

- کاریش دەست ناکەوێ.

- دوو سێ ساڵە ئەو بەستەزمانانە لەکوێستانێڕا دەڕژێنە ئێرە، هەم ئاوا نۆبەتێیان دێتێ و لە مەرگ دەگەڕێنەوە، هەم کاریشیان دەست ناکەوێ و بەبرسێتی دەمێننەوە.

ژنێك بەقاپە ئاوێك و سێ حەبی دژی نۆبەتێ لەوێ قووت بۆوە.

- ها ئەوانە قووتبدە، دەنا هەتا بەیانی دەمری. ئەتۆ نۆبەتێیەکە لێی پیس کردووی، زەحمەتە چاك ببیەوە.

پیرەژنێك گوتی:

- بەستەزمانە، باشتر وایە هاوڕێکانت بتبەنە(ئەوێ).

هۆسۆك لەپیرەژنەکە نزیك کەوتەوەو گوتی:

- بۆ کوێ؟

ژنە سەیرێکی سەرتاپای هۆسۆکی کردو گوتی:

- ئەتۆ برادەری ئەوی؟

- لەوەتەی هاتووینە چوکوراوا، بەکۆڵێ هەڵم گرتووە، خەریکە دەمرێ.

ژنە قۆڵی گرت و جیای کردەوەو بەگوێیدا چرپاند:

- (ئەوێ)! ئێمە پێشتر هەرکەسێکمان نۆبەتێی هاتبایە دەمانبردە(ئەوێ).

- بۆ کوێ؟

- ڕاوەستە، پەلەی مەکە. (ئەوێ).. . لەژێر ئەوێ کانییەك هەڵدەقوڵێ ڕاوەستە، پەلەی مەکە.

کیژۆڵەیەك لە پەنایان قووت بۆوەو گوتی:

- لای دارهەناری سەرگردەکە. !

ژنە دەرپەڕی و پەلاماری کچەی دا، دەستی کرد بە تووك لێکردنی:

-ڕەببی زەلیل بی. یاخوا ڕاست نەبیەوە. بنیادەم به وەخت و بێوەخت ئەویش بەدەنگی بلند، باسی دارهەنارەکەی دەکا؟ کن دارهەنارەکە شوێنی چل سوارەی غەیبییە. ئەتۆش بەیانی پێش تاوهەلات، کاتێك ئەستێرەی گەلاوێژ ئەنگوت، وەرنە لای من هەتا پێتان بلێم (ئەوێ) کوێیە. کاتێك گەیشتنە ئەوێ، خوای گەورە لەبەر خۆشەویستی چل سوارەی غەیبی هەم لە گرانەتا دەتان پارێزێ و هەم بە ئێوەش.. .

ماڵەکەی بە هۆسۆك نیشان داو بە هێواشی پێیگوت کە چ کاتێك بێت و دوورکەوتەوە. پاش کەمێك بە کەولێکی پڕ لەنان و قابلەمەیەك پلاوبرۆیشی چەورەوەو دیزە دۆیەك گەڕایەوە:

- چوکوراوایی کافربوون، ئینسانیەت نەماوە. ئەگەرچی لەپێشانیشدا هەر لێی نەبوو، بەلاّم ئێستا هەر هیچی لیّ نەماوە. ئەمنیش خەڵکی ئەو کوێستانانەم براینە.

وەرسووڕاو دەستی بڵندکردو ئەوبەری، ئەوسەری ئەوکێوە شینانەی بە حاستەم دیاربوون و کێوە گەورەو لووتکە بەرزەکەی (دووڵ دووڵ) ی نیشاندان، کە مژێکی سوور لەلووتکەکەی هەڵدەستا.

- خەڵکی ئەو کێوانەم. دەبەریان مرم. لە بناری ئەو کێوانە کە لە سوێیانیان ئەوە دەمرم. کانییەکانی پڕ لە وردە بەردی سپین وگوڵە پنگی زەردو وەنەوشەیی لێڕواون.. . فەرموون دانیشن و نانەکەتان بخۆن. کوڕینە خوا دەزانیّ چەند ڕۆژە برسیتانە. ئاخ ئەگەر هەندێك بەفر هەبایەو لە دۆیەکەمان هاویشتبایە.. . ئەو نۆبەتێدارە بەستەزمانە.. .

کچە جحێڵەیەك کە ئاوەڵ کراسێکی ڕەشی لەبەردابوو و دەسماڵێکی پوولەکەداری بەسەرەوەبوو گوتی:

- ئێمە بەفرمان هەیە، ئێستا دەچم بۆتان دێنم.

کچە لەچاوتروکانێکدا ڕۆیشت و لەدەفرێکی مسدا بە کلۆبەفرێکەوە گەڕایەوە. کەوڵەکەیان ڕاخست و قابلەمەکەشیان لەنێوەڕاستیّ دانا. نان و کەوچکەکانیان لەسەر دانا. دەفرەکانیان پڕکرد لە دۆ و بەفرەکەیان وردکردو هەر دەفرەی پارچەیەکیان تێهاویشت.

دێهاتییەکان گوتیان:

- نۆشی گیانتان بیّ. بێدەنگ بوون و دوورکەوتنەوە.

وسوو کەمێك تایەکەی دابەزیبوو، برادەرەکانی لەنێو تەپوتۆزەکە هەڵیان گرتەوەو جلکەکانیان تەکاندو دەم و چاویان شرد. پاشان هێنایانە پەنا سفرەکەو کەوچکێکیان وەدەستی دا. وسوو پێش ئەوەی دەست بۆ قابلەمە پلاو برۆیشەکە بەریّ، تاویدایە دەفرە دۆیەکە، کەکلۆ بەفرەکە لەناویدا مەلەی دەکرد. هەڵیگرت بینی پێوەناو چۆڕی لێبڕی.

لەپێش چاوی دێهاتییەکان نانەکەیان خواردو خەلاسیان کردو لێکڕا گوتیان: (خوا بەزیادی کا) دەم و دەستیان بە ئاوی troومپایەکە شرد.

ژمارەی دێهاتییەکان لەبن دارتووەکە زۆرتردەبوون. ڕۆژبایەکە تەپوتۆزی نێو دێی بە هەوادا بڵاودەکردەوە. هەموو پێش دەرگاو سەربان و دیوارو پەنجەرەو دەرگاکان، بە تەپوتۆز سواخ

درابوون. گەڵای دارتووەکان و گیشەگیاو دڕوەڵێن و هەنجیرە فەرەنگییەکان و هەموو شتێك بستێك تەپوتۆزو چرپ و چاڵیان لەسەرکەوتبوو.

دێهاتییەکان بەبێ دەنگی و بەشێوەیەکی سەیر تەماشای ئەو پیاوانەیان دەکرد، کەلەسەر سەکۆی پەنا چاڵەکە دانیشتبوون.

حەمەد لەناکاو لەجێی خۆی هەستاو چاوی بەسەر حەشیمەتەکەدا گێڕا، پاشان سەری بەردایەوە:

- ئێمە بەو ئومێدەوە هاتووینە ئەو دێیە، بەڵکو لەلای ئێوە کارێکمان دەستکەوێ.. . . ئاخر ئەو گوندە پڕ لەدرەختە.. . ئاوی تروومپاکەشتان زۆر سازگارە.

سەری هەڵبڕی دووبارە چاوی بەسەر حەشیمەتەکەدا گێڕا. هیچ کەسێك ورتەی لەبەرنەهات.

حەمەد چاوی تێوەبڕیبوون و بەدوای تیشکی هیوایەکدا دەگەڕاو چاوەڕوان بوو. دێهاتییەکان بەرەبەرە بڵاوەیان لێکرد. کاتێك چۆڵ بوو، حەمەد لەسەر سەکۆیەکە خۆی بەجێهێشت.

- ئەو هەموو درەختە، ئەو هەموو خەڵك و ئەو هەموو کێڵگەیە.. . .

تا خۆرئاوابوو لەسەر سەکۆیەکە دەستەوئەژنۆ لێی دانیشت. تەپۆ وەکو هەور دەهاتن و وەکو گورگی برسی هێرشیان دێنا.

هۆسۆك گوتی:

- ئێرە بەکەڵك نایە، لەبن ئەو دارانە ناتوانین بنووین. دەبێ جێگایەك بۆ نووستن و ئاگرکردنەوە وەبینین.

حەمەد:

- ئاشق، گۆرانییەکی بڵێ.. . تا بەیانی بلێ و سازلێدە.. .

دێهاتییەکان لەسەربان و لەسەر کەپرەکانیان، پەردە کوللەیان هەڵدابوو، ڕۆژبا هەڵی کردبوو، لەژێر تریفەی مانگەشەودا، پەردە کوللەکان بە ئارامی ڕادەژان.

ئاشق عەلی بە ڕاوێژێکی تێکەڵ بەناڵینەوە گوتی:

- ئێستا چ کاتی گۆرانی گوتنە.؟

حەمەد گوتی:

- بۆ وەختی نییە، بەڵکو.. .

- بەڵکو و مەڵکوی پێناوێ. لێرە، لەو گوندەی کاردەست ناکەوێ. یاڵڵاً با هەستین.. .

- ئەو ژنەی خەڵکی کوێستانەکانی لای ئێمەیە، ئەوەی چێشتی بۆ هێناین.. . قابلەمەو کەوڵەکەی هەر لێرەن. با لێرەبین؟.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- چۆن دەتوانین لێرە بنووین.؟

حەمەد:

- ئاخر بەڵکو.. .

هۆسۆك:

- بەڵکو...

وسوو:

- تاریك و ڕوونی بەیانی دێینەوە نێو ئاوایی و لێرە دادەنیشین. بەڵکو.. .

هەستانەسەرپێ، کەوڵ و قابلەمەو کەوچکەکانیان کۆکردنەوەو لە دێی وەدەرکەوتن. گەیشتنە سەر تەپۆلکەیەك، کە لەژێر تریفەی مانگەشەودا قووت ببۆوە. دەستبەجێ چرپ و چاڵیان کۆکردەوەو بە بەردئەستێ دایانگیرساند. هەر لەگەڵ هەڵبوونی ئاگرەکە، وزەوزی تەپۆیان کەمبوونەوە.

- ئەمن بوومە بەڵای گیانی ئێوە براینە. خۆزگە بەیانی نەخۆش نەبم. کاك هۆسۆك ئەوەندەی بە کۆڵێ گێڕام، نیوەمردوو بوو.

هۆسۆك گوتی:

- هۆسۆك بەیانی بەرەو کوێستان مل دەنێ, بەیانی زوو، کە سیوادی دا.. . ئێوە ئەگەر پێتان خۆشە هەر لێرە بمێننەوە. بڕوانن لەوبەری منارەی مزگەوتێك دیارە، ڕەنگە ئەوێ کاری لێ پەیدابێ.

حەمە چکۆل گوتی:

- ئەوێ کاری لێ دەست دەکەوێت. هەر گوندێك مزگەوت و منارەی لێبێ، هەمیشەکاری لێ پەیدادەبێ. دەنا چۆن لەگوندەکەیان منارە دروست دەکەن؟

حەمەد پێکەنی:

- کوڕەکە ڕاست دەکا. دەنا بۆچی بە خۆڕایی منارەی لێ دروست دەکەن، ئەویش منارەیەکی سپی بەو بڵندیەی.. .

حەمە چکۆل گوتی:

- بەو بڵندییەی.. . . سەری گەیاندۆتە کەشکەلانی ئاسمانێ. بە شەوێش دەبریسکێتەوە.

- ئەگەر هەموو چوکوراواشم بدەنێ.. . . بەیانی کە سیوادی دا.. . .

وسوو:

- بەیانی کە سیوادی دا ئەمنیش لەگەڵ هۆسۆکی دەڕۆم.. . . ئای خۆزگە بەیانی نەخۆش نەبم.. .

هەرکە ئاگرەکە دادەمرکاو دووکەڵەکەی کەم دەبوو، تەپۆ وەکو ڕەوە گورگ هێرشیان دێنا.. .

ئاشق عەلی گوتی:

- بەو حاڵەی هەموومان تووشی وەزعی وسووی دەبین. بۆ سبەینێ شەوێ دەبێ خۆمان بگەیەنینە بناری شاخەکان.

- ئاشق عەلی.. .

- فەرموو کاك حەمەد.. .

- ئاشق عەلی.. . هیچ چارەیەکی دیکەمان نییە؟.. . .

ئاشق عەلی بزەیەکی هاتێ و گوتی:

- نا.. .

پاشان سازەکەی ئاودایەو بەسەریدا کۆمبۆوەو تێیهەڵکرد. ئاوازی سەرچاوە پڕ لە سوونبوولە شین و پڕ لە وردە بەردی سپی و داپۆشراو بە گوڵەپنگی تێڕا هەڵدا.. . لە خەفەت و زۆرداری دوا.. . لەو تەپۆیانەی وەکو گورگی برسی و هارن.. . دەیگوت: (ئەو خودایەی یوسفی لەبیر نەجاتدا، لووتفی ئێمە ناگرێتەوەو ڕووی لێوەرگێڕاوین.) دەیگوت: (ئێسقانەکانمان لە چوکوراوا بەجێ دەمێنن، هەتا کەسێکیش نابێ لە سەرەمەرگدا شیوەنمان لەسەربکا. لاشەکەشمان وەکوو کەلاکە سەگێك لە قوڵکەیەکی داوێن.) دەیگوت: (گوڵزاری ئێمە خەزان لێیداو تەمەنمان کۆتایی هات.) دەیگوت: (دارهەناری سەرگردەکە لەوێیە، کە لە زۆر کۆنەوە هەتا ئێستاش هەر ماوە. شیفای دەردەداران دەداو کار بۆ بێکاران پەیدادەکات.) دەیگوت: (لەبن دارهەنارەکە گوڵی سووری لێن، کانییەك هەڵدەقوڵێ ئاوەکەی دەڵێی نوورە.)

ئاشق عەلی تا زەردە لەسەرانیدا، گۆرانی نەبیستراوو داستانی لەبارەی وەسفی دارهەنارەکەوە گوتن. حەمەد پرسی:

- ئاشق تۆ ئەو دارهەنارەت دیتووە.؟

- نا، نەمدیتووە.

- هیچت دەربارەی بیستووە.؟

- نەمبیستووە، ئەو دێهاتیانە باسیان کرد، چما ئەو ژنەی چێشتی بۆ هێناین باسی نەکرد.؟

- ئەتۆ، ئەو ئاوازەت لەکوێڕا هێنان.؟

- ئەمن نەمهێناون خودا هێناونی.

- ئەگەر ئەو دارهەنارەی وەبینین، هەم وسوو چاك دەبێتەوەو هەم کاریشمان دەست دەکەوێت.

هۆسۆك تووڕەبوو گووتی:

- ئەمن بەدوای دارهەنارو ئەو جۆرەشتانەدا ناچم، پاش ماوەیەکی دیکە ملی ڕێیەدەگرم ودەڕۆم.

ئاشق گوتی:

- هۆسۆك، پەلەی مەکە.

دووبارە سازەکەی بەسنگیەوەناو بەسەریدا نووشتایەوەو گۆرانییەکی دیکەی بۆ دارهەنارەکە دروست کرد.

وسوو:

- خەڵکی چوکوراوا هەموویان ئاگاداری ئەو دارهەنارەن. ئەو نەخۆشییە حەوتساڵە لە لەشمدا ڕیشەی داکوتاوە. بەشکم ئەگەر بگەینە کن ئەو دارهەنارە، خودا شیفام بدات.

حەمەد بەباوەڕو دڵنیاییەوە گووتی:

- دارەکان مووجیزەی زۆریان هەیە.

حەمە چکۆل گوتی:

- باپیرم دەیگووت کە درەختەکان.. . داری واهەن، کە نەزەرکردەن.. . ڕەنگە هەقەکەی منیش بدەن.

وسوو:

- ئەو دارە مووجیزەدارە، هیچ تەپۆیەك لەدەوروبەری نزیك نابێتەوە. شەوێکی لەوێ لەژێر ئەو دارە دەنووین.

هۆسۆك بە تووڕەییەوە نەڕاندی:

- ئێوە بڕۆن. ئاخر چما دەکرێ چووکوراوا تەپۆی لێنەبێ.؟ دارهەنارێکی بێچارە لەبەرامبەر تەپۆیان چی لەدەست دێت.؟ ئەویش تەپۆی ئێسکداری چووکوراوا.

حەمەد بەشڵەژاوییەوە گوتی:

- تۆبەی بکە هۆسۆك. بڵێ تۆبە. هیچ بەو دارەی مەڵێ دەنا دەست و پێت ڕەق دەبن. ئێمە کە ماڵ وێران بووین و هەموو شتێکمان لەدەست داوە، ئەتۆش مەبە بەلأی گیانی ئێمە؟.. . هەتا حەوت پشتان وسوومان بەسە. ئامان هۆسۆك، بۆ خاتری خوای.. . ئامان.. .

ئاشق عەلیش گوتی:

- ئامان هۆسۆك ئامان. ئێوە نابێ کارتان بەکاری نەزەرکردەکانەوە هەبێ. ئەویش داری چاکی و نەزەرکردە.

هەستایە سەرپێ و وەڕێکەوت و گوتی:

- دەرمانی ڕێیە ڕۆیشتنە.. . ئێستا با وەڕێکەوین، سەرێکیش لەو گوندەبدەین. بەڵکوو ئەوەخوایە.. .

بەبێ ئەوەی قسەیەك بکەن وەدوای کەوتن. لەڕێگا شنەبایەك لێیدان و هاتنەوە سەرخۆ. شادی و هیوایەکی شاردراوە لەدەروونیان دەگەڕا. هۆسۆك لەدوای هەمووانەوە دەڕۆیشت.

گەیشتنە سەر چاڵەکەو لەبن دارەکان دانیشتن. لەناکاو دەنگ و هەرا لەنێو ئاوایی گەڕا، دێ لەگەڵ، ئەسپ و گاو کەرو تراکتۆرو داشقەو دەراسەو کرێکارەکان وەخەبەرهاتبوو. دەنگەکان تێکەڵ ببوون. کەڵەشێرەکان دەیانخوێندو سەگەل دەوەڕین. لەجێگایەکیش دەنگی بانگێکی خەمناك و دڵگیر بەرزببووەوە. ماوەیەك لەبن دارتووەکان و لەسەر چالأوەکە چاوەڕێ مان.

حەمەد گوتی:

- ئەو ژنە مێهرەبانە، ئەوەی خەڵکی چیای (دووڵ دووڵ)بوو.. . ئەو دەزانێ.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەو دەزانێ.

حەمە چکۆل گوتی:

- حەتمەن دەزانێ. !

وسوو گوتی:

- له چوکوراوا هەموو دەزانن، کە(ئەوێ) لەکوێیە.؟

تراکتۆرو گەلاَبەی پڕ له دێهاتی لەدێی وەدەردەکەوتن. پاش ماوەیەکی کەم، دووبارە بێدەنگی باڵی بەسەر گونددا کێشا. پیرەمێردەکانی دوێنێ، دووبارە هاتنەوەو لەجێگاکەی خۆیان دانیشتنەوەو چەناگەیان وەسەردار دەستیەکانیان کرد. چەند ژنێك هاتن و لەچالاَوەکە ئاویان هەڵێنجاو ڕۆیشتنەوە.

- ماڵی ئەو ژنە لەکوێیە.؟

حەمەد گوتی:

- ئێستا دێت.

وسوو بەبێ سەبرییەوە گوتی:

- لەماڵێ چاوەڕوانمانە. حەتمەن شتێك دەزانێ، بۆیە پێی خۆش بوو بچینە ماڵی.

هۆسۆکیش وەقسەهات و بەدەنگێکی بەرز گوتی:

- بێگومان شتێك دەزانێ.

- یاڵلاَ بابچین لەماڵەکەی بگەڕێین.

قابلەمەو کەولە نەخشینەکەیان بەدەستەوەگرت و وەنێو دێی کەوتن.

هۆسۆك گوتی:

- با لەکەسێك بپرسین، بلێین ماڵی ئەوەی خەڵکی چیای دووڵ دووڵە لەکوێیە.؟

- ماڵی کێ؟ ماڵی کێ؟

- ئەو ژنەی کە خەڵکی چیای دووڵ دووڵە.

حەمە چکۆل گوتی:

- ئەو ژنە مێهرەبانە.

- هیچ کەسێکی وا لێرە نییە.؟

لەپشت ماڵەکان دووکەڵ هەڵدەستا. له باخ و کێڵگەکان، مژێکی نەرم بەرزببووەوە. هێندەی نەمابوو، لووتکەی چیای (گاور) ڕووناك ببێتەوە. دێ بەتەواوی چۆڵ ببوو کەسی تێدا نەدەبینرا.

-بۆچی ماڵی ئەو ژنەمان لەو پیرەمێردانە نەپرسی.؟

هۆسۆك گوتی:

-ئەوانە چووزانن. بە چی بزانن. هەریەکەیان تەمەنی سەد ساڵ دەبێ.

لەناكاو چاويان بە ژنەكە كەوت كە ڕووبەڕوويان دەهات، ڕاوەستان.
ژنەگوتی:
-فەرموون كوڕینە. چام بۆ لێناون و ڕۆنەكەرەش حازرە و نان ساجیشم بۆ دروست كردوون. ئێستا فەرموون لەگەڵم وەرن.
بەدوایدا ڕۆیشتن و چوونە خانووییەكی قوڕەوە. لەهەیوانێ لەسەر گیا، سفرەیەكی جاجم ڕاخرابوو، كیژۆڵەیەكی چواردە ساڵە چاوەڕوانیان بوو. بە هێمنی لەدەوری سفرە كۆبوونەوەو دانیشتن. ژنە چای بۆ لە ئیستیكانی نێوقەد باریك كردن. ئەوانیش بەبێ دەنگی خواردیانەوە. تەنیا دەنگی مڵچەمڵچیان دەبیسترا. خێرا بەرچاییەكەیان خوارد.
حەمەد دوای ئەوەی بە پشتەدەست دەمولێوی سڕینەوە گوتی:
- هیچ كارێكمان دەست نەكەوت. لە چوكوراوا جێیەك نەما سەری پێدانەكەین. كارمان دەست نەكەوت خوشكێ. چوكوراوا چی بەسەرهاتووە.؟
- ژنەگوتی:
- نازانم چەند ساڵ دەبێ، چوكوراوا وەك خۆی نەماوە.
حەمەد گوتی:
-زۆر گۆڕاوە. ئەو (ئاغا ژنەی من) ناناسی؟ هەتا تەماشاشی نەكردم. تەنانەت گا زەردیشمی كردە قوربانی تراكتۆرەكەی. خوێنە سوورەكەیان بەبن تایەكانی كرد. من بەو گازەردە سێ دانە ساڵی ڕەبەق زەویم كێلا. كاتێك بەجێم هێشت، بەستەزمانە دەگریا.
ژنە گوتی:
-گاجووتەكان دەگریەن.
هۆسۆك هەر پیشی دەخواردەوە لەناكاو تەقییەوە:
-لەكوێیە خوشكێ؟ لەكوێیە؟
ژنە پرسی:
-چی لەكوێیە؟
هۆسۆك گوتی:
-جێگای ئەو دارهەنارەمان پێنیشان بدە. بەڵكو دەرمانێكی دەردەكەمان بكات. پێشینان دەیانگوت: (دارموجیزەی زۆریان هەیە.)
ژنەگوتی:

- ئەدی هەیەتی. بەڵام ئەگەر دارەکە هەتا ئێستاش لەشوێنی خۆی مابێ.
حەمەد بەتووندی گوتی:
-ئەو دارانە هیچیان بەسەرنایە. ئەو دارانە هیچ کاتێك هیچیان بەسەرنایە. هیچ کەسێك ناتوانێ خۆی لەقەرەی ئەو دارانە بدات. تەنانەت باڵندەش لەبەر ڕێزی ئەو دارانە لەسەر لك و پۆپەکانیان هەڵنانیشن. تەپۆو مێشوولەش لێی نزیك نابنەوە. مێش هەنگوینەش لەسەر گوڵ و گەڵاکانیان وزەوز ناکەن. ئەگەر هەرکەسێك دەستیان بۆ بەرێ، دەست و پێی ڕەق دەبن. ئەگەرهەرکەسێك، تەنانەت گەڵایەکیشی لێوەکا، ماڵ وێران دەبێ.
ژنەگوتی:
- دەڵێن ئەو دارە تووڕەبووە، لەو ئینسانە زۆردارانە تووڕەبووە. دەڵێن تووڕەبووەو شەوێکی هەڵفڕیوەو ڕۆیشتووە.
دووبارە حەمەد بەتووندییەوە گوتی:
-ناتوانێ تووڕەبێ. خوا ئەو دارەی. . . .
لەبیری چوو دەیویست بڵێ چی. هەندێك منگەمنگی کردو سەرەنجام لەسەرخۆگوتی:
-ئەو دارە ناتوانێ تووڕەبێ. . ناتوانێ بچێتە هیچ کوێیەك. چونکە بنیادەم ئیحتیاجیان پێیەتی. ئەگەر ئەو دارە نەبێ نۆبەتێدارەکان چۆن دەتوانن نەجاتیان بێ؟ نەخۆشەکان چۆن چاك وەبن. بێکارەکان چۆن کار پەیدابکەن.؟
ژنە ملی لارکردەوەو گوتی:
-تووڕەبووە.
هۆسۆك بە هەژانەوە گوتی:
- ئەتۆ ئەو شوێنەمان نیشان بدە. ئێمە دەبێ ئەو دارەی زیارەت بکەین و حاڵ و وەزعی خۆمانی تێبگەیەنین. گریمان لە بنەوەڕا بڕیویانەتەوە گرنگ نییە. حاڵ و وەزعی خۆمان بەڕەگەکانی دەڵێین. گریمان ڕەگ وقەدو لقەکانیشیان لەبنەوەڕا هەڵکەندوون، ئێمە حاڵ و وەزعی خۆمان بەخاکەکەی دەڵێین. هەر ئەوەندە بەسە گردەکەی وەبینین و شەوێك لەبن ئەودارهەنارەی بنووین.
- دارهەنارە پیرۆزەکە تووڕەبووبێ و ڕۆیشتبێتیش، چونکە دارێکی پیرۆزە ئەگەر ئێمە بگەینە ئەوێ و خاکەکەی ماچ بکەین، بۆ دەرمانی دەردی ئێمە دەگەڕێتەوە. کاتێکیش دەرمانی دەردی ئێمەی کرد دووبارە دەگەڕێتەوە جێی خۆی.

دیارە ئەگەر تووڕەبووبیٚ.
هۆسۆك گوتی:
- دیٚتەوە. ئەگەر تووڕەبووبیٚ و ڕۆیشتبیٚتیش دیٚتەوە.
حەمە چکۆل بەخۆشحالّییەوە گوتی:
- دەگەڕیٚتەوە.
وسووش بەنالّینەوە گوتی:
- دەگەڕیٚتەوە.. . چما دەکریٚ نەگەڕیٚتەوە.
ئاشق عەلی گوتی:
-دەگەڕیٚتەوە. دەگەڕیٚتەوە. داری پیرۆزو پیاوچاکان هەمیشە میٚهرەبانن.
ژنەگوتی:
-میٚهرەبانن.
-شویٚنەکەیمان پیٚشان دە خوشکیٚ.
-توخوا، پیٚمان بلّیٚ خوشکیٚ.
- ئەگەر جیٚگاکەیمان پیٚ بلّیٚی یەکسەر دەچییە بەهەشتیٚ.

ژنە وەپیٚشیان کەوت و بردنییەدەری ئاوایی. ڕووی لەقەلاّی ئاناوارزا کردو ئەو خوارانەی نیشاندان. تەواوی دەشتەکە سوتاوو گەرم و خۆلّەمیٚشی بوو، بە مژیٚکی چڕ داپۆشرابوو، ئەولای تەپۆلکەو باخچەکان، کە بەزەحمەت دەبینران.

لەویٚوە لە بەستیٚنەکەی چۆمی جەیهان تیٚدەپەڕن دەگەنە جادەیەکی قیر لەجادەکەی خواریٚ پیٚچ دەکەنەوە دەگەنە ئاواییەك، کە لەودیٚیە هەتلّەبوون دەگەنە کەندەلاّنیٚك، لەویٚرا ئاناوارزا دیارە. بەسەر خاکە قەلّشت قەلّشتەکە تیٚدەپەڕن. لەپیٚش خۆتان دارەبەنیٚکی گەورە دەبینن، ئەوجار بەلای ڕاستدا بادەدەنەوە. کاتیٚك وەرسوڕان لەپیٚش خۆتان مەیدانیٚکی ئاوالاّی لووس دەبینن، کە پڕە لە تەختە بەردی پڕ لە نەخش و نیگار. بەبیٚ ئەوەی پیٚیان لەسەردانیٚن هەتلّەدەبن. ئەوجار بەرەو قیبلە ئەو جیٚگایەی ڕۆژبای لیٚڕاهەلّدەکاو هەورە سپییەکان لیٚی کۆدەبنەوە، لیٚیدەسوڕیٚنەوە. گردیٚکی لەبەرامبەری خۆتان دەبینن، کاتیٚك چاوتان بە گردەکە کەوت، لە شویٚنی خۆتان ڕادەوەستن و نابزوون تا سپیٚدە دەنگویٚ. ئەوکاتی بەرەولای گردەکە وەڕیٚدەکەون و دەچن لەبن دارهەنارەکە دادەنیشن. باشە ئەوجار باوەگەڕیٚین بۆ مالّیٚ.

ژنه لەپێشداو ئەوانی دیکەش بەدوایدا خێرا گەڕانەوە بۆ ماڵێ. ژنە چوەژووری و بەبووخچەیەکی گەورەوە گەڕایەوەو گوتی:

- ئەوەم لێوەرگرن. نان و پەنیرو پیوازە. ئێرە چوکوراوایە. لە ڕێیە برسی دەبن.

حەمەد دەستی درێژکردو بووخچەکەی لێوەرگرت و گوتی:

- خوا بتپارێزێ خوشکێ. یارەبی مرادت حاسڵ بێ.

حەمە چکۆل پێکەنی وگوتی:

- یاخوا مرادت حاسڵ بێ. ئەمنیش لە دارهەنارەکە دەپاڕێمەوە، ئەو کەسانەی کە کارم بۆ کردوون هەقی خۆم بدەنێ. ئەوانیش هەقی خۆم دەدەنێ. ئەوجار جووتە گایەکی دەکڕم، ئی شاخ کەوانی.

ئاشق عەلی گوتی:

-حەتمەن دەبێ شاخەکانی کەوانی بن.؟

حەمە چکۆل بە هێمنی گوتی:

-ئەگەر نەشیبن گرینگ نییە. بەلاّم ئەگەر کەوانی بن باشترە. بەرچاوتر دەبن.

هۆسۆك گوتی:

- ڕاستە. بەرچاوتر دەبن. گا دەبێ قۆچەکانی کەوانی بن.

ژنەکە ڕاوەستابوو، بەبێ ئەوەی بزانێ ئەوان دەڵێن چی پێکەنی و بەچاوە پڕ گنجەکانی تەماشای دەکردن.

- خوشکە باشەکەم. خوشکە مێهرەبانەکەم. ناوی خۆت پێنەگوتین. ناوت چییە؟ ئەو ناوە جوانەتمان پێ بڵێ.. .

ژنەکە وەکو کچە جحێڵەیەك سوورهەڵگەڕاو بە شەرمەوە گوتی:

- ناوم (جەننەتە).. .

- خواحافیز خوشکە باش و ئینسانەکەم. جەننەت خاتوون.

ئەوانی دیکەش گوتیان:

- خواحافیز جەننەت خاتوون، خوشکە باش ومێهرەبانەکەمان.

بەرەو ئاناوارزا وەڕێکەوتن.

لوتکەی کێوەکان نووقمی نووربوون. هێندەی نەمابوو زەردە لەسەران بدا. لووتکە چیای دووڵ دووڵ وەکو پارچە بلوورێك دەدرەوشایەوە، لە ئێستاڕا چاوی دەنگاوتن.

زۆر لەدێی دووركەوتبوونەوە. تا دەوروبەری نیوەڕۆیە خێرا ڕۆیشتن و گەیشتنە سەرچۆمی جەیهان و لە بەندەرەكە ڕاوەستان.

حەمەد گوتی:

- ئەگەر لە چۆمی پەڕینەوە.. .

هۆسۆك:

- باشە برالە ئەگەر لە چۆمی پەڕینەوە. ناكا دووبارە خەیاڵت هەبن.

- بڕوانە ئەو گوندەی بەرامبەرمان زۆر گەورەیە. زۆر گەورە دێتە بەرچاو. ڕەنگە ئەوێ كاری لێ پەیدابێ. لەسەر ڕێگاكەمانە.

حەمەچكۆل بەخۆشحاڵییەوە گوتی:

- ئەو سپیدارەی ناوەڕاستی گوندی دەبینی؟ لە منارەش بڵندترە.

هۆسۆك گوتی:

- زۆر سەیرە لە منارەش بەرزترە. هەتا ئێستا سپیداری هێندە بەرزم نەدیتوە.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەمنیش.

حەمەد گوتی:

- باسەرێكی لێ بدەین. ئێستا ئێمە، كە قەستی دارهەنارەكەمان هەیە، بەڵكو ئەونیەتە ببێتە هۆی ئەوەی، كە دارهەنارە پیرۆزەكە گرێیەك لەكارەكەمان بكاتەوە.

هۆسۆك گوتی:

- گرێیەكی كارەكەمان بكاتەوە.. . .

هەمووان تەماشای هۆسۆكیان كرد بزانن گاڵتەی دەكا یان نا.؟

هۆسۆك گوتی:

- سەرێكی لێ بدەین. كێ دەزانێ؟ ئەو خوایەی كە یوسفی لەبیرێ نەجات دا.. . .

وسوو لەبن لێوانەوە گوتی:

- ئێمەش لەبیرێ نەجات دەدا.

وسوو بەرە بەرە ڕوخساری تێكدەچوو. سەروحەدی ئەوەی بوو نۆبەتێی بێنێ. هەموو ڕۆژان لای نیوەڕۆیە، وسوو یان لە ئاگری نۆبەتێدا دەسووتا، یان لەسەرمان ڕەق دەبووەوە.

لەبەندەرەکە، گالیسکەو تراکتۆرو گەلاّبە، بەڕیز وەستابوون و چاوەڕوانی قەیاغەکەبوون بگەڕێتەوە. قەیاغەدارەکە، بەسیمێکی ئەستوور بەسترابووەوەو سیمەکە بەغەرغەرەیەکی ئاسنەوە بۆ ئەوبەری ڕاکێشرابوو، قەیاغەوانەکان بەدەست ڕایان دەکێشا.

حەمەد هەمیشە کاتێك سواری قەیاغ دەبوو، بۆنی دارکاجی بەبەر لووتیدا دەهات و بیری لە لێرەوارە دارکاجەکان دەکردەوە.

کاتێك لەقەیاغەکە دادەبەزین، ویستیان پارە بدەنە قەیاغەوانەکە، بەلاّم قەیاغەوان گوتی:

- نا.. پێویست ناکات. ئەمن پارەو لێوەرناگرم.

تفێکی گەورەی لەچۆمی کردو بەتووڕەیی دەستی کرد بە جنێودانی چوکوراواو گوتی:

- ئەمن خوشك و دایکی ئەو چوکوراوایەی.. . . . بڕۆن خۆتان بگەیەننەوە کوێستانێ، دەنا هەمووتان لێرە دەمرن.

تازە خەڵکی ئێرە خێریان لێ هەڵناوەرێ.

هۆسۆك گوتی:

- لێیان هەڵناوەرێ، زۆر سوپاس براگیان.

کە لە قەیاغەکە دابەزین ڕوویان کردە ئەو دێیەی کە سپیدارە بەرزەکەی لێبوو. لای نیوەڕۆیە دووبارە وسوو دەستی کردەوە بە لەرزین و گوتی:

- گرینگ نییە براینە. گوێ مەدەنێ. بە هەرحاڵ ئەوە بەرەو لای دارهەناری سەرگردەکە دەچین. بڕوانن زۆرمان نەماوە بگەینە ئەو دێیەی.. . . ئەگەرکارێکمان دەست کەوێ و منیش بتوانم کاربکەم، چاك دەبمەوە. هەمیشە ئاوامە هەر کاتێك کارم پەیداکرد چاکدەبمەوە.

هۆسۆك چەند جاران ویستی وسووی لە کۆڵێ کا، بەلاّم وسوو دەیگوت:

- نا، نامەوێ، ئەوە وردە وردە دەڕۆم. ئۆخەی ی ی.. . . . ئەمن ئەوا دەڕۆم.

حەمە چکۆل چوو بنپیلی گرت، وسوو هەوڵی دا قۆڵی لە دەستی دەرێنێ. هۆسۆك فەرماندەرانە گوتی:

- وسوو، لێگەڕێ با کوڕەکە پیلت بگرێ. پێی خۆشە یارمەتیت بدا ئەتۆ ناتوانی بەبێ یاریدەکردن بڕۆی.

وسوو بێدەنگ بوو.

نیوەڕۆ لایدابوو، کە گەیشتنە گوندی دار سپیدارەکە. ڕۆژبایەکی توند هەڵی کردبوو. چرپ و چاڵێکی زۆر سەربان و بەر دەرگاکانی داپۆشی بوو، گێژەڵووکە لەنێو ماڵەکان بەرەو

ئاسمان هەڵدەچوو. گژوگیای لول دەداو پەرش و بلاّوی دەکردەوەو هەمووشتێکی تێکوپێك دەداو پاشان بەرەو لای لووتکەی (دووملوو) تێهەڵدەکشا.

گێژەڵوکەیەك هات و بۆ ماوەیەك لەنێو خۆی گرتن. دەم و لووتیان پڕبوو لەتەپ وتۆز. نەیاندەتوانی یەك لەحزەش چاوهەڵێنن و دەرگاو دیواریماڵەکان ببینن.

سەرەنجام بەدەستەکوتێ و کوێرەکوێرە سپیدارەکەی ناوەڕاستی ئاواییان دیتەوە. لەوێش لەبن دارێك ترومپایەکی سووری لێبوو. وسوو هەرکە گەیشتە وێ خۆی بە عەرزی داداو لەنێو ئەو تەپوتۆزەدا، دەستی کرد بەناڵەناڵ و گینگڵ دان و دەست و پێڕا وەشاندن.

- گەردنم ئازادکەن. کاکە. ئەمن ئەوە خەریکە دەمرم براینە.. . .

لێرەش لەسەر چالاّوەکە گوڵی بادروو و ڕیحانەیان لێ چاندبوون. بادییە بەردەکەی ژێر ترومپایەکە زۆر قەدیمی بوو.

لەبەردی گرانێت بوو. کە خەتی شینی بەنێودا هاتبوون، جێی دەنەفەران دەبووەوە.

لەپەنای دانیشتن و ماوەیەك حەسانەوە. ڕۆژ با، کە هەموو جێگایەکی بە تەپوتۆز داپۆشیبوو، بەرە بەرە توندتر دەبوو. خەریکبوو دەست و دەم و چاویان بشۆن.

ئاشق عەلی گوتی:

- نەکا دەست و چاوتان تەڕکەن. یەکسەر قوڕاوی دەبن.

لای ئێوارێ ڕۆژبایەکە کزی کردو ئەوانیش یەك یەك هەستان و چوون دەست و چاویان شرد. ئێستاش وسوو هەر لەسەر زەوی کەوتبوو دەست و پێی ڕادەوەشاند. ئەویشیان هەڵستاند و دەست وچاویان شرد.

ماوەیەك چاوەڕوان بوون، بەلاّم هیچ کەس بەسەرجادە بەلایاندا تێنەپەڕی. چوکترین دەنگ لەدێی نەدەهات.

حەمەد:

- ئەو دێیە چی لێقەوماوە.؟

هۆسۆك:

- ڕەنگە چووبنە کوێستانێ.. . .

ئاشق عەلی:

- ئێستا پەیدادەبنەوە، لەنێو کێڵگەن. تازەخۆرئاوا بووە.

لەو مابەینەدا، تراکتۆرو گەلاّبەو داشقەو پیڕۆ گەیشتنەوە ناو ئاوایی. یەکسەر دێ پڕبوو لەخەڵك.

دوای کەمێك ئۆتۆمۆبێلێك هات و لەپەنای جادە ڕاوەستا، پیاوێکی بالاّبەرزی چەکمە لەپێی سمێڵ شۆڕ، کە کلاّوێکی حەسیری گەڕگەڕی لەسەرنابوو و قامچییەکی بەدەستەوەبوو لێی دابەزی و بەرەو ڕوویان هات.

دەست بەجێ هەستانە سەرپێ و خۆیان کۆکردەوەو بەڕیز ڕاوەستان.

- خەڵکی کوێستانێن؟

- بەڵێ کوێستانیین.

- کرێکارن؟

- ئا، بەڵێ.

- چ کارێکی دەزانن.؟

- هەموو کارێك.

- کرێی ڕۆژانەتان چەندە.؟

- هەرچەندێکی بێ.

کابرا کە بە فیز ڕاوەستابوو و تووڕەبوو، قەمچییەکەی سێ جاران ڕاوەشاند:

- ئەو جۆرە کرێکارانە بە کەڵکی من نایەن. (هەرچەندێکی بماندەنێ!) دیارە ئێوە نای کارکردنتان نییە.؟ لە برسان وەکو سەگ گڕوێ بوون.

ئاشق عەلی کۆڵە گرووی لە ئەوکێ مابوو بە هێمنی گوتی:

- قسەی جوان بکە کاکە.

دڵشکاوو تووڕە بوو.

کابرا بەهەمان ڕق و کینەوە هەنگاوێکی لێ چووەپێش.

- ئای.. . کاکم ناڕەحەت بووە.؟

ئاشق عەلی:

- ناڕەحەت بووم.

کابرا هەنگاوێکی دیکەش چووەپێش. دەستی ڕاداشت و قامکی لە تێلێکی سازەکەیدا. دەنگێکی درێژی لێ بەرزبووەوە.

- ئەتۆ خۆشخوانی.؟

- وا دەڵێن. دیارە ئەگەر خوا پێمان ببەخشێ.
- ئەتۆ بە کەڵکی من دێی. ئەگەر ساز بۆ کرێکارەکان لێبدەی پارەت دەدەمێ قوربان!
کابرا بەئاشکرا دەیویست گاڵتەی پێبکا. ئاشق عەلی دڵی پڕبوو.
- خوا پترتان بداتێ. نامەوێ.
- کەواتە دیارە نیگەران بووی قوربان!
- بەڵێ نیگەران بووم.
- لەچی نارەحەت دەبی ناپیاو. ! هەموو ڕۆژێ دەپازدە خۆشخوانی وەکو تۆ لەبەردەرکی ماڵەکەم کەوتوون.. . .
حەمەد بە ڕووقایمی و بە هێندنەگرتنی قسەکەی پێ بڕی وگوتی:
- ئەوە ئاشق عەلییە. بابیشی ناوی ئاشق حسێن بوو، ناوبانگی لەگەرمێن و کوێستانێ گەڕاوە. باپیریشی ناوی ئاشق خەلیل بوو. ناوی لەعەشیرەتی ئەفشاردا لەسەر زارو زمانانە. بابی ویش (دادالّ ئۆغلّو) ی گەورەیە. ئاشق عەلی لەتیرەی دادالّ ئۆغلّوویە. ئەتۆ بەو ڕەفتارەت کارێکی باشت نەکرد.
- ناپیاوی گەڵبڕ، ئەتۆ هێندەی نەماوە ئەسڵ ونەسەبی بەرییەوە سەر عوسمانییەکان یان بیبەیەوە سەر مستەفا کەمال.
- ئەو لەوەچەی دادالّ ئۆغلّوویە. بەرەبابێکی گەورەن ئاغا.
- چی؟ لەبەرەبابی چی؟
- لەبەرەبابی دادالّ ئۆغلّوو.
- دادالّ ئۆغلّوو! دادالّ ئۆغلّوو کێیە؟ تارژەنێکی قەرەج؟.. . . .
ئاشق عەلی کە لەڕقان هەڵدەلەرزی هاواری کرد:
- حەمەد بێدەنگ بە! ئەوەئی ئەوەنییە قسانی لەگەڵ بکەی.
کابراش شیڕاندی و گوتی:
- ئێوەی لە برسان مردوو چۆن لەخۆڕادەبینن.. . چۆن.. . .
لەو بەینەدا چەند دێهاتییەك لێیان کۆبوونەوە.
یەکێك هاتە نێوانیانەوە و گوتی:
-لەسەرخۆبە ئاغا، لەسەرخۆ. ئەوانە لە کوێرا بزانن ئەتۆ کێی. ئەگەر زانیبایان چما دەکرا لە خزمەت جەنابت باسی ئەسڵ ونەسەبەی بکەن. !

ئاغا بە ڕقەوە ڕووی وەرسوڕاند:

-پێیان بڵێ ئەمن کێم. بۆم باسی دادالّ ئۆغڵوو و ئەسڵ و نەسەبەی دەکەن! ناپیاو، ئەتۆ ئەگەر لە بەرەبابێکی گەورەی ئەدی بۆچی تووشی ئەو ڕۆژگارەی بووی.؟

حەمەد گوتی:

-خودانەبێ، هەموو کەسێك گرفتاردەبێ. ئێمە وەدوای کارکەوتووین. پارەی خوێنی خۆمان وەردەگرین و دەیخۆین.

کابرا دووبارە بە سووکایەتی پێکردنەوە گوتی:

-ئەگەر وایە لێرە چ دەکەن.؟ نەجیبزادە بەڕێزەکان!

پاشان گەڕایەوە سەر دێهاتییەکان کە لەولای ڕاوەستابوون گوتی:

-هەرئێستا ئەوانە لەدێی وەدەرنێن. یەك کەسی کوێستانێ نەبەنە سەرکێڵگەکانتان. بژی تراکتۆر. بژی دەڕاسە. ئێمە تازە هیچ مەجبوورنین بۆگەنیوی ئەو ئاغا نەجیبزادانە هەڵبگرین. ! وەی نەجیبزادەکانی من.وەی! ئەو ئاغایانە لەبەرەبابی دادالّ ئۆغڵوون. کوڕەبژی (مارشالّ.. . . مارشالّ.. . (ئیشارەیە بۆ جۆری شەریکەی مارشالّ.).

سواری ئۆتۆمبێلەکەی بوو:

-ئەوانە لەدێی دەرکەن. هەر ئێستا. دەنا ئەمشەو ماڵەکانمان تالاَن دەکەن. ئەوانە لەو دزانەن.. . ئەمن نیشانم دەدان.. . . بەلاّم شوکری خوای بکەن کە ئێستا کارم هەیە. ئیدی لێرە نەتان بینمەوە. نیو سەعاتی دیکە دەگەڕێمەوە.خوا دەزانێ چ بەلاّیەکتان بەسەردێنم.

ئۆتۆمبێلەکەی لێخوڕی.

دێهاتییەکان گوتیان:

-شوکر بۆ خوا کە لەبەر دەستی نەجاتتان بوو. ئاغا ڕوحمی پێکردن، دەنا بەقامچییەکەی پارچە پارچەی دەکردن.

زۆرو ئاغا تووڕەکرد. پیاو نابێ قسە لەقسەی ئاغای بکات. ئامان.. . هەتا زووە لێرە بڕۆن، هەر ئێستا.. . پاش تاوێکی دیکە دەگەڕێتەوە. ئەگەر ئێوەش لێرە نەبینێتەوە، لەگەڵ پێنج کەسی مل ئەستوور وەدواتان دەکەوێ و دەتانگرێتەوە، وەبەر قەمچیان و دەدات. ئەوە ئاغایەکی زۆر باشە. بەلاّم ئەوکارەی زۆر خراپە. ئێوە هەڵەتان کرد، ئەگەر بێدەنگبان وجوابتان نەدابایەوە، حەتمەن کاری دەدانێ. ئێستاش نابێ خۆتانی پێشاندەن. نەکا بەجادەیدا بڕۆن.

بەویدا بڕۆن خۆتان دەگەیەنێتیّ و تابەیانی بە قامچیان دەتانکوژیّ.

حەمەد دەیویست قسە بکا، بەلاّم ئاشق عەلی دەستی بە دەمییەوە ناو بیّ ئەوەی قسەیەك بکەن چوونە بنپیلی وسوو و وەڕێکەوتن.

هۆسۆك ددانی لەچیڕەوە دەبرد.

کاتێك لە دێی وەدەردەکەوتن، ئاشق عەلی گوتی:

-بە جادەیدا مەڕۆن. پیاو خۆی لە سەگی بپارێزیّ باشترە.

هۆسۆك گوتی:

-نا، بە جادەیدا دەڕۆین. لێگەڕیّ با وەدوامان کەویّ، هەتا هەقی خۆی لە مستیّ نێین.

حەمەدگوتی:

-چەکمان پیّ نییە. بریا دەمانچەیەکمان پیّ با.

ئاشق عەلی گوتی:

-باش بووکە پێمان نەبوو.

هۆسۆك گوتی:

-ئەمن خەنجەرم پێیە.

ئاشق عەلی گوتی:

-هۆسۆك کەللەشەقییە مەکە. ئێمە لە هەموو لاوە نەگبەتیمان بۆ هاتووە. ئەتۆش.. .

دەنگی ئەوەندە نائومێدانەو خەفەتبارانەبوو، کە هۆسۆك ئیدی هیچی نەگوت. کاتێك دەیانویست بەرەو کێلّگە لێهالّێن، لەپێش وسوو هەلّتروشکاو گوتی:

-وسوو وەرە کۆلّێم.

قسەیەکی دیکەی نەکرد. زاری هەلّنەپچڕا. ڕقێك بە قەدەر مشتەکۆلّەیەك لە ئەوکێی گیرا. کەمێك دوورتر جۆگەلەیەك لە چۆمیڕا دەچووە مەرەزەجاڕەکە. نارەوەنەکان لەدوورەوە دەرکەوتن. بەرەو ئەویّ ڕۆیشتن. مانگ لەنێوەڕاستی ئاسمانیّ بوو، لەوێڕا شاخەکانی ئاناوارزا وەکو ڕۆژی ڕووناك دیاربوون و دەتگوت بالّندەیەکی گەورەیەو دەیەوێت بفڕێت. لەجادەکەی بەرامبەریان ئۆتۆمبێل و گەلاّبەو دەڕاسە، تێدەپەڕین و شۆقی گلۆپەکانیان دەشتەکەیان ڕووناك دەکردەوە. کاتێك گەیشتنە بن دارە نارەوەنەکە، شەکەت و ماندوو لەسەرعەرزیّ لێی تخێلّ بوون.

یەك قسەشیان لەگەڵ یەکتری نەکرد. هەموویان بێدەنگ بوون. تەنانەت وسووش لەناڵەناڵ کەوتبوو بێجووڵە، وەکوو مردووان لەسەر عەرزێ درێژببوو.

بۆ یەکەمین جار لەدوای هاتنیان بۆ چوکوراوا، ئاشق عەلی حەزی دەکرد جگەرەیەك بکێشێ. ئاخ، ئەگەر ئێستا عەلی جگەرەیەکی پەیدادەکرد. دووکەڵەکەی تا قولایی ناخی هەڵدەمژی. هەڵیدەمژی و هەڵیدەمژی.. . .

نە ئاگریان کردەوەو نە بیریان لە نان خواردن کردەوەو نە ئاگاشیان لە هێرشی تەپۆیان بوو. تابەیانی یەك چرکەش خەو لە چاویان نەکەوت و هەروادرێژ ببوون. تا ئەو کاتەی پۆلە باڵندەیەك بەسەریاندا تێپەڕین. چاویان لەئاسمانەوە بڕیبوو، کە بەرەبەرە ڕووناك دەبۆوە. لوتکە چیاکانی (گاور) بەیەکەمین زەردەی خۆر وەکو قەسرێکی بلوورین درەوشایەوە.

حەمەد هەستایە سەرپێ. بە پشتی دەستی چاوەکانی هەڵگلۆفین و بەرە وچۆمی وەڕێکەوت. لەسەرزگ درێژبوو سەروچاوی شردن. لەدوای ئەویش ئەوانی دیکە هاتن و هەمان کاریان کرد. پاشان لە پەنا گوڵە هێرۆیەکان کۆبوونەوە و ڕاوەستان. پاش کەمێك لەخۆڕا بەرەولای ڕۆژ هەلاَت و بەرەو چیای دووڵدووڵ ملی ڕێیان گرت.

زەردەی خۆر لە چیای دووڵدووڵی دابوو، لوتکەی چیاکە وەکو ئەستێرەیەك دەدرەوشایەوە.

ئەو ڕۆش وسوو حاڵی باش بوو، نە سەرمای بوو، نە گەرما. نەیاندەتوانی تەماشای یەکتری بکەن. حەمە چکۆلیش سەری هەڵنەدەهێنا. سەڵەهای ساڵ بوو لەژێر زوڵم و ستەمدا شوانی دەکرد. هەموو هەقیشیان خواردبوو. بەلاَم تائێستا هیچ کەس وەکو دوێنێ سووکایەتی پێنەکردبوو. ئەو ئازارەی کە لە دڵیدا بوو، ئاگری تێبەردەداو نەیدەزانی چ بکات.

کاتێك ئەو پیاوە گاڵتەو سووکایەتی پێدەکردن. دڵی بە هەمووان دەسووتا، بە حەمەدی کەگرمۆڵەببوو و دۆش دامابوو، بەهۆسۆك کە لە نائومێدیان گینگڵی دەدا. بە ئاشق عەلی کە لە شەرمان بەدوای کونێکدا دەگەڕا تا خۆی تێدا وەشێرێ. بەوسووی کە لەسەر عەرزێ لەنێو ئەو تەپوتۆزەیدا دەست و پێی ڕادەوەشاندن و ناڵەناڵی وەکو هاوارێك لەگەرووی دەهاتەدەرێ.

ڕەنگە تائێستا ئەوانە، لە هەموو تەمەنیاندا، ئاوا هەستیان بریندار نەکرابێ. ئەگەر لە حەمە چکۆلی گەڕابان بە تاقی تەنێ دەچووە ئەوبەری سەر شاخەکانی ئاناوارزاو لەوێ ماوەیەك زووڕ زووڕ دەگریاو پاشان خۆی دەزاری ڕەشمارە گەورەو ئینسان خۆرەکان داویشت. تابەیانی چەندان بیر بە مێشکیدا تێپەڕین. دەربارەی ئەو پیاوە ئۆتۆمبێل سوارەو ئەودێیەو

دارسپیدارەکە.. . . حەزی دەکرد مەشخەڵێك بەدەستەوەبگرێ و سەرتاسەری ئەو دێیە ئاور تێبەردا.

لە بوولێڵی بەیانیدا لە نێوەڕاستی دەشتێ ڕاوەستابوون. حەمەد ملە درێژەکەی لێکدا لێکدا بە چەپ و ڕاستدا دەسووڕاند دەتگوت بەدوای شتێکدا دەگەڕێت و نایبینێتەوە. هیچ شتێك لە ڕوخساریدا نەدەخوێندرایەوە. ئەوانی دیکەش کەوتبوونە ژێر کاریگەری وی. هەمان کاریان دووبارە دەکردەوە. حەمەد یەك لەحزە ڕاوەستا دەتگوت ئەوەی بەدوایدا دەگەڕێ دیتوویەتەوە. ڕوخساری کرایەوە، بەپێکەنینەوە تەماشای ئەوانی کردو بەرەو شاخەکانی ئاناوارزا وەر سوڕاو وەڕێکەوت. ئەوانی دیکەش بە پێکەنینەوە، وەدوای کەوتن. حەمە چکۆل ماوەیەك لەجێگای خۆی نەبزوت. سەری بەردابۆوەو لەبیرکردنەوەیەکی قووڵدا بوو. لەناکاو سەری هەڵێناو بەغاردان وەدوایان کەوت. بە نێو گوڵە هێرۆیەکاندا تێپەڕین کە بەقەد باڵای پیاوێك هەڵچوبوون، گوڵە پەمەیی و کەسك و شین و سوورەکانیان بە ئەندازەی لەپە دەستێك دەبوون. بەنێو پەڵە نووسەکەیەکدا تێپەڕین، کە تاپشتێندیان دەهات.

بەنێو پەرێزێکدا تێپەڕین کە لاسکەکانیان تا ئەژنۆیان دەهاتن. لە چاڵەکان چوونەخوارێ و وەسەرکەوتنەوە، بەسەرجۆگا پڕ لە ئاوەکاندا بازیانداو لای نیوەڕۆیە گەیشتنە بناری ئاناوارزا. گەرمایەکە زۆر بەتین بوو. خاکەکە وەکوخۆڵەمێشی تەندووریێ گەرم بوو. شاخەکانی ئاناوارزا لەتیشکدانەوەی چۆمی جەیهان کە بەتەنیشتیدا تێدەپەڕی، دەدرەوشایەوەو تیشکی شەپۆلەکان چاوی دەنگاوت.

چۆمەکە لێرە خوڕنەبوو. وەکو لافاوێکی نور بە دەشتەکەدا بڵاودەبووەوە. کاتێك بەناو قەڵشت و کەندرەکانی چۆمیدا دەڕۆیشتن، لەدوریڕا چاویان بەبێستانێکی سەوزو پڕ کەوت. کە سەوزاییەکەی دەستبەجێ بنیادەمی فێنك دەکردەوە.

شەلاڵی ئارەق ببوون و هەناسەیان سوارببوو. لەوکاتەدا چاویان لە بێستانەکە وەرگێڕاو تەماشای وسوویان کرد.

وسوو ئەوڕۆش نەخۆش نەبوو. جاران هەموو ڕۆژێ دانی نیوەڕۆیە خۆی بە عەرزی دادەداو بە ناڵەناڵەوە دەیگوت: (سووتام، ڕەقبوومەوە). بەبێ ئەوەی هیچ بڵێن بێ مەقسەد ڕێگای بێستانیان گرتەبەر. لەچوونیان بۆ ئەوێ هیچ ئامانجێکیان نەبوو. تەنیا غەریزە بوو. وەکو غەریزەی باڵندان.. . . لەو دەشتەیدا، بنیادەم، چوارپێ، باڵندەو پەپوولە، لەوگەرما سوتێنەرەیدا بۆ دەربازبوونی گیانیان خۆیان دەگەیاندە ئەو دەوروبەرە سەر سەوزە. لەو

گەرمایەداهیچ بوونەوەرێك بەرەولای چۆمی نەدەچوو، کە وەك مسی سوورەوەبوو دەڕۆیشت و هەموو تیشکی خۆری ڕادەکێشاو بلاّوی دەکردەوە. بەپێچەوانە لەبەری هەلّدەهاتن و بەرەو ئەو مەلّبەندە سەرسەوزە هێرشیان دەبرد. تەنانەت مارو جرِوجانەوەرە جۆراوجۆرەکانیش پەنایان دەبردە ئەوێ. هەزاران پەرِەسێلکە بەسەر بێستانەکە، وەکو تیر دەهاتن و دەچوون و کۆما تەپۆو مێشولەیان ڕاودەکرد.

گەیشتنە داوێنی بێستانەکەو لە تەنیشت یەك ڕاوەستان. بۆنێکی وەکو بۆنی گۆلاوێکی سەوزدا وەستاویان هاتە بەر لووتی. ئەو بۆنەیان بە قولاّیی سییەکانیان هەلّمژی. بێستانەکە چۆلّ و هۆلّ بوو. شوتی و کالّەکی بێستانەکە پێگەیشتبوون. گەورە گەورەو بەربلاّو لە پەنا ئەو چلّەگولاّنەی کە تا ئەژنۆیان دەهاتن و گولّی پەمەیی و زەردو شینیان دابوو، بەسەریەکدا کەوتبون. برِکە کولەکەی گلّوکە زەرد لە پەنا ساباتەکەوە بە درێژایی لای ڕاستی هەتادەگەیشتە کن شۆرِەبییەکە بە ڕیز ڕوابوون.. . . چاویان بە پیاوێکی کەوت، کە لەژێر ساباتەکە نوستبوو. بەلاّم بەکەلّکی چی دەهات.

هۆسۆك:

- چۆنە بچینە لای ساباتەکەو لەوێ لەژێر سێبەری شۆرِەکە دانیشین.

حەمەد بە تامەزرۆییەوە قۆلّی هۆسۆکی گرت و گوتی:

- چ کارێکمان هەیە بچینە وێ. خەلّکی چوکوراوا زۆر سەیر گۆرِاون. وەرە با لێرە لەسەرئەوجۆگایەی دانیشین و نانەکەمان بخۆین ئێرە لە هەمووی باشترە.

وسوو بەدەم و چاوە درێژو تێکچرِژاوەکەی خۆیەوە پێکەنی. ددانەکانی سپی و درێژبوون گوتی:

- خوا دەزانێ، خوا دەزانێ کە سێبەری ئەو شۆرِەبییە چەندە فێنکە. برِوانن لەژێر ساباتەکەش پیاوێکی ڕیوەلّەی لێ نوستووە.

- باشە با ڕیوەلّەش بێ. تەماشاکە تفەنگەکەی بە ئەستوندەکی ساباتەکەی هەلّواسیوە. باش چاوت بکەوەوتەماشای کە.

وسوو:

- مەبەستم ئەوەبوو کە ڕیوەلّەیە. لەوانەشە مندالّ بێ.. .

ئاشق عەلی بێ ئەوەی شتێك بڵێ لەجۆگەكە بازی داو بەرەو لای شۆڕەبییەكە وەڕێكەوت. ئەوانی دیكەش پاش كەمێك ماتڵ بوون وەدوای كەوتن. ئاشق عەلی كاتێك گەیشتە نزیك ساباتەكە بەدەنگێكی بەرز گوتی:

-سلاۆت لێبێ.

ئەوكابرایەی كە لەژێر ساباتەكە نوستبوو لەجێی خۆی دەرپەڕی وگوتی:

-سلاۆ لە ئێوەش.

ڕوخساری پڕ بوو لەشادی. ئاشق عەلی هەناسەیەكی ئاسوودەی هەڵكێشا.

-خەریكبوو لەگەرمان بخنكێین. گوتمان ئەگەر ڕێگامان بدەی نانەكەمان لەبن سێبەری ئەو شۆڕەبییە دەخۆین.

بێستانەوان بەرەو لایان ڕۆیشت و گوتی:

-فەرموون، فەرموون ماڵی خۆتانە، فەرمون.

كابرا وای پێشوازی لێكردن، كە سەریان لێ سوڕما.

-فەرموون بۆ ئێرە. ئەوێ مێرگە پڕ لە ئاوو قوڕە، فەرموون بازدەنە ئێرە.

لە پێشدا ئاشق عەلی و لە دوای ویش ئەوانی دیكە ئەو شوێنەی بێستانەوان دەستنیشانی كردبوو بازیان دا بۆ بن سێبەری شۆڕەبییەكە.

كاتێك شنەبایەكی فێنك لەڕوخساری دان هەستیان بە خۆشحاڵی كرد. بێستانەوان حەسیرێكی گەورەی لەبن ساباتەكەڕا هێناو لەژێر سێبەری شۆڕەبییەكە ڕایخست.

-بەخێربێن، خێرو بەرەكەت و هێنا. فەرموون دانیشن.

ئەوانیش گوتیان:

-خوا ڕاوەستاوت كا.

بەلاۆم بیریان نەبوو لەسەرحەسیرەكە دانیشن.

-فەرمون دانیشن براینە.

دەنگی بێستانەوان پڕبوو لەشادی و خۆشی. ئەوانیش بە سەرسوڕماوی ڕاوەستابوون و جووڵەیان نەدەكرد.

ئەوەی لەپێش هەمووواندا هاتەوە سەرخۆ، دووبارە عەلی بوو. چوو پاڵی بەقەدی شۆڕەبییەكەوە داو لێی دانیشت.

بێستانەوان بەدەستەپاچەیی چووە پێشێ و گوتی:

-کوڕینە ئێرە عەرزەکەی شێدارە. فەرموون لە شوێنی ئیشك دانیشن. وریابن با نەخۆش نەبن.. . .

قولینچکی حەسیرەکەی گرتبوو بەرەو لای عەلی ڕایکێشا.

-یاخوا بەخێربێن کوڕینە. خێروبەرەکەت و هێنا.

ڕووی لەحازریان کرد:

-خوا دەزانێ کە لەو گەرمایەدا چ ئازارێکتان کێشاوە. خوا دەزانێ. خوا دەزانێ کە لەکوێڕا هاتوون و چەندە ماندوون.

خوا دەزانێ. دانیشن و بحەسێنەوە. خوا دەزانێ چەندە و برسییە. ئێستا فەرموون دانیشن و کەمێك بحەسێنەوە، منیش دەچم بۆ ئێوە.. . .

لەخۆشیان لەکەوڵی خۆیدا نەدەگونجا. دەست و پێی خۆی ون کردبوو.

ئەوانی دیکەش چوون لەپەنا ئاشق عەلی لەسەر حەسیرەکە دانیشتن.

-ئێستاش فەموو ناوی جەنابت بڵێ.

ئاشق عەلی گوتی:

-ئەمن ناوم عەلییە.

-خۆشخوانی.؟

-ئەگەر خودا پێمان ببەخشێ.

-زۆرباشە کەواتە خۆشخوانی.. . .

حەمەچکۆل گوتی:

-ئەوە مام ئاشق عەلییە، بە ئاوازەکەی زمانی لالاڵ دەکاتەوە. مردووان زیندوودەکاتەوە. کێوو بەردان دەتوێنێتەوە.

ئەو مام ئاشق عەلییە ئەگەر گۆرانی بڵێ، گوڵ و باڵندەو ئەو دارەو تەنانەت زەویش دێنێتە زمان. لەو چیا سەرکەشانە، لەسەرتاسەری توورووس، لە ئالاداغ، لە بێن بۆغا، چیای گاور، هیچ کەسێك نییە ناوی ئەوی نەبیستبێ. هەرکە ناوی ئاشق عەلی هات، منداڵی شیرە خۆرەش لە گریان دەکەون. ئاوی کانیش ڕادەوەستێ.

لەناکاو ئاشق عەلی بەسەر حەمە چکۆلیدا شیڕاند:

-کوڕە بێدەنگ بە.

ڕوویکردە بێستانەوان و گوتی:

-ئەو حەمە چکۆلەیە مندالە. قسەی حەللەق مەللەق دەکا. گوێی لێڕامەگرە. ئێمە لەکوێ و ئەو خۆشخوانەی ئەو کوڕەش باسی دەکا لەکوێ.. . .

حەمە چکۆل لە خۆشیان باڵی گرتبوو، بە دەنگێکی بەرز گوتی:

-قسەکانی من هیچ حەللەق مەللەق نین. مام ئاشق عەلی نەزەرکردەیە.

ئاشق عەلی هەناسەیەکی هەڵکێشاو بە راوێژێکی دڵنەوازانەوە گوتی:

-بێدەنگ بە حەمەد. بێدەنگ بە گیانەکەم. بێدەنگ بە.

لەگەڵ بێستانەوانی نیگایان تێك ئاڵقابوو، کە هەروا نوقمی شادی لەجێی خۆی ڕاوەستابوو گوتی:

-ئێستا ئەتۆش وەرەلامان دانیشە.

بێستانەوان گوتی:

-بە چاوان ئاشق گیان.

هەر ئەو جێگایەی لێی ڕاوەستابوو لێی دانیشت.

ئاشق عەلی بە چاوی پڕ لە فرمێسکەوە گوتی:

-ئەتۆش، ئەی پیاوی باش و جوامێر ئەتۆش لوتف بفەرموو ناوی خۆتمان پێبڵێ. کاکی بێستانەوانم.

-ئەمن ناوم ئەحمەدە (ئەحمەدی شامام ئۆغلۆو).

هۆسۆك گوتی:

-یاخوا هەر بژی برای باش و ئینسانمان. ئەمنیش ناوم هۆسۆکە.

-منیش ناوم حەمەدە.

-منیش هەرناوم حەمەیە، بەڵام لەبەر خاتری ئەو مامەم، پێم دەڵێن حەمە چکۆل.

-ئەمنیش وسووم.

حەمە چکۆل گوتی:

-ئەو زۆر نەخۆشە. تەنیا ئەورۆ نۆبەتێی نەهاتوونێ. کاتێك تای دێتێ، عەرزی بە نینۆکان هەڵدەدڕێ و دەنێوخۆڵ و قوڕێدا دەگەوزێ و چاوی لەکالانەی دێنەدەرێ.. . .

حەمەد قسەکەی پێبڕی:

-ئەگەر کارمان دەست کەوت و خاوەن کاریش هەقەکەی دا بە حەمە چکۆلی، ئەوا دەیەوێت جووتێك گای شاخ کەوانی بکڕێ. شاخەکانی ڕاست وەکو کەوانەی مانگێ.

حەمە چکۆل بە خۆشحاڵییەوە قسەکەی دووبارە کردەوە:

- شاخەکانی ڕاست وەکو کەوانەی مانگیێ.

ئەحمەدی بێستانەوان لەناکاو بە دەستەپاچەیی لە شوێنی خۆی دەرپەڕی و گوتی:

- ئەی هاوار خاك بەسەرم! ئێستا ئێوە تینوو و برسین. ئەمن چ بنیادەمێکی بێ مێشکم! بڕوانن ئەمن لێرە چالاۆێکم هەیە ئاوەکەی وەکو ئاوی کانی ساردو فێنکە.

غاری داو سەتڵەکەی بەردایە ناوچالاۆەکەو دەست بەجێ هەڵیکیشایەوەو هێنایی و گوتی:

- فەرموون بخۆنەوە.

لەپێشدا وە ئاشق عەلیدا:

- ئەمنیش دەچم بۆ میوانە خۆشەویستەکانم چێشتێ لێدەنێم.

هۆسۆك گوتی:

-با ئێمەش بێین یارمەتیت بدەین. ئەتۆ خۆت ماندوو مەکە.

-ئەمن ماندوو نابم. ئێوە پشوویەك بدەن. خواردنەکە حازرە. دەمەوێ لەگەڵ شۆرباو بامیەی، پلاۆبرِوێشیشتان بۆ لێبنێم.هەرئێستا سازدەبێ.

حەمەد گوتی:

-خۆت ماندوو مەکە برالە.

حەمە چکۆلیش گوتی:

-خۆت ماندوو مەکە باشترین پیاوی چوکوراوا.

ئاشق عەلیش گوتی:

-خۆت ماندوومەکە.

بێستانەوان ئەو بڕکەدارە وشکانەی لەوێ بوون، لە ئاورگەکەدا شقارتەیەکی پێوەنا. ئاورەکە هەڵبوو. قابلەمەیەکی دووکەلاۆی لەولای بوو. ئاوو برِوێش و خوێی تێکردو لەسەر ئاورەکەی داناو لێی کشایەوە.

بە خۆشحاڵییەوە تەماشای ئەو پیاوانەی دەکرد، کە لەلای دانیشتبوون و پێدەکەنی. جارجار دەفکرەوە دەچوو پاشان دووبارە بە دڵشادییەوە پێدەکەنی. بە پەلەپەل گوتی:

-کاتێك پێدەگات.. . . ئای ئەمن چەندە بنیادەمێکی بێ مێشکم.. . ئێستا بۆ میوانەکانم شووتی و کاڵەکی فێنك دێنم.. .

غاری داو چوو لە کۆختێك کە بە چیلکە و چاڵ دروستی کردبوو، داهاتەوەو چەند کاڵەك و شوتی هێنانەدەرێ و بە باوەشی هەڵیگرتن، بەلاّم کاڵەکەکانی لێ بەربوونەوە. کاتێك دەیویست هەڵیان گرێتەوە حەمە چکۆل و حەمەد بەغاردان هاتنەلای و گوتیان:

-ئەتۆ خۆت ماندوو مەکە کاکە.

کاڵەك و شووتییەکانیان لێ وەرگرتن و هێنایاننە بن سێبەری شۆڕەبییەکە.

چەقۆتان پێیە؟

هۆسۆك بە دەنگێکی بەرز گوتی:

-پێمانە.

ئەحمەد گوتی:

-قاشی کەن و بیخۆن. زۆر فێنکن. لەبن ئەو دڕووانە شووتیەکان تاویان لێ نادا. وەکو تەرزەن. ددانی دەتەزێنن.

-کاکەگیان زۆر سوپاس.

خەنجەرەکەی لەبەر پشتێنێ دەرهێنا، خەنجەرێکی دەستکرد بوو. دەستکاری چەرکەسەکان بوو. تیغەکەی دوو لك بوو.

زۆرگەورە نەبوو. دەسکەکەشی سەدەف و نەخشێنراوبوو. کاتێك بابی لە (ساری قامیش) دەجەنگا. ئەو خەنجەرەی لەبەر کەمەری سەربازێکی ڕووس دەرهێنابوو. دارو نەداری هۆسۆکی ئەو خەنجەرە بوو. کاتێك خەریکی شوتی قاشکردن بوو، حەمە چکۆل هەموو شتێکی لەبیرچووبۆوە. وەکو سیحری لێکرابێ چاوی لەخەنجەرەکەوە بڕیبوو، بە هیچ شێوەیەك نەیدەتوانی چاو لەخەنجەرەکە لابەرێت. ئەو حاڵەتەی وی لەبەرچاوی هیچیان ون نەبوو. کاتێك هۆسۆك شوتییەکەی قاش کردو قاشێکی بۆ ڕاداشت، حەمە تازە هاتبۆوە سەرخۆی و قاشەکەی لێوەرگرت.

کە شوتییەکە تەواوبوو هۆسۆك شووتییەکی دیکەی قاشکرد.. . پاشان نۆرەی کاڵەکان هات.

لەوەتەی هاتبوونە چوکوراوا، تەنانەت یەك قاشە شووتی یان قاشە کاڵەکێکیان نەخواردبوو. لەکاتێکدا بێستانەکان پڕبوون لە شووتی و کاڵەك. بە ڕاستیش ئەو کاڵەك و شووتیانە هەر وەکو ئەحمەد دەیگوت وەکو سەهۆڵ ساردبوون.

تا ئەوکاتەی دەنگی پڕ لەشادی بێسستانەوانیان گوێ لێبوو، کە گوتی: (پلاوەکە حازرە.)
ئەوانیش هەموو شوتی و کاڵەکەکانیان خواردبوو. تەنانەت توێکڵە کانیشیان بە ددان سپی کردبوون. ئەو مێشانەی کە لەبن شۆڕەبییەکەو لە دەوروبەری ساباتەکەبوون. باڵەکانیان لەژێر تیشکی خۆردا بەڕەنگی شین و مەیلەو سەوز دەتروسکانەوە.

-پلاوەکە حازرە، ئەورۆ بەیانی شۆرباو بامیەو گۆشتم لێنابوو. دۆی ساردیشم هەیە. دۆی مەشکێ.

حەمە چکۆل و ئاشق عەلی بە غاردان چوونە لای.. . قابلەمەو مەنجەڵ و کەوڵە پڕ لەنوردووە نانەکەیان هەڵگرت و هێنایانە بن سێبەرێ. کاتێك سەری مەنجەڵەکەیان هەڵگرت، بۆنی خۆشی ڕۆنەکەرە لە پلاوبرۆێشەکە بەرز بۆوە. دەوروبەری بن سێبەری شۆڕەبییەکەی داگرت.

-فەرموون براینە. نۆشی گیانتان بێ.

یەکەمین کەوچك ئەحمەدی بێستانەوان لە مەنجەڵە پلاوەکەی ڕۆکرد. دوای ئەویش ئاشق عەلی.

-زۆر خۆشت لێناوە کاکە. دەستت خۆشبێ. خودا لەمردوانت خۆشبێ.

-خۆشبی ئاشق.

کوێستانییەکان لێکرا هێرشیان بردە سەر پلاوو شۆرباو بامیەو دۆیەکە. زۆر لەمێژبوو، چێشتی واخۆش و بەتامیان نەخواردبوو. بە بێدەنگی و لەماوەیەکی کەمدا خواردنەکەیان خواردو تێربوون.

ئەحمەدی بێستانەوان:

-ئێستا ئێوە لێرە درێژبن و هەندێك بنوون. ئەمنیش بۆ خواردنی ئێوارێ.. .

لەناکاو لەرزی، بێدەنگ بوو ڕەنگی ڕوخساری ڕەش داگەڕا:

-ئێوە ئەو شەویش لێرەدەمێننەوە، وانییە؟

بەنیگایەکی پاڕانەوە لەچاوی ئاشق عەلییەوە ڕامابوو.

-لێرەدەمێنینەوە، دەمێنینەوە، ناچینە هیچ شوێنێك. ئەمشەو لێرە دەمێنینەوە. بەیانی وەڕێدەکەوین.

- بۆکوێ؟

-بەدوایدا دەگەڕێین.

-بەدوای چیدا.؟

-بەدوای دارهەناری سەرگردەکە. ئەتۆ هیچت دەربارەی نەبیستووە؟ ئەوەی کە دەڵێن نەزەرکردەیە.. .

-نا، هیچم نەبیستووە. بۆچی بەدوای دارهەناردا دەگەڕێن؟.. .

سێبەری پەژارەیەك ڕوخساری ئاشق عەلی داپۆشی. بە ڕاوێژێکی خەمناکەوە گوتی:

-وسوو زۆر نەخۆشە. نەخۆشی سەرەمەرگ. تەنیا ئەمڕۆ حاڵی باش بوو. بەیانی بۆ خۆشت دەیبینی دەمانەوێ لەو دارەی داوای چاکبوونەوە بۆ وسووی بکەین. دەڵێن ئەو دارە پیرۆزە دەرمانی هەموو دەردانە.

لەناکاو حەمە چکۆل، لەکاتێکدا هەناسەی سواربوو، پەڕییە نێو قسەکانی و گوتی:

-یەکی دیکەش ئەوەیە، ئەو دارە نەزەرکردەیە، قەرارە کارمان بۆ پەیدابکا.. . ئەو ژنە وای گوت. ئەوەی کە خەڵکی گوندە پڕ لە دارەکەبوو، ئەوەی کە خەڵکی کوێستانە پڕ لە بەفرەکەی دووڵدووڵە. گوتی ئەگەر بچن و ئەو دارە نەزەرکردەیەی وەبینن، پارەیەکی زۆرتان پێدەبڕێ. ئێمە سێ مانگە برسی و تینوو لە چوکوراوا سەرگەردان دەسوڕێینەوە. هیچ کەس تەنانەت پاروە نانێکیشی نەداینێ.. . تەنانەت ئاغاژنی مام حەمەدیش کاری نەداینێ.

سووکایەتی پێکردین.. . دوێنێش، ئەو پیاوە، لەو دێیەی.. . تەنانەت سووکایەتی بە ئاشق عەلیش کرد.

هۆسۆك بە ڕقەوە چاوەکانی دەرپەڕاندن و لەکاتێکدا لێوی دەلەرزین نەڕاندی:

-بێدەنگ بە، سەگبابی زاربلاو.. .

حەمە چکۆل لە ڕاوێژی دەنگی تێکڕابوو.

ئەحمەدی بێستانەوان هەستایە سەرپێ. پیاوێکی کورتەباڵابوو، چاوەکانی گەورەو ڕەش وخەمناك بوون. خەمێك لەڕوخساریدا دیاربوو، خەمێك دەتگوت هەرگیز کۆتایی نایەو نابڕێتەوە.

-ئێوە سەرخەوێك بشکێنن. کەواتە ئەو شەویش لێرەن.؟ زۆر باشە بەیانیش.. . ڕەنگە ئەمن بتوانم نەفەرێکتان بۆ پەیدابکەم، کە شوێنی دارهەنارەکە پێ بزانێ.

وسوو بەخۆشحاڵییەوە گوتی:

-بۆمان پەیدابکە براله.. . بۆمان پەیداکە، بەڵکو خودا لەو دەردو نەخۆشییە ڕزگارم کا.

-ئێستا ئێوە بنوون و بحەسێنەوە. ئەمنیش بۆ خواردنی ئێوارێ.. . .

- خودا دەست بە عومرتەوە بگرێ کاکی خۆم.

ئەحمەد چوو بۆ نێو بێستانی و خەریکی کارکردن بوو. پاچێکی بەدەستەوە گرت و خەریکی بژارکردن بوو. شێلەگەی جۆگاکەی کردەوەو بێستانەکەی ئاودا. کارەکەی تا ئێوارێ درێژەی کێشا. ئەوانی دیکەش لەژێر سێبەری شۆڕەبییەکە درێژببوون. بەلاّم خەو لەچاوی هیچیان نەکەوت و یەك قسەشیان بەیەکەوە نەکرد.

کاتێك ئاشق عەلی گوێی لەدەنگی ئەحمەد بوو ڕاستبۆوە. ئەحمەد دووبارە گوتی:

- تەبسیتان بۆ لێدەنێم.؟

ئاشق عەلی گوتی:

- زۆر سوپاس کاکە گیان. دەستت خۆشبێ. ئێمە ناتوانین یارمەتییەکت بدەین؟ بڕوانە ئێمە پێنج کەسین.

- چ یارمەتییەك. ئێرە هیچ کارێکی وای لێ نییە. شێلەگەکەم کردۆتەوەو یەکسەر سەرتاسەری بێستانەکە ئاو دەدرێ.

ئاشق عەلی بۆنی هەوای هەلّمژی و گوتی:

- چ بۆنێکی خۆشی لێدێ.

- خاك و بێستانی ئاودراو بۆنی خۆشی لێدێ.

وسوو گوتی:

- چ بۆنێکی لێدێ.

حەمە چکۆلیش لە جێگاکەی دەرپەڕی و گوتی:

- چ بۆنێکی خۆشی لێدێ.

هۆسۆکیش گوتی:

- چ بۆنێکی سەیرە. ئەرێ بە ڕاست ئەو چوکوراوایە چ خاکێکی هەیە.

حەمەد گوتی:

- ئەدی.

سێبەری شۆڕەبییەکە بەرەو لای ڕۆژهەلاّت کشابوو شوێنەکەیان تاو لێی دابوو.

- تاومان گەیشتێ.

حەمەد گوتی:

- زۆر باشە بالێماندا.

هۆسۆك گوتی:

- چۆنە لە جێگای ئەوەی لێرە ڕاکشێین و لێی تخێڵبین. نەچین کەمێك یارمەتی ئەو کابرایەی بدەین.؟

وسوو گوتی:

زۆرباشە.

ئاشق عەلی گوتی:

- ئەو جیا لەوەی چەند ڕۆژان لێرە وەمێنین، هیچ شتێکی دیکەی لە ئێمە ناوێ.

هۆسۆك پرسی:

- دەتوانین لێرە وەمێنین.؟

ئاشق عەلی گوتی:

- ناتوانین وەمێنین. ئێمە دەبێ حەتمەن دارهەنارەکە وەبینین.

حەمە چکۆل گوتی:

- بێگومان، ئەمن کاتێك دارهەنارەکەم دیتەوە یەك دوو شتانی لێ دەخوازم.

چووە کن ئەحمەدی کە لەنێو باینجانەکان، باینجانی ڕەش و بریقەداری لێدەکردنەوەو لە بەرچنەکەی داویشتن.

- ئەگەر ئەو دارهەنارەمان دیتەوە ئەمن داوای شتێکی لێدەکەم.. .

ئەحمەد بێ ئەوەی سەرهەڵێنێ هەروا خەریکی باینجان لێکردنەوە بوو پرسی:

- چ شتێك؟.. .

- چ شتێك؟.. . بڕوانە مام ئەحمەد، ڕاوەستە با بۆت وەگێڕم. ئەمن لە گوڵەسوورەکانی دارە پیرۆزەکە دەخوازم. کە ئەو گوندەی دارسپیدارەکەی لێیە بیسوتێنێ و کابرای خاوەن ئۆتۆمبێلیش بکوژێ.

- بۆ چما ئەو چی لەگەڵ ئێوە کردووە.؟

- هەزار جنێوو سووکایەتی پێکردین. ئاشق عەلی ئاشقێکی حەقیقییە، تەنانەت جنێوی بە گۆرانی و سازەکەشیدا.

ئەگەر ئەو دارهەنارە ئەوی نەکوژێ.. . ئەوا ئەمن دەیکوژم.. .

ئەحمەد بەسەریدا نەڕاند:

- بۆ مەگەر ئەتۆ شێت بووی؟

حەمە چکۆل لەڕاوێژی قسەکەی وی ڕا بۆی دەرکەوت وەسەرگولآن پەڕیوە، بۆیە هەناسەیەکی هەڵکێشاو گوتی:

- بەگاڵتەم بوو، دەنا ئەمن ئەوکابرایەو ئەوگوندەی چۆن دەبینمەوە.. . ئەتۆ دەتوانی شوێنی ئەو دارەمان بۆوەبینی.؟

- ئێستا ئێوە چەند ڕۆژێك لێرە وەمێنن وپشووبدەن، ئەمنیش دەپرسم، بزانم داری وا هەیە یان نا، ئەوکاتی.. .

حەمەچکۆل گوتی:

- پرسیارمەکە، هەیە. چمادەکرێ دارێکی وا نەبێ؟ ئەوژنەی کە لەچیای دوڵدوولڕا هاتۆتە چوکوراوا بەئێمەی گوت.

- ئەگەر دارێکی وا هەبێ ئەمن حەتمەن شوێنەکەتان بۆ دەبینمەوە.

بیبەری سوورو بامیەو باینجانی بە بەنیەوە کردبوو، بەن بەن بەساباتەکەی هەڵواسیبوو. حەمە چکۆل بەدەوروبەری ساباتەکەدا دەگەڕاو هەموو شتێکی بە سەرنجەوە تەماشادەکرد، تەنانەت مێروولەو جڕوجانەوەریش.

لەو سەرەوە دەچووە ئەو سەری بێستانەکەو شووتی و کاڵەك و کولەکەو هارویێ و گوڵەتەماتەکانی بە وردییەوە دەپشکنی. پەپوولەی گەورەی شین و نارنجی و کەسك و سپی بەسەر بێستانەکەدا هەڵدەسووڕان.

شووتی گەورە گەورە لە پەنا بڕکەکان لەسەر خاکە کێڵدراوەکە مۆڵ ببوون.

حەمە چکۆل شەش هێلانەی باڵندەی لە تەنیشت یەکەوە دیتنەوە. هەر هێلانەیەك سێ هێلکەی خاڵداری تێدابوون.

بەلاّم نەدەزانرا باڵندەکان بۆ کوێ چوون. هێلانەکانیش نەیانتوانی سەرنجی ڕاکێشن. بۆ خۆشی نەیدەزانی بۆ واپەرێشانە. پەرێشانییەك کە وەگریانی دەخست و ئارام و ئۆقرەی لەبەر بڕیبوو و ڕزگاربوونی نەبوو. لەدوای ئەوە چۆن دەیتوانی تەماشای ڕوخساری ئەو ئاشق عەلییە بکا، ئەو ئاشقێکی حەقیقی بوو، چۆن دەیتوانی تەماشای ئەو حەمەدە زلەیەی بکا. چۆن دەیتوانی تەماشای ئەو هۆسۆکە شێتەو ئەو وسووە مردولەی بکا؟ لە هەموو شتێك، لەو نانەی کە دەیخوارد. لەو ئاوەی کە دەیخواردەوە. لەو پەپوولانە، لەو باڵندەو گیانلەبەرانە شەرمی دەکرد. نەیدەتوانی بگەڕێتەوەو تەماشای ئەو گوندەی بکا، کە دارسپیدارەکەی لێبوو.

ئەحمەد ئاگردانەکەی هەڵکرد. باینجان و تەماتەو کدوو بیبەرەکانی ورد کردو بامیەکانی سەروقوون کردن و پیازەکانی ئەنجنین و مەنجەڵە ڕەشەکەی لەسەر ئاورگەکە داناو ئاورەکەی خۆش کرد. ئەوانی دیکەش هەستانەسەرپێ. گەرمایەکە کەم ببۆوە. لەلای باشوورو لەسەر دەریای سپی، پارچە هەورەکان لێك خڕبوونەوەو لەخوارێش گێژەڵووکە بەرەو ئاسمان هەڵدەچوون. فێنکایەتی بەرە بەرە دەشتەکەی دادەگرت. ئاشق عەلی لەپێشەوەو لەدوای ویش هۆسۆك و حەمەدو وسوو چوونە نێو بێستانی. کاڵەك و شووتی و گوڵەکان هەموو شتێکیان بە سەرنجەوە تەماشاکرد. بەسەر سەریانەوە سێبەری هەورەکان بەرەو ڕۆژهەڵات تێدەکشان. لە مەرەزەجاڕەکەی بەرامبەریان سەدان لەك لەك لەسەریەك لاق بە چاوەڕوانییەوە ڕاوەستابوون. حەمە چکۆل لە جۆگاکە پەڕییەوەو بەرەو غاباتەکەی دەوروبەری باتلاغەکەی (ئاکچاساز) دەڕۆیشت.

هۆسۆك بە توڕەییەوە گوتی:

- ئەو توتکە سەگە بۆکوێ دەڕوا؟

حەمەد گوتی:

- بچێتە هەر جێگایەکی دەگەڕێتەوە.

ئاشق عەلی پێکەنینێکی تاڵی کردو گوتی:

- زۆر سەیر دێتە بەرچاو. بنیادەم بوونەوەرێکی پڕ لەنهێنییە. ئەگەر پێشتر پێیان گوتبام کوڕەکە ئەو حاڵ و وەزعەی هەیە باوەڕم نەدەکرد. ڕاستیان گوتووە، کە دەڵێن: (گندۆرە بە ڕەنگی نییە) ئەو بنیادەمە بوونەوەرێکی سەیرە.. .

حەمەد پرسی:

- بۆ حەمە چکۆل چییەتی؟

ئاشق عەلی بە نێوچاوان گرژییەوە گوتی:

- هیچی نییە، هیچی نییە، هیچی بەسەرنەهاتووە. بەڵام ئەمن پێم وایە وەزعی تەواو نییە، هاوڕێیان.

- بۆچی بەسەرهاتووە.؟

- ئەمن زۆر لەحاڵ و وەزعی نیگەرانم هۆسۆك. هەر لەدوای ئەو دێیەی کەسپیدارەکەی لێبوو.. .

هۆسۆك گوتی:

ئەمن هیچی لێ حاڵی نەبووم.
ئاشق عەلی بە توندییەوە گوتی:
- سەرەنجام لێی حاڵی دەبی.
لەناکاو گفتوگۆیان پچڕا. بەسەر پۆلە پەڕەسێلکەیەکی زۆر داکەوتن کە لەخواریٚ هەڵلاٚو هەنگامەیەکیان بەرپاکردبوو، کە هێندەی نەمابوو خۆیان دەسەرو چاوان بکوتن. هەتا ئێستا ئەوەندە پەڕەسێلکەیان بەیەکەوە نەدیتبوو و نەشیان بیستبوو.
پەڕەسێلکەکان بە تەنیشت یەکەوە بە هەر چوار دەوری کێڵگەکەدا دەسووڕانەوە. لەسەر بێستانەکە کۆدەبوونەوەو قیامەتێکیان بەرپادەکرد. ئاشق عەلی سەری سووڕمابوو لەوەی دەیدیت هەزاران پەڕەسێلکە وەکوگلۆڵە لێك خڕدەبوونەوەو بەبێ ئەوەی وێککەون لەو سەرەوە بۆ ئەو سەری دەخزین.. . لە دڵی خۆیدا دەیگوت: (چۆن ئاوا بەتەنیشت یەکەوە هەڵدەفڕن وێکناکەون؟) لەبن لێوانەوە گوتی:
-ئەوە حیکمەتی خودایە.
سەریان هەڵێنا گوتیان حەمە چکۆل گەڕاوەتەوەو خەریکە بەرەو لایان دێت.
-دەبێ دارهەناری سەر گردەکە وەبینین. چونکە حاڵ و وەزعی ئەو کوڕەی باش نییە. حاڵەتێکی ترسناکی هەیە.
شووتی و کاڵەکی کڕك گوڵەکانیان و جووچکە هەوێردە و ئەو جڕو جانەوەرەی بەسەر چڵەکانەوە بوون مارمێلکەی سەوز و ئەو خاکە ڕەشە کە وەکو بڕوێشی تەڕ کراو نەرم بوو. سەدان شووتی و کاڵەکی رووشە و ڕەش و زەرد لەسەر عەرزێ مۆڵ ببوون. . .
تا ئێوارەیەکی درەنگ بەنێو بێستانێدا گەڕان. کەمێك دوور لەساباتەکە جارجار هەندێك بڵێسە لەژێر قابڵەمەکە دەهاتنە دەرێ و پاشان دەچوونەوە ژوورێ. ئاشق عەلی گەڕایەوەو تەماشایەکی هاوڕێکانی کرد و گوتی:
-دەبێ بەیانی وەڕێ کەوین. ئەو بێستانەوانە بە هیچ شێوەیەك پێی خۆش نییە لێرە بڕۆین. . . ئەگەر ئەو هاوینەی لێرە وەمێنین و هیچ کارێکیش نەکەین بەستەزمانە لەخۆشیان شێت دەبێت.
حەمەد گووتی:
- ئێمەی کەوتۆتە بەر دڵی.
ئاشق عەلی پێکەنی:

- چۆن بتوانین خۆمان لەدەست ئەو پیاوە چاکەی رزگاربکەین. دەبێ بڵێین چی؟

هۆسۆك گوتی:

- دەبێ بڕۆین. ئێمە کارمان هەیە. دەبێ بەدوای دار هەنارەکەدا بگەڕێین.

حەمەد گووتی:

- وەدوای دار هەنارەکە. . .

هۆسۆك گووتی:

- دار هەنارەکە دەبێ لەو دەوروبەرانە بێت.

حەمەد:

- ئەو ژنەی خەڵکی چیای دووڵدووڵ بوو ئێرەی پێ نیشان داین. دیارە دەبێ لەو دەورانە بێت.

لەلای خوارێ ئاناوارزا و قەڵای دوملوو قەڵای یەیلان و لەلای سەرێش تۆپراك قەڵا و قەڵای حەمیدیە بەسەر دەشتە کاکی بەکاکییەکەیان دەڕوانی. دوای ماوەیەك حەمە چکۆل گەیشتە لایان. وسوو بەهیچ شێوەیە خۆی تێکەڵی قسەکانیان نەدەکرد و چاوە تێکچڕژاو و ڕیشە ڕەق و درێژەکەی خۆی دەخوراند و بیری دەکردەوە. لە ڕووخساریڕا دیار بوو نووقمی خەیاڵە. کەوتبووە جیهانی خۆی و کەس نەیدەزانی بیر لەچی دەکاتەوە. ئەوانی دیکە بەرەو ساباتەکە وەڕێ کەوتن و وسووش لەکاتێکدا هەروا ڕیشەکەی دەخوراند لە ناوەڕاستی کێڵگەکە بەجێ ما. سێبەرەکەی زۆر بەرەو لای رۆژهەڵات درێژبۆوە: (دارهەنارەکە زۆر بەرز بوو، بە بەرزی سوورە چنارێك. وەکو دارە گوێزە پیرۆزەکەی (دیکنلی) ئەستوور بوو، لك و پۆپەکانی هەر چوار دەوری گردەکەی داپۆشیبوو. کانییەك لەبنی هەڵدەقوڵی، کە ئاوەکەی وەقەدی درەختەکە دەکەوت و بەرز دەبۆوە. کەفێکی سپی نوورانی بە دەوروبەریدا دەپژا. تەواوی گردەکە لەژێر سێبەری درەختەکەدا بە تەواوی فێنك بوو. لەکاتێکدا دەوروبەری گردەکە لەژێر گەرمادا دەسووتا. لەبن دار هەنارەکە شنە بایەکی فێنکی لێدەهات. گوڵە وەنەوشە سەرتاسەری گردەکەی داپۆشیبوو. ڕاست لەبن درەختەکە بەردێکی مەڕمەڕی سپی لێدانرابوو. لەدیوێکی خەت و نیشانەیەکی سەیری لێبوو، دیوەکەی دیکەشی سەری ژنێکی لێهەڵکەنرابوو، چاوی گەورە و لێوی ئەستوور و پرچێکی درێژی هەبوو، کە لە ملی ئاڵابوو. زۆر جوان نەخشێنرابوو. لەگەڵ هەڵاتنی خۆردا یەك پارچە گوڵی هەنارەکە دەپشکووتن و ڕەنگە سوورەکەیان لە ئاوەکەدا ڕەنگی دەدایەوە. ئاوەکە دەڕۆیشت سەرتاسەری دەشتەکە پڕ

بوو لەگیای وشك و گوڵە هێرۆی پەمەیی و لاسکە گەنمی بریقەداری درواوەو شاخی شین و چۆمی جەیهان، وردە بەردی سپی کە لە دەوروبەری بڵاوبوونەوە، پۆلە دڕووی کێوی و قامیش و مەرەزجاڕی سەر سەوز لەڕەنگی گوڵە هەنارەکەدا نقووم دەبوون. ئەو سوورایییەی کە لە دارهەنارەکە بەدەشتەکەدا بڵاو دەبۆوە. لەحزەیەك لەسەرتاسەری دەشتەکەدا دەتروسکایەوەو پاشان دەبوو بەگلۆڵەیەك و بە شاخەکانی تووڕوسدا هەڵدەکشا و لەچاو ون دەبوون. ئەو دارە پیرۆز و بە شکۆیە لەمەککەی پیرۆزەوە هێنابوویان. کاتێك حەزرەتی عەلی هاتۆتە چوکوراواو شمشێرەکەی لەشاخی ئاناوارزادا، لەگەڵ یەکەم شمشێر کێوەکە دوو لەت بوو، سەری بەرەو لای ڕاست وەرسووڕاند و ئەو دار هەنارەی چاو پێکەوت. حەزرەت لە تەمەنی خۆیدا گوڵە هەناری ئاوا جوانی نەدیتبوو، نە داری ئاوا سەر سەوز و هەر گەلاَیەی بە جۆرێك دەدرەوشایەوە. چووە پەنا دارەکە کە نوقمی نووری سەوز بوو، پاشان دەستی بەسەر یەك بە یەکی گەلاَیەکاندا هێنا و گووتی: (ئەی داری پیرۆز. ئەتۆ بڕۆ سەر ئەو گردە بە ئەمری خودای گەورە ئەوێ جێگای تۆیە، لەوێ سەوز بە. لەوێ دەرمانی دەردەداران و ئومێدی بێ ئەومێدان بە. . .) دار هەنارەکەش چوو لەسەر گردەکە ڕاوەستا و ڕەگەکانی بەناخی ئەرزەکەدا بردە خوارێ و لەهەمان کاتدا لەژێرخاکەکە ئاوێکی ڕوون و زولاَڵ وەکو نوور هەڵڕژا و بەسەر وردە بەردەکاندا بڵاو بۆوە. هەرکەسێك لەو ئاوەی بخواتەوە نەخۆش و دەردەدار نابێ. تەنانەت تەپۆش ناتوانن نەك لەدرەختەکە، بەڵکو لەگردەکەش نزیك ببنەوە. . .

لەکاتێکدا تەپۆو مێشوولە لەزەوی و ئاسمان دەبارن. یەك تەپۆ، لەدارهەنارەکە هیچ، ناتوانن لەگردەکەش نزیك ببنەوە. مارو دووپشکە و مێروو جرِوجانەوەریش ناتوانن لەگردە نزیك ببنەوە. پیاو کوژو دزو زۆردارەکانیش ناتوانن لەگردەکان نزیك ببنەوە. هەرکەسێك سێ ڕۆژان لەبن ئەو دارەی بنوێ، وا ساغ دەبێتەوە دەڵێی تازە لەدایك بووە. پۆلە گوڵە وەنەوشەی شین لەلێواری ئاوەکە و لەسەر وردە بەردە سپییەکە. . . لە قوولاَیی ئاوەکەدا بریسکە و نوور لەسەر وردە بەردەکان هەڵدەقولێن. . . هەموو شەوێ کارمامزەکان بەبێ ئەوەی کەس چاوی پێیان کەوێ لە چیای ڕا دێنەخوارێ و دێنە بن دارهەنارەکە و لەدەوری خڕدەبنەوە و وەکو بڵێسەی ئاور تا لەچاوان ون دەبن هەڵدەسووڕێن. . . وسوو بەنێو مێگەلە کارمامزەکەدا ڕۆیشتەوە کن ساباتەکە. بۆنی خۆشی رۆنەکەرەی هەڵقرچاو، کە بەسەر پلاو برویشەکەیان دا کردبوو بۆنی تەماتە سوورکراوەکە، کە لەسەر ئاورەکە دەکولێ هاتە بەر لووتی ڕوخساری وسوو نوقمی خەون و خەیاڵ ببوو و گەنج ببۆوە.

هۆسۆك گووتی:

- چیتە وسوو؟ نێوچەوانت گەشە چی ڕووی داوە؟

ئاشق عەلی پێکەنی و گووتی:

- بۆنی پلاو برۆیشی بۆهاتووە بۆ دەتەوێ چ رووب دا؟

وسوو:

- بالێرە بڕۆین. بڕۆین و ئەو دارهەنارەی وەبینین.

ئاشق عەلی گووتی:

- زۆر باشە، دەڕۆین بەلاَم درەختەکە لەکوێیە؟ جێگاکەمان پێ نیشان بدە تا بڕۆین وەیبینین.

حەمەد گووتی:

- جێگاکەی ئەحمەدی بێستاوانەوان پێی دەزانێ، ئەو پێمان دەڵێت.

ئەحمەد گووتی:

- ئەمن پێی نازانم. بەلاَم بەیانی (مام حەسەن) دێتە ئێرە، ئەو کەسێکە لەو چوکوراوایەی هەرچی دارو گوڵ و گیا و ڕەگ هەیە دەیناسێت. هەرچی ئاوی شیفابەخش و هەرچی ئەشکەوت و جڕوجانەوەر و باڵندە هەیە دەیناسێت.

ئاشق عەلی گووتی:

- کەواتە بڵێ لوقمانی حەکیمی ئەو زەمانەیە.

- پەنجا ساڵە گیای شیفابەخش کۆدەکاتەوە. ڕاست پەنجا ساڵە. . . ئەو هەموو کێو و بەندەنانە، چیاکانی تورووس، ئەو خوارە لای کێوی نوور، دۆڵ بەدۆڵ و بەرد بەبەرد و کانی بە کانی شارەزایە. لە لوقمانی حەکیمیش زیرەکترە، زوڵمێ لەکەس ناکات. بەلاَم ئەویش وەکو لوقمانی حەکیم بە دوای دەرمانی مەرگدا دەگەڕێت. هەر پانزە ڕۆژان جارێکی یان مانگی جارێکی دێت و سەرم لێدەدات. لەنێو بێستانی گوڵێکی سووری لاسك بڵندی لێ دەڕوێ دەڵێی چرایە دایسێ. مام حەسەن بۆ چنینی ئەو گوڵەی دێتە ئێرە کاتێك ئەو گوڵەی نابینێ، ئەو کات وەرەو تەماشای روخساری مام حەسەنی بکە یەك پارچە غەم و پەژارەیە.

ئاشق عەلی گووتی:

- زۆر ڕاستە، قەدری گوڵ هەر مێش هەنگوینە دەیزانێ، نەك هەموو مێشێك.

- ئێستا وەرە ئەو گوڵەی ببینە لێرەیە. بڕوانە گەورە بووە و هەڵکشیوە. کاتێ مام حەسەن چاوی پێکەوێ لەخۆشیان شێت دەبێ و لەپێستی خۆیدا جێی نابێتەوە. بەو سن و ساڵەی خۆیەوە بە دەوری گوڵەکەدا هەڵدەسوڕێت، سەما دەکا و پێدەکەنێ. ئەگەر سبەینێ نەیەت حەتمەن دوو سبەی دێت. کاتی پشکووتنی گوڵەکە، تەنانەت کاتژمێر و چرکەکەشی دەزانێت.

- زۆر ڕاستە ئەوانە دەیزانن.

- ئەگەر لەو دەشتەی یا لەو سەرەوەی لە چیاکانی توڕووس، یان لەو خوارەی لەلای کێوی نوور، یان لەو لایەی لەلای کێوی گاور، یا لەو دەریا شینە و لەژێر ئەو هەورە سپیانە کە لەو دوورەی کۆبوونەوەو بەرەو ئێرە دێن. یان لەهەر گوند و لەبن هەر بەردێك و لەسەر هەر کانییەکی ئەو دارەی، کە ئێوە باسی دەکەن هەبێت، شوێنەکەی مام حەسەن پێی دەزانێت.

ئاشق عەلی گووتی:

- ڕاستە پێی دەزانێت .

- بۆیە دەبێت هەتا ئەو دێت ئێوە لێرە وەمێنن.

- ئاخ، خۆزگە لێرە کارێکمان دەست دەکەوت. . .

ئەحمەدی بێستانەوان گوتی:

- بریا دەست کەوتبایە. بەڵام لێی نییە. لەو وەرزەیدا لە بێستانی چ کارێك پەیدا دەبێت. تەنها ڕنینەوەی شووتی و کاڵەکە. ئەویش بە شەش کەسان هەتا نیوەڕۆ خەلاس دەبێت، سەرەڕای ئەوەش پارەشم نییە کرێکاری پێ بگرم ئەمن بۆ خۆم لێرە. . .

تەواوی نەکردو گوتی:

- فەرموون بۆ سەر سفرەی.

چێشتەکە لە چێشتی نیوەڕۆ بەتامتر بوو. کوێستانییەکان دووبارە هێرشیان بردەوە سەر سفرەی.

دوای نان خواردن ئەحمەد ئەو شووتی و کاڵەکانەی لێی کردبوونەوە و لە چاڵاوەکەی هاویشتبوون تا فێنك ببنەوە، هێنانییە دەرێ و قاشی کردن. شووتییەکان توورت و وەکو خوێن سوور بوون. کاڵەکەکانیش وەکو رۆژێ زەرد بوون.

لای نوێژی شێوان ئەحمەد گووتی:

- ئێمە لێرە لەدەستی تەپۆیان ناتوانین بنوین.

ئاشق عەلی پرسی:

- چی بکەین؟

هۆسۆك گووتی:

- ئاوری دەکەینەوە. ئێمە هەمیشە ئاور دەکەینەوەو لە پەنا دووکەڵەکەی دەنووین.

- چما بەم شێوەیە لەدەست تەپۆیان رزگارتان دەبێت؟

ئەحمەد بەخۆشحاڵییەوە پێکەنی و گوتی:

- ئەمن پەردە کوللەیەکی گەورەم هەیە. لێرە لەناو پەردە کوللەکەدا.. . چەند رۆژان بتانەوێ دەتوانن چاوەڕوانی مام حەسەنی بن. بڕوانن گوڵە سوورەکەی گەورە بووە. ئەو هەر چونێك بێت دەزانیێ،کە گوڵەکەی گەورە بووەو هەر لەگەڵ پشکووتنی پەیدا دەبێت. نەزەرکردەیە بۆ دەردی ئێوەش دەرمان پەیدا دەکات.

حەمە چکۆل گوتی:

- ڕاستە.

ڕۆژ ئاوابوو شەوداهات. تەپۆ وەکو پەڵەهەور هێرشیان کردنەسەر.

بێستانەوان گوتی:

- پەردەکوللە.

وسوو گوتی:

- کوڕە کونی دەکەن. درێشوکەیان وەکو نێزە تیژە.

حەمەد بەپێکەنینەوە گوتی:

- ئێسکیان هەیە.

ئاشق عەلی گوتی:

- پڵنگی تورووس و تەپۆی چوکوراوا.

هۆسۆك گوتی:

- ئەوە لەویش خەراپترە.

پەردەکوللەکانیان لەسەر ساباتەکە هێناخوارێ. پەردە کوللەکە لەڕاستیدا زۆر گەورەبوو، هەموو جێی خۆیان کردەوە. لەدەرێ تەپۆ وزەوزیان دەکردو وەکو هەور هەر چوار دەوری پەردەکوللەکەیان گرتبوو.

-ئێستا ئەگەر لەدەرێ ئەسپێك، گایەك، گورگێك، یان پڵنگێکی لێبێ. تەپۆ تەواوی لەشیان داپۆشیوەو شەلاڵی خوێنیان کردووە.

لەبەرئەوەی سەریان وەسەر باقە گیایان کردبوو، لەژێر گەرمایەکی توندا بەبێ دەنگی خەویان لێکەوت.

لێرە لەنێو بێستانەکە ڕۆژیان تێدەپەڕاندو چاوەڕوانی حەسەنی گیاناسیان دەکرد.

ئەحمەدی بێستانەوانیش لەخۆشی میوانەکانی گەلێك دڵشادبوو. لەترسی ئەوەی کە حەسەنی گیاناس پەیدابێ ومیوانەکانی دەڕۆن، نەیدەتوانی تەماشای لای (ئەلی کەسیك) ی ئاناوارزا بکاو لەهاتنی ئاگاداربێ.

وسوو سێ ڕۆژان لەسەریەك لای نیوەڕۆیە نۆبەتێی دەهاتێ. وەك شێتان لە گەرمان سووتاو لەسەرمان چۆقەچۆقی هاتێ و ددانی لەچیڕەوە دەبردن. ئەحمەدی بێستانەوان کە لە هاتنی وان گەلێك خۆش حاڵ بوو، لەو سێ ڕۆژانە لەهیچ هەوڵ و کۆشێك دریغی نەکرد. حازربوو لەپێناوی وسوویدا گیانی خۆیشی بەخت بکا. (ئەی بریا لەو بێستانەی بۆ ئەو کوێستانیانە کارێك پەیدادەبوو، ئەوکاتی هەتا پایزێ لێرە کاریان دەکردو پاشان بە گیرفانی پڕەوە دەگەڕانەوە گوندەکەیان.. .)

لە ماوەی ئەو سێ ڕۆژەدا ئەحمەدی بێستانەوان لە هەموو نهێنییەکی ژیانیان حاڵی ببوو. لە قوربانیکردنی گا زەرد. لە فرۆشتنی بزنەکورێ، لە بەکەم گرتن و گوێ پێنەدانی ئاغاژنێ. لە هێزی بێ حەددو بێسنووری دارهەناری سەرگردەکە.. .

پاشانیش هەموو ڕۆژێ کە ڕۆژ ئاوادەبوو، ئاشق عەلی بەسەر سازەکەیدا شۆڕدەبۆوەو بەودەنگە بەسۆزەی کەتا قولایی ناخی بنیادەم دەچووە خوارێ و وای ئینسان دەهەژاند، دەتگوت نۆبەتێی لێیە، تێی هەڵدەکرد. لەبارەی چوکوراواو ئینسانە زۆردارەکان و هێرشی بێ ئامانی تەپۆو ئەو گەرمایەی کە ئێسکی لەشی بنیادەمی دەتواندەوە، گۆرانی وای دەگوت کەس نەیبیستبوو، چاویشی هەر لەڕێی (ئەلی کەسیك) بوو، داخوا کەنگێ حەسەنی گیاناس پەیدادەبێ.

سیوادی دابوو، لوتکە چیای گاور بەرە بەرە ڕووناك دەبۆوە. سەرتاپای کێوی دووڵدووڵ یەك پارچە لەلافاوی نووردا نقوم ببوو، مژێکی خۆڵەمێشی مەیلەو سووری لێ هەڵدەستا. لەو بەینەدا حەسەنی گیاناس بە توربێنێکی گەورەوە کە بە کۆڵێی دادابوو، هاواری دەکرد: (

ئەحمەد.. . ئەحمەد.. کوڕم ئەحمەدی بێستانەوان) لەپشت پۆلە دڕوییەکەوە دەرکەوت. ئەحمەد ڕەنگی ڕوخساری سپی هەڵگەڕاو بەنووزە نووزەوە گوتی:

-هات، ئەواهات، حەسەنی گیاناس.

هەموویان هەر یەکەو لەلایەکەوە بەخۆشحاڵییەوە بەرەو پیری چوون. حەسەنی گیاناس پیاوێکی باریك و ڕەقەڵەبوو، کەمێك کۆم ببۆوەو بە هەنگاوی درێژ دەهاتە پێش و لە چاوتروکانێکدا خۆی گەیاندنێ.

ڕیشە تەنك و سپی و بێگەردەکەی دەگەیشتە سەرسنگی و دەبریسکایەوە. دەم و چاوو ملی پڕگنج و لۆنج بوون دەتگوت تەونی جاڵجاڵۆکەیە. چاوە سەوزو بە قووڵداچووەکانی وەکو دووخاڵی نور دەچوون. بێ پسانەوە بەهەموو ڕوخسارییەوە پێدەکەنی. هەر کەسێك چاوی پێدەکەوت وای دەزانی ئەو دنیایە هیچ خەم و خەفەتێکی تێدا نییە.

- گوڵەکانی من پشکووتوون. وەکو گڕی ئاگرن! لەکاتی خۆیدا هاتووم. من کاتەکەی دەزانم. ئەمن دەزانم لەو دنیایەیدا چ گوڵێك لەکوێ و لەچ کاتێکدا دەپشکوێن.. . باب و باپیرم و بابە گەورەشم دەیانزانی. خوداوەند وەچەی ئێمەی بۆیە خولقاندووە، کە لوقمانی حەکیمی هەمووگوڵەکان بین. هەمووگوڵ و گیاو درەخت و هەموو باڵندەو پێڕۆیەك.. . لەو دنیایەیدا هەر کەسەو هونەرێکی هەیە. هونەری ئێمەش ئەوەیە.

ئەو حەسەنی گیاناسە کە لەوەچەی لوقمانی حەکیمەو شانازیشی پێوەدەکا، هەتا ئێستا نەماڵی کەسی خواردووەو نە نانی کەسیشی بڕیوە، نە زوڵمی لەکەس کردووەو نە سووکایەتیشی بە هیچ کەسێك کردووە. کاری ئەو بەرەبابەی لەزەمانی زۆر کۆنەوە هەر ئەوەبووە، لەو توڕووسە پان و بەرینە گیایان خڕکردۆتەوەو دەرمانی دەردەدارانیان لێ درووست کردووە.

حەسەنی گیاناس لە هەر شوێنێك و لەگەڵ هەرکەسێك بەرەو ڕوو بێ، دۆستانە خۆی نیشان دەداو تاریفی کارەکەی خۆی دەکات. حەسەن زۆر لەوکارەی خۆی ڕازییە.

کاتێك لەگەڵ ئەو پێنج کەسە ڕووبەڕووبوو، ئەوەندە خۆشحاڵ بوو، دەست بەجێ باسی پەنجاساڵەی کاری خۆی لەگوڵ و گیاکۆکردنەوە دەست پێکرد. ئەو لوقمانی سەردەمە، زمانی باڵندەو مێروولەو جڕوجانەوەرو زمانی گیاو درەخت و تەواوی گوڵەکان دەزانێ. هەروەها زمانی شاخ و زمانی ئاوو باو هەورانیش دەزانێ.

گوڵە سوورەکە، کەوەکو گڕی ئاگربوو، لێیکردەوەو هات. شەپۆلی شادی تەواوی لەشی داگرتبوو.

-تەماشای ئەو گوڵەی کەن. ئەو گوڵە سوورە لە شەوی تاریك و ئەنگوستەچاودا، وەکو پارچەیەك ئاگر دایسێ. ڕۆژەڕێیەك تروسکاییەکەی دەبینی. ئەو گوڵەی دەبینن خوا دەزانێ چەند کەسان لە دەردەداری و نەخۆشی ڕزگاردەکات.

ئەو گوڵەی کە دەیبینن.. . . .

ئاشق عەلی هێدی هێدی لەو پیاوەی کە نوقمی شادی بوو، لێی نزیك کەوتەوەو سەرەنجام لە پەنای ڕاوەستاو بەدەنگێکی نوساوەوە گوتی:

-مام حەسەن زۆر لەمێژە چاوەڕوانی تۆین. زۆر شوکر بۆ خوا کە هاتی.

چاوە پڕشنگدارەکانی بریسکانەوەو گوتی:

-بەڵێ سەرەنجام ئەوا هاتین. ئێوە پێویستیتان بە داوو دەرمانە.؟

ئاشق عەلی غیرەتی بزووت و گوتی:

- بەڵێ.

حەسەنی گیاناس پێکەنی و گوتی:

-دە بڵێ.

ئاشق عەلی دوای ئەوەی یەك دوو جار تفی زاری قووت دایەوە، دەتگوت دەیەوێ خۆی بۆ سازلێدان و گۆرانی گوتن ئامادە دەکات، خۆی کۆکردەوەو گوتی:

-گۆیا لێرە لەسەرگردێك دارهەنارێك هەیە.

بێدەنگ بوو. حەسەنی گیاناس برووسکە پۆلاینەکەی چاوانی تێوەبڕی و نێوچاوانی تێك ناو چاوەڕوان ما.

ئاشق عەلی دەتگوت دەترسێ وشەیەك لە زاری دەرپەڕێ، بەپەلە درێژەی پێدا:

-ئەو درەختە دەرمانی گرانەتاو نۆبەتێیانە. دەمانەوێ وسووی بەرینە وێ. ئەو وسووەی کە دەیبینی. بەدەست وسووی نیشان دا.

-نۆبەتێ بڕستی لێبڕیوە. ئەگەر ئەو دار هەنارەی نەبینینەوە وسوو دەمرێ.. .

حەمەد خۆی دە نێو قسەکانی هاویشت و گوتی:

-دەمرێ.. . بەداخەوە! وسوو پیاوێکی زۆر باشە. خۆزگە بتوانین درەختەکە وەبینین.

حەسەنی گیاناس پرسی:

-ئێوە باسی چی دەکەن؟
-دەڵێن تەنیا ئەتۆ بە شوێنەکەی دەزانی. لە خاکی چوکوراواو کێوەکانی تورووسدا، کەسێك نییە وەکو تۆ،کە جێگای درەختەکان پێبزانێت.
دەماری ئەو پیاوە لەخۆڕازی بووەیان دیتبۆوە، بۆیە پێیان لێدەچەقاند:
-ئەتۆ ڕەگی هەموو گیایەکی دەناسی و زمانەکەشی دەزانی، ئەتۆ تەنانەت لەهاتووچۆی مێروانیش سەردەردەکەی.
-ئەمن نازانم ئێوە باسی چی دەکەن؟
-تەنیا ئەتۆ دەزانی مام حەسەن، حاڵ و وەزعی ئێمە خراپە. ئەگەر ئەو دارەی نەبینینەوە لەبەین دەچین.
ئامان مام حەسەن، تەنیا ئەتۆ دەزانی شوێنی ئەودارەمان پێبڵێی.. .
-ئێمە جیا لەودارهەنارە، هیچ هیواو ئومێدێکی دیکەمان نییە.
-وسوو نەخۆشە.
-ئێمەش پەرێشان و لێقەوماوین.
-دوو سێ مانگە لەو چوکوراوایەی سەرگەردانین. دەستەوەستان بووین.
-دەستەوەستان بووین و کاریشمان دەستنەکەوت.
-ئەگەر ئەو دارەی وەبینین و شەوێکی لێی میوان بین، لە هەموو خەم و خەفەتێك نەجاتمان دەبێت.
-کێ ئەوێی پێگووتوون.؟
-هەموو کەس! لەچوکوراوا هەموو کەس دەربارەی ئەو درەختە قسەی لەگەڵ کردووین.
-بە ئێمەیان گوتووە ئەگەر ئەو درەختەی نەبیننەوە، ڕزگاربوونتان مەحاڵە.
-چ کەسێك پێی گوتن؟
-ئەو ژنەی کەخەڵکی چیای دووڵدووڵەو لەو گوندە پڕ لە درەختە دەژی.
-گوتی تەنیا ئەو دارە دەتوانێ یارمەتیتان بدات.
-ئەگەر هەرکەسێك لەو چووکوراوایەی لەبن ئەو دارەی نەنوێ، نەجات بوونی نییە.
حەسەنی گیاناس بە ڕووخۆشی و دڵسۆزییەوە تەماشایەکی کردن و پێکەنی و بە دڵنیاییەوە گوتی:
-لە چوکوراوا درەختێکی ئاوا پیرۆزی لێ نییە.

پاشان هەناسەیەکی هەڵکێشاو گوتی:
-ئاخ بریا لێی بایە.
ئاشق عەلی بە ڕاوێژێکی پتەوەوە گوتی:
-لێیەتی. لێیەتی.؟
حەمەد:
-لێیەتی.؟
وسوو:
-لێی هەیە!
هۆسۆك:
-ناکرێ لێی نەبێ. ئەتۆ بە جێگاکەی نازانی و دەڵێی درەختێکی ئاوا وجودی نییە. !
حەسەنی گیاناس بە کەللە ڕەقییەوە گوتی:
-لێی نییە. ئەگەر درەختێکی ئاوا هەبایە، حەتمەن بە جێگاکەیم دەزانی.
ئاشق عەلی:
-پێی نازانی.
هۆسۆك نەڕاندی:
-پێی نازانی.
حەسەنی گیاناسیش هەڵچووبوو نەڕاندی:
-شارەزام.
ئاشق عەلی بە توڕەییەوە گوتی:
-ئەگەر شارەزای دە پێمان بڵێ.
-درەختێکی بەو ناوو نیشانە نییە. دەنا ئەمن پێم دەزانی.
-هەیە.
ئەحمەدی بێستانەوان کەوتە نێوانیان و هێوری کردنەوەو هێنانییە بن سێبەرێ. ئەو شووتیانەی کە لە چاڵەکە دەری هێنابوون، لەپێشی دانان. دنیا بەرە بەرە ڕووناك دەبوو.
-فەرموون. !
دەستیان کرد بە شووتی خواردن. حەسەنی گیاناس، کە کەمێك هێوربووەوە گوتی:

-هەبوو. لەچوکوراوا درەختی زۆر پیرۆزی لێ بوون. لێرەڕا تا دەگاتە دەریا پڕبوو لە درەختی هەنار. لەسەرەتای هاوینێ گوڵە سوورەکان دەپشکووتن. خاکەکە لێرەوە تا(ئایاس) وەکو دەریایەکی سوور شەپۆلی دەدا. ئەو ڕەش مارانەی کە دەتگوت ئاسنی سوورەوە بوون، لەژێر دارهەنارە پڕ لە گوڵەکاندا جووت دەبوون. تازە لەو دەشتە دارێکی بە پێوەی لێنەماوە. هەموویان لەڕەگ و ڕیشەوە هەڵکەندن. ئێستا نە دارهەناری لێ ماوە، نە داربەڕوو نە سنەوبەرو نە تەماتە کێویلە. ئەو دەشتە هیچ شتێکی پیرۆزی لێنەماوە، تا دارهەنارە پیرۆزەکەی لێ مابێ. لەڕاستیدا لە پێشداش دارهەنارێکی بەو شێوەیەی هەر لێنەبووە.

هەموو شتێکی چاك و جوان و هەموو شتێکی ئینسانی کە هەبوو، بارگەوبنەی پێچایەوەو ڕۆیشت.

ئەگەر درەختێکی بەو شێوەیەی لێ بایە، زۆر لەمێژبوو ڕەگ و گەڵاو لکەکانی خۆی خڕدەکردەوەو لێرە دەڕۆیشت و دەچووە جێگایەکی دیکە. درەختێکی بەو جۆرەی ئێوە دەیڵێن لێی نییە. ئەگەر لێشی بێت ناتوانێت ببێتە دەرمانی دەردەداران. ناتوانێ کارێك بۆ ئێوە بکات.

ئاشق عەلی بە توڕەییەوە گوتی:

-ئەو دارە هەیە.

حەمەد گوتی:

-دەردی ئێمەش دەرمان دەکات.

وسوو گوتی:

-هیچ چارەیەکی دیکەمان نییە.

-ئەگەر ئەو دارە نەمابێ ماڵ وێران دەبین.

ئاشق عەلی لەشوێنی خۆی دەرپەڕی و گوتی:

-یاڵڵا هەستن، دەرمانی ڕێیە ڕۆیشتنە. ئێمە بۆ خۆمان ئەو دارهەنارەی دەبینینەوە.

-شکی تێدا نییە ئەو دارهەنارە نەبێ.. . .

-لەسەر ئەو گردەی.. .

-لەسەر ئەو گردەی.. .

-بە گوڵی سوورەوە.

-ڕۆژە ڕێیەك گوڵە سوورەکانی وەکو ئاور دایسێن.. . .
-چۆن دەکرێ ئەو ژنەی کەخەڵکی دووڵدووڵە درۆمان لەگەڵ بکات.؟
-یان ئەو هەموو خەڵکی گەرمێن و کوێستانێ درۆمان لەگەڵ بکەن.؟
-دە پێم بڵێ چ قازانجێك لەو درۆیانەیان دەکەن.؟
-ئێمە ئەو دارەی دەبینینەوە.. .
-ئەو دارەی دەبینینەوەو بە ئامانجی خۆمان دەگەین.
لەگەڵ ئەوەی تووڕەش بوون بە ئەحمەدی بێستانەوانیان گوت:
-خواحافیز برا باشەکەمان.
-ئەو چاکەیەی تۆ لەگەڵ ئێمەت کرد، تەنانەت بابیشمان لەگەڵی نەکردووین.
-دنیا لە شەرافەتی ئەو ئینسانە باشانەیە کە خەرانابێ.
-خواحافیز.. .
خێرا بەنێو گژوگیاو چقڵە دڕکاوییەکاندا تێپەڕین، کە تا پشتێندێیان دەهاتن. بەرەو ڕۆژهەڵات و ڕووەو ئاناوارزا وەرێکەوتن. ئەحمەدی بێستانەوان تا ئەوکاتەی لە چاوان ونبوون لەسەر پێیان ڕاوەستاو بەرێیکردن.
پاشان بەخەمناکی و پەرێشانییەوە هات و لە پەنا حەسەنی گیاناس هەڵتروشکاو گوتی:
-ڕۆیشتن! ئاخ مخابن کارێکم پێشك نەهات بۆیان و بۆ خۆیشم کارم نەبوو بیاندەمێ.
حەسەنی گیاناس:
-بەستەزمانانە، لەهەموو لاوە تێماون. ئەو دارهەنارە.. . .
ئەحمەدی بێستانەوان بە دەستەپاچەییەوە قسەکەی پێبڕی و گوتی:
-دەیبیننەوە، حەتمەن ئەو دارهەنارەی دەبیننەوە، دەنا چۆن دەتوانن بە دەستی بەتاڵەوە بچنەوە ماڵێ.
حەسەنی گیاناس لە نیگەرانی ئەحمەدی، ئەویش نەرم ببوو گوتی:
-خوا دەزانێ. لەوانەشە وەیبینن. بنیادەم موجیزەی زۆری لەبن سەری دایە.
بێستانەوان گوتی:
-موجیزەی زۆر.. . .
تازە زەردە لەسەرانی دابوو، کە گەیشتنە چۆمی (ساوروون) ئاوەکەی زۆر کەم ببوو، هەر بەقەدەر جۆگایەك دەبوو.

لەسەرچۆمەکە وەکو لەجۆگایەك بپەڕنەوە بازیان دا. کەمێك لەسەرووی خۆیان دێیەك بە خانووی لە خشت دروستکراو وەدەرکەوت.

هۆسۆك پێشنیاریکرد:

-با بڕۆین سەرێك لەو گوندەی بدەین.

ئاشق عەلی بەکەللە شەقییەوە گوتی:

-نا نابیَ. هەتا دارهەنارەکە نەبینینەوە ناچینە هیچ گوندێك.

هۆسۆك بەناڕەحەتییەوە گوتی:

-ئەگەر نەچینە گوندان لەکوێڕا بزانین شوێنی دارهەنارەکە لەکوێیە.؟

حەمەد گوتی:

-دەیبینینەوە.

گەیشتنە سەرجادە، خۆڵەکە تا گوێزینگیان دەهات. هێشتا هەتاو داغی نەکردبوو. ئەو خۆڵەی دەچووە نێو کاڵەکانیان سارد بووو لاقی فێنك دەکردنەوە. لە بەرامبەریان تراکتۆرێکی ڕەنگ نارنجی دەرکەوت.

بە هێواشی بەرەو ڕوویان دەهات. کاتێك تراکتۆرەکە گەیشتە لایان بەر جادەبوون و ڕاوەستان.

ڕەنگی کلاَو گەرگەڕییەکەی شۆفیرەکەش نارنجی بوو. شۆفێرەکە، کە گەیشتە لایان تراکتۆرەکەی ڕاگرت و گوتی:

-سلاَو کرێکارینە. حەتمەن لە کارەکەتان بوونەتەوەو دەتانەویَ بگەڕێنەوە.

هۆسۆك ولاَمی دایەوە:

-دەمانەویَ بگەڕێینەوە.

چاوە ڕەشە گەورەکانی شۆفیرەکە خەم دایگرت:

-مخابن، ئەوساڵ لە چوکوراوا کار دەست نەکەوت. لەمەودواش دەستکەوتنی کار زۆر دژوارە.

هۆسۆك گوتی:

-زۆر دژوارە.

ئەو کاتەی شۆفیرەکە دەیویست تراکتۆرەکە لێبخوڕیَ، ئاشق عەلی گوتی:

-ڕاوەستە.

شۆفیرەکە تەماشایەکی کردو گوتی:

تۆ خۆشخوانی؟ زۆر باشە فەرموو ئاشق دەتەوێ چی بپرسی؟

ئاشق گوتی:

-بەڵێ، دەمەویست بپرسم جێگای ئەو دارهەنارەی لەسەرگردە سپییەکەیە لەکوێیە؟

ڕوخسارە گەنم ڕەنگ و چەناگە قووڵەکەی لاوە شۆفێرەکە تێکچوو، چاوەکانی وێکهێنان و ماوەیەك لەگژ فکران ڕاچوو، سەرەنجام گوتی:

-ئەمن نە ئەوگردەم دیتووەو نە ئاگاشم لەو جۆرە دارەی هەیە. دەبێ بمبووری.

تراکتۆرەکەی لێخوڕی و ڕۆیشت.

هۆسۆك لەپڕ وەکو شێتان تووڕەبوو ونەڕاندی:

-ئاخر پیاو شوێنی دارێکی ئاوا لە منداڵێکی وا دەپرسێ؟.. . .

حەمەد قسەکەی بۆ سەلماند:

-شوێنی دارهەنارێکی ئاوا.. . ئەویش لە مێردمنداڵێك.. . .

وسووش تووڕەبوو:

-ئەو شۆفێرە چۆن بزانێ! هێشتا منداڵە. ئەویش لە منداڵێکی ئاوا دەپرسێ.؟

حەمە چکۆل بێدەنگ بوو. لە بیرێکی قووڵدابوو. لە ڕوخساریدا هیچ شتێك نەدەخوێندرایەوە. ڕوخسای هیچ شتێکی نیشان نەدەدا.

ئاشق عەلی قسەکانی ئەوانی سەلماندو گوتی:

-ئەو کەسەی کە دەبوو پرسیاری لێبکەین، نەمانتوانی بە باشی هەڵی بژێرین. بەلاّم لە هەیکەلی ڕا وا دەردەکەوت کە کەسێکی باش بێت. ئەگەر شوێنی دارهەنارەکەی پێزانی با حەتمەن پێیدەگوتین.

هۆسۆك نەڕاندی:

-حەتمەن پێی نەدەزانی.

بە جادەیدا ئەسپ سوایێك تێپەڕی، پاشانیش داشقەیەك.. . سێ پیرەمێرد لەسەری سواربوون. بەدوای ئەوانیشدا ئۆتۆمبێلێك تێپەڕی، کە تەواوی لەشیانی لە تۆزێدا غەرق کرد. دوای ئەوانیش پیاوێکی تەقریبەن چل ساڵە، کە کلاّوێکی حەسیری لەسەرنابوو و کەواو پانتۆلێکی شینی تاریکی لەبەردابوو و پێلاّوێکی سپی لەپێدابوو، بە نارەنار بە خێرایی بە تەنیشتیاندا تێپەڕی. هیچیان ئەو کابرایەیان وەبەر دڵی نەکەوت.

لەو بارەوە پرسیاریان لە هیچ کەسێك نەکرد.
نیوەڕۆ هات، هەوا گەرم داهات. بە بێدەنگی بەرەو لای کێڵگەیەك لێهالاّن و خۆیان گەیاندە کەنار چۆمی ساوروون، چوون لەژێر کەنداڵێکی چۆمەکە دانیشتن. بووخچە نانەکەیان کردەوە، کە ئەحمەدی بێستانەوان بۆی پڕ کردبوون لە خواردەمەنی. ئاوی ساوروون مەیلەو زەردبوو، وەکو ئاوی حەمام گەرم بوو. هەرچۆنێك بوو لێیان خواردەوە، هەر لەوێ لێی درێژبوون، تا ڕۆژبا هەڵی کرد لێی نووستن.
لەپێشدا ئاشق عەلی وەخەبەر هات و دانیشت. لەدوای ئەویش ئەوانی دیکە هەستان. ماوەیەك هەروا بەبێ جووڵە تەماشای یەکتریان کرد. نەیاندەزانی چی بکەن. لەناکاو ڕوخساری ئاشق عەلی کرایەوە، لەبەرامبەریان پیاوێکی دیت ،کە خەرمانەکەی بەبادەکرد:
-تەماشاکەن. واکابرایەك خەرمانەکەی بەبا دەکا.
ئەوانی دیکەش تەماشایان کردو خۆشحاڵ بوون. بەبێ ئەوەی قسەیەك بکەن ئاشق عەلی لەپێشداو ئەوانی دیکەش بەدوایدا بەرەو لای کابرا وەڕێکەوتن.
-ماندوونەبی کاکە.
کابرا خۆشحاڵ بوو.
-سەلام بەخێربێن. فەرموون. کوێرە چت دەوێ دووچاوی ساغ. دەزانن خەرمان بەبا کەن.؟
ئاشق عەلی گوتی:
-دەزانین. بۆ هەموومان شەنەت هەیە.؟
-شەش شەنەی لێیە. قەراربوو کوڕەکان بێن بەلاّم شەوی ڕابردوو لەئاوایی شەڕو هەرا دروست بوو. دوو کەس بریندرابوون.
-ئیشاڵلاّ خێردەبێ.
کابرا گوتی:
-ئەمن ناوم ڕەسووڵە.
ئەوانی دیکەش ناوی خۆیان پێگوت.
-فەرموون ئەوەش شەنەکان، هەر کەسەو شەنەیەکی بەدڵی خۆی دەست داتێ.
حەمە چکۆل لە شوێنی خۆی ڕەق ڕامابوو.
هۆسۆك گوتی:
-ئەوە منداڵە، تا ئێستا فێری خەرمان بەباکردن نەبووە.

گەڕایەوە لای حەمە چکۆل:

-حەمەد ئەتۆ بڕۆ لەبن سێبەری ئەو داشقەیە دانیشە.

کوڕە بێ ئەوەی قسەیەك بکات چوو پاڵی وە تایەکانی داو لێی دانیشت.

کەمێك ئەولاتر، لەسەر چۆمی گیا وشترخۆرەی شین گوڵیان دەرکردبوو، بە ڕۆژبا دەلارانەوە.

کوڕەکان دەستیان کرد بە خەرمان بەباکردن و تا ئێوارەیەکی درەنگ جێخوونەکەیان سوورکرد. ڕەسووڵ هەر یەکەو پارەی خۆی دانێ وگوتی:

-زۆر سوپاس. خوا ئاگادارتان بێت براینە. نە جاتودام. ئەمن بە سێ ڕۆژانیش نەمدەتوانی لێوەبم و تا ئەوکاتیش تەپۆ کەوڵیان دەکردم. ئێستاش هەتا نانی نەخۆن نایەڵم بچنە هیچ کوێ.

ئاشق عەلی ویستی زیرەکی بکا گوتی:

-بەپەلەین دەبێ بڕۆین و ئەوێ بدۆزینەوە. هەرچۆنێك بێ دەبێ خۆمانی بگەیەنینێ.

-خۆتان بگەیەننەکوێ؟

-بە دارهەناری سەرگردەکە. تۆ دەزانی ئەو گردە لەکوێیە؟ دیارە لەچوکوراوا هەموو کەس پێیدەزانێ.. . ناونیشانەکەشیان بەئێمەگوتووە.. .

-ئێستا فەرموون وەرن دانیشن و نانەکەتان بخۆن. ئەوە هێندە کارێکی گران نییە. پێم وایە کەمێك لەولایە دارهەنارێکی لێبێت. ئێستا وەرن دانیشن. خێزانم خواردنی دە کەسانی لەخورجێنیدا پێچاوەتەوە. وەرن دانیشن و نانەکەتان بخۆن، هەر ئێستا مەلا حاجی لەو خوارەیڕا پەیدادەبێ بەخۆی و بەگوڵێکی پشت گوێی. ئەو هەموو ڕۆژێ گوڵێکی لێدەکاتەوەو لەپشت گوێیەوە دەکات و تێدەپەڕێت. پاش نەختێکی دیکە بێرەدا تێدەپەڕێت. لە باخە پرتەقاڵەکەی ڕادێتەوە. دیارە هەر ناوی باخە پرتەقاڵە، دەنا لەحەڤدە نەمام زیاتری تێدا نییە. باخە پرتەقاڵەکەی هەموو زستانان لافاو دەیبات و ئەویش هەموو بەهاران دووبارە حەڤدە نەمامە پرتەقاڵی دیکەی لێدەچێنێ. پێموایە ئەو بزانێ دارهەنارەکە لەکوێیە. ئەوە هەرخوا دەیزانێ.

چاوەکانی دەبریسکانەوە درێژەی دایە:

-ئێستا ئێوە نانەکەتان بخۆن. بەڵکو ئەمنیش وەبیرم بێتەوە، کە دارهەنارەکە لەکوێیە. حەتمەن دەبێ ئەو دەورو بەرانە دارهەنارێکی لێ بێت.

ڕەسووڵ سفرەکەی ڕاخست لەنێو قابلەمەکەدا دوومریشك و نیوی سوورکراوەی تێدابوو، سینییەکی پڕیش پلاوبرنج کە ئێستاش هەڵمی لێهەڵدەستا. کرێکارەکان بۆ ئەوەی هەرچی زووتر خواردنەکەیان بخۆن ولێوەبن هێرشیانکردە سەرسفرەکە. بەخێراییەکی چاوەڕواننەکراو ئەوەی لەسەر سفرەکەبوو خواردیان و تەواویانکرد.

بە ڕاوێژێکی نووزانەوە دەپاڕانەوە:

-جێگای ئەو دارهەنارەمان پێبڵێ براله. پێویستی زۆرمان پێیەتی. هەر دەبێ وەیبینین.

-دوو مانگە لە چوکوراوا دەگەڕێین هیچ کارێکمان دەست نەکەوت. وسووش دەمرێ هەمووومان نەخۆش دەبین و دەمرین.

کابرا هەوڵی دەدا وەبیرخۆی بێنێتەوە:

-ڕاوەستن. کەمێك ڕاوەستن. با هەندێك بیربکەمەوە. هەر ئێستا جێگای ئەو دارەتان بۆ دەبینمەوە، هەر ئێستا دێتەوە یادم. لێکدا لێکداش سەری بۆ لای جادە وەردەسووڕاند:

-ئەو مەلاحاجیە دەبێ بۆ دیارنەبێ؟

ئاشق عەلی بە پاڕانەوە دەیگوت:

-توخوا زووکە براله بیربکەوە، بەڵکو شەومان بەسەردانەیەو خۆمان بگەیەنینە ئەوێ و ئەو دارەپیرۆزەی ببینین.

-هەر ئێستا، هەر ئێستا.. . .

ڕەسووڵ دەیڕوانییە شاخە دوورەکانی ئاناوارزاو چۆمی ساورون، کە وەکو جۆگەلەیەکی باریك بەدەشتەکەدا دەڕۆیشت و تەماشای کێوەسوورو سەرسەوزەکەی دووڵ دوڵی دەکرد، کەلەپشت کێوەشینەکاندا نوقمی نووربوو و بەدوای هانایەکدا دەگەڕا. لەوبەینەدا سەرو کەللەی حاجی لەپشت کەنداڵی چۆمی وەدەرکەوت.

ڕەسووڵ بەخۆشحاڵی بەرەولای غاری داو گوتی:

-زۆرلەمێژە چاوەڕوانتین. سۆمایی چاوانمان داهات. نازانی چەند لەمێژە چاوەڕوانتین. !

بەبێ ئەوەی پشووی تازەبکاتەوە درێژەی دایە:

-ژنێکی خەڵکی ئەو دێیانەی خوارێ ناونیشانی ئێرەی پێگوتوون، کە ئەگەر لەسەر ئەو گردە سپییە و لەبن ئەو دارەی ڕۆژێکی بنوون، لە هەموو دەردو بەڵایەك ڕزگارتان دەبێت. ئەو برادەرانە بەدوای ئەو دارهەنارەدا دەگەڕێن. سەیرکە لە چاوتروکانێکدا خەرمانەکەی منیان بەباکردو سووریان کرد، چ پیاوەتییەکیان لەگەڵ کردم. دەنا کوا ئەمن و تۆ

دەمانتوانی بە   چەند ڕۆژانیش لێوەبین.؟ !ئەمن پێم گوتوون لەو دەوروبەرە گردێکی لێیە، بەلاّم نازانم لەسەر گردەکەی دارهەناری لێیە یان نا؟گوتم ئەوەیان حاجی دەیزانێ.

حاجی گوتی:

-ئەمن دەزانم. ئەو دارهەنارە یارمەتییەکی زۆری بە من و بە گوندەکەمان گەیاندووە. بەلاّم مخابن وشك بووە.

دەستی هەلێناو شیوی لاپالێکی ڕەنگ خۆلەمێشی نیشاندان:

-تەماشاکەن. دارهەنارەکە لەوێ بوو. لەسەرئەو گردەی کە سپی دەچێ. بەقەد چنارێك دەبوو. لەسەرەتای هاویندا گولّی دەداو لەدوور ڕا وەکو بلێسەی ئاگر سوور دەچووەوە.. . هەرکەسێك لە پەناوێ و لە ژێرسێبەریدا یان لەسەر ئەو خاکەی شەوێکی لەوێ نووستبا، ئەوەی لەخوای داواکردبا بەنسیبی دەبوو. بڕوانە لەهۆوێ. زۆریش دوورنییە، ئەگەر پێتان خۆشە ئەوشەو لێرە لەکنەمە وەمێنن.. .

ڕەسوولّ گوتی:

-سبەینێ هەتا نیوەڕۆیە یاریمان بکەن. ئەمنیش پارەیەکی باشتان دەدەمێ. سبەینێ نیوەڕۆیە وەڕێکەون و بۆ ئێوارێ دەگەنێ. تەماشاکەن زۆریشی نەماوە خۆرئاوابێ. ئەگەر ئێستا بڕۆن شەوتان بەسەردادێ، ئەوکاتیش دارهەنارەکە هیچ، گردەکەش نابیننەوە.

ڕەسوولّ ڕاستی دەکرد. ئەوشەوە لەوێ مانەوە. تەپۆ هێرشیان هێنا، نە لە ئاور دەسلّەمینەوە نە لە دووکەلّ.. .

بەیانی زوو چوونەسەرکار. لای نیوەڕۆیە گوتیان:

-ئێمە دەڕۆین خواحافیز کاکە گیان. پارەکەیان لە ڕەسوولّ وەرگرت.

مەلا حاجی بە دیقەتەوە جێگاکەی نیشاندان. ئەوانیش لە خۆشیان لە پێستی خۆیاندا نەدەگونجان.

زۆری لەنیوەڕۆ لادابوو کە گەیشتنە سەر ئەو گردەی کە حاجی نیشانی دابوون. لەسەرگردەکە نە لکەدارێکی سەوزو تەنانەت گەلاّیەکیشیان نەدیت. ڕاست لەسەر تەپۆلکەی گردەکە قەدی دارێکی شکاویان چاوپێکەوت، کە لە عەرزیدابوو ڕەگەکانی بەسەرتاپای گردەکەدا بلاّوببوونەوە.

ئاشق عەلی هاواری کرد:

-دیتمەوە. خودایە زۆر شوکر. ,دیتمانەوە. ئەوە خۆیەتی، ئەوە ڕەگی هەمان دارهەنارەکەیە.

هۆسۆك گوتی:

-ڕەگی خۆیەتی.

حەمەدیش وەقسەهات و گوتی:

-ئەگەر بۆ خۆشی نەماوە خۆ ڕەگەکانی ماون. ڕەگ بێ یان قەدی، یان گوڵە سوورەکانی، یان لك و گەڵاکانی، هەر کامێکیان بێت فەرقی نییە.

وسوو گوتی:

-هەمووی هەر یەکە.

ئاشق عەلی گوتی:

-با دووعا بخوێنین.

دەستی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوەو بەرەو قیبلە ڕاوەستا. ماوەیەك لەبن لێوانەوە دووعای خوێند، تەنیا حەمە چکۆل تێکەڵیان نەبوو.

ئاشق عەلی پرسی:

-ئەتۆ نازانی دووعا بخوێنی؟

حەمە چکۆل وڵامی دایەوە:

-بۆچی، دەشزانم.

-زۆر باشە.

-ئەو دارە مردووە، نەیتوانیوە خۆی بپارێزێ. بەرامبەر بە ئێمە چی پێدەکرێ.. . .

هۆسۆك ڕایکردێ و بەسەریدا شیڕاند:

-بێدەنگ بە، بێدەنگ بە. خەریکی لەدەستمانی دەدەی. بێدەنگ بە هەتیوە چڵمنە.. . لەبارەی ئەو دارە پیرۆزەوە قسان نەکەی.

ئەوانی دیکەش قسەکەی هۆسۆکیان سەلماند. لەوانەیە هەتا نیوەشەوێ دەربارەی ئەو دارەو مووجیزەکانی لەگەڵ حەمەدی قسەیان کرد، بەڵام ئەو بەوگوێیەی داهات و بەگوێیەکەی دیکەیدا چووەدەرێ.

ڕۆژ با کە لەئێوارێوە هەڵی کردبوو، بەرە بەرە تووندتری کردو بووبە گەردەلوول. لەسەرگردەکە لەبەرتوندیی بایەکە شوێنەوارێك لەتەپۆیان نەمابوو. ئەوشەوە تابەیانی بەئاسوودەیی لێی نووستن.

لەپێشدا ئاشق عەلی وەخەبەرهات. سازەکەی لەپشت سەری بوو، دەستێکی پێداهێنا لە تەواوی تەمەنی خۆیدا هەموو بەیانییەك کە وەخەبەر دەهات دەستێکی بەسەر سازەکەیدا دێنا. ئەوە بەختی بۆ دێنا.

پاشان حەمەد وەخەبەرهات. لەدوای ئەویش وسوو، دوای هەموان هۆسۆك وەخەبەرهات. لەگردەکە هاتنەخوارو بەڕێز دەڕۆیشتن. ماوەیەکی باش میزیان کرد. تازە زانیبوویان کە حەمە چکۆلیان لەگەڵدا نییە. تەماشایەکی یەکتریانکرد. حەمەد گوتی:

-حەتمەن هەر لەو دەوروبەرانەیە. ئەگەر لێیبگەڕێین دەیبینینەوە، کێ دەڵێ بۆ خۆشی ناگەڕێتەوە.

ئاشق عەلی هەناسەیەکی هەڵکێشاو گوتی:

-ناگەڕێتەوە. ئەو تازە هەرگیز ناگەڕێتەوە لای ئێمە.

وسوو گوتی:

-ڕۆیی و ڕۆیی. چ کوڕێکی باش بوو. هەموو خەون و خەیاڵی جووتەگایەکی شاخ کەوانی بوو.

لەناکاو هۆسۆك گوتی:

-خەنجەرەکەم کوا.. . ؟ کوا خەنجەرەکەم.؟ .. .

بەسەر گردەکەدا غاری دەدا. لەلایەك خۆی دەپشکنی و لەلایەکیش بە دەوروبەری خۆیدا دەڕوانی:

_خەنجەرەکەم.. . خەنجەرەکەم نەماوە! هەتیوە شەوێ دی خەنجەرەکەمی دەرهێناوەو تێیتەقاندووە. !

پاشان بێدەنگ بوو ئیدی قسەی نەکرد. لە نێوەڕاستی گردەکە ماوەیەك ڕاوەستان. سەرەنجام ئاشق عەلی بە ڕاوێژێکی وا کە دەتگوت تازە لە خەوێ هەستاوە گوتی:

-دیاربوو کە ئەو کارەی دەکرد. خوابکا بەڵایەکی بەسەرنەیەت. ناتوانی لەدەست چارەنووس هەڵێی.

ئەوانی دیکە هیچ قسەیەکیان نەکرد.

ئاشق عەلی لەپێشداو ئەوانی دیکەش بەدوایدا لە گردەکە هاتنەخوارێ. ڕوویان کردە ئەو کێوانەی مژێکی شینی تاریك داپۆشیبوون و بەرەو(بەینبووغالار) ڕێیان گرتەبەر. لەلای ڕاستیانەوە لە دووریڕا چیای دووڵدووڵ بەرەبەرە ڕوون دەبوو. لای نیوەڕۆیە لە (دیکنلی) تێپەڕین. کاتێك گەیشتنە دەوروبەری (قەرەتەپە) بۆنی کوێستان و بۆنی پنگ و سنەوبەریان بە بەر لوتیدا هات.

حەمەد لەپێش هەموانەوە بە هەنگاوی درێژ دەڕۆیشت. ماوەیەك ڕاوەستاو پاش ئەوەی هەناسەیەکی قووڵی هەلکێشا گوتی:

-گا زەردیان کردمە قوربانی ئاشق عەلی. کاتێك ئەمن لێی جیابوومەوە دەگریا، ڕاست وەکو بنیادەمان.. .

ئاشق عەلی هیچ قسەیەکی نەکردو ڕێگایان گرتەوەبەر.

کۆتایی